

การวิเคราะห์บทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
ในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ปริญาณิพนธ์

ของ

แพง ชินพงศ์

16 ก.พ. 2541

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

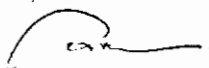
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

ธันวาคม 2540

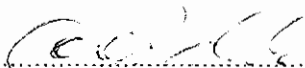
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ)

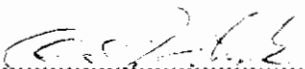
.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ อวุธ วัฒนสิน)

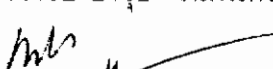
คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ)

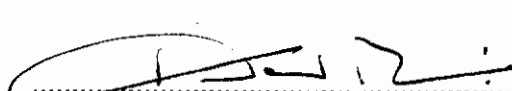
.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ อวุธ วัฒนสิน)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ดร.เพ็ญใจ สัตยุตม์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิเศษภรณ์)

วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2540

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยการให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งของ ผศ.ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ ประธานปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำชี้แนะเกี่ยวกับปริญญานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่มาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกประทับใจในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ รศ.อาวุธ วัฒนสิน และ ดร.เพ็ญใจ สัตยุตม์ ที่ให้คำแนะนำและเป็นกรรมการในการสอบ และในการนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่าน คือ อาจารย์ราตี ทองสวัสดิ์ ดร.วรนาท รักสกุลไทย ดร.พัชรี ผลโยธิน รศ.ดร.สมควร กวียะ ผศ.ชวณะ ภวภานนท์ อาจารย์ธาริณี รอดสน ดร.ทองอินทร์ สุทธหลง ผศ.พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา อาจารย์รัตนา ดวงแก้ว ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าช่วยตรวจแก้ไขเครื่องมือในการวิเคราะห์ และขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.ฉันทนา ภาคบงกช สำหรับคำแนะนำอย่างดียิ่งในการค้นคว้าเอกสารในการวิจัย และกำลังใจที่มีให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.วรนาท รักสกุลไทย สำหรับการอนุเคราะห์สื่อในการวิเคราะห์ และเป็นแรงใจสนับสนุนการทำวิจัยของผู้วิจัยตลอดมา ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกประทับใจในการเป็นผู้ให้ของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณเป็นอย่างมากสำหรับคุณสุภาพร เทพยสุวรรณ เพื่อนแท้ที่ใส่ใจช่วยเหลือด้วยความจริงใจ และเพิ่มเติมกำลังใจให้แก่กัน

ขอกราบขอบพระคุณพี่น้องในคริสตจักรบ้านพระคริสต์ ครอบครัวเทพยสุวรรณ ราชสกุลภานุมาศ และครอบครัวชินพงศ์ โดยเฉพาะ คุณพ่อ คุณแม่ และคุณยาย ที่อบรมเลี้ยงดูให้ผู้วิจัยเติบโตขึ้นมาท่ามกลางความรักและความภาคภูมิใจในตนเอง

และขอขอบคุณพระเจ้าที่เป็นพลังในใจ ให้ผู้วิจัยสามารถเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ จนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบให้แก่ผู้ที่มีชื่อข้างต้น ขอพระเจ้าอวยพระพรทุกท่าน

แพง ชินพงศ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิตยสาร	17
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์.....	26
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	39
ประชากร	39
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	39
การสร้างเครื่องมือ.....	40
วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
ปริมาณเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย.....	48
รูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย.....	55
แนวโน้มของเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย.....	92

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	98
สรุปผลการวิจัย	98
อภิปรายผลการวิจัย	100
ข้อเสนอแนะ	106
บรรณานุกรม	108
ภาคผนวก	115
ภาคผนวก ก	
ตารางรอยคะแนนปริมาณและคำร้อยละของเนื้อหาด้านจริยธรรมของ เด็กปฐมวัย	117
ตารางรอยคะแนนปริมาณและคำร้อยละของรูปแบบการเขียนบทความ ด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย	118
บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบ การเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว	119
ภาคผนวก ข	
กรอบการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย	121
กรอบการวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของ เด็กปฐมวัย	126
ภาคผนวก ค	
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	128
ภาคผนวก ง	
ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่น	132
ประวัติย่อของผู้วิจัย	133

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตัวอย่างแสดงการวิเคราะห์เนื้อหาคุณลักษณะทางด้านจริยธรรม ที่ปรากฏในแต่ละเอกสาร.....	33
2 รอยคะแนนปริมาณและคำร้อยละของเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ที่ปรากฏในบทความนิตยสารแม่และเด็ก	49
3 รอยคะแนนปริมาณและคำร้อยละของเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ที่ปรากฏในบทความนิตยสารรักลูก	50
4 รอยคะแนนปริมาณและคำร้อยละของเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ที่ปรากฏในบทความนิตยสารลูก.....	51
5 รอยคะแนนปริมาณและคำร้อยละของเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ที่ปรากฏในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัว.....	52
6 รอยคะแนนปริมาณและคำร้อยละของรูปแบบการเขียนบทความด้าน จริยธรรมของเด็กปฐมวัย ที่ปรากฏในบทความนิตยสารแม่และเด็ก	55
7 รอยคะแนนปริมาณและคำร้อยละของรูปแบบการเขียนบทความด้าน จริยธรรมของเด็กปฐมวัย ที่ปรากฏในบทความนิตยสารรักลูก.....	56
8 รอยคะแนนปริมาณและคำร้อยละของรูปแบบการเขียนบทความด้าน จริยธรรมของเด็กปฐมวัย ที่ปรากฏในบทความนิตยสารลูก.....	57
9 รอยคะแนนปริมาณและคำร้อยละของรูปแบบการเขียนบทความด้าน จริยธรรมของเด็กปฐมวัย ที่ปรากฏในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัว ทั้ง 3 รายชื่อ	58
10 ตารางบันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและ รูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว.....	59

บัญชีแผนภูมิ

แผนภูมิ

หน้า

- 1 แผนภูมิวงกลมแสดงเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในบทความ
นิตยสารสำหรับครอบครัว ระหว่างปี 2520 - 2539 54
- 2 ร้อยละของเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยทั้ง 14 ด้าน
จำแนกตามประเภทของนิตยสารสำหรับครอบครัว ตั้งแต่
พ.ศ. 2520 - 2539 92
- 3 แสดงประเภทจริยธรรมทั้ง 14 ประเภท จำแนกตามช่วงระยะเวลา
ระหว่างปี 2520 - 2539 94
- 4 ร้อยละของรูปแบบการเขียนบทความ 4 ประเภท จำแนกตาม
ช่วงระยะเวลาระหว่างปี 2520 - 2539 96

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เด็กปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ การสร้างฐานที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจให้กับเด็กในวัยนี้จึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะช่วงอายุแรกเกิดถึง 6 ปี นับเป็นช่วงวิกฤติของชีวิตมนุษย์ช่วงหนึ่ง ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับในระยะต้นของชีวิต มีอิทธิพลอย่างมากต่อการวางรากฐานชีวิต การที่เด็กได้รับพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา จริยธรรม บุคลิกภาพและสังคมในทิศทางที่ถูกต้องจะเป็นฐานสำคัญต่อการพัฒนาขั้นต่อ ๆ ไปได้อย่างมั่นคง ซึ่งในการพัฒนาเด็กนั้นต้องพัฒนาให้เจริญเติบโตทุกด้านทั้งร่างกาย จิตใจ และจริยธรรม โดยให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (ศรีสกุล จารุจินดา. 2528 : 58)

การพัฒนาจริยธรรมเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งที่ต้องปลูกฝังตั้งแต่ปฐมวัยเพราะจริยธรรมคือ แนวทางความประพฤติและการปฏิบัติเพื่อบรรลุถึงสภาพชีวิตอันทรงคุณค่าพึงประสงค์ มีการกระทำทั้งกาย วาจา และใจที่ดีงาม เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม (ธีระพร อุวรรณโณ. 2526 : 40) ตัวแทนของสังคมที่ทำหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านจริยธรรมแก่เด็กปฐมวัยนั้น ได้แก่ ครอบครัวอันเป็นสถาบันทางสังคมแรกที่ทำหน้าที่ปลูกฝัง และถ่ายทอดจริยธรรมให้แก่สมาชิกในปฐมวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2522 : 193 - 196) บุคคลที่มีอิทธิพลโดยตรงในการเสริมสร้างจริยธรรมต่อเด็กปฐมวัย คือ พ่อ แม่ ซึ่งเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด เพราะมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่เกิด ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ แบนดูรา กล่าวว่า เด็กจะพัฒนาจริยธรรมไปในทิศทางใดขึ้นอยู่กับครอบครัวและสังคมจะนำทางไป (ธีระพร อุวรรณโณ. 2526 : 64 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. n.d.)

ในการศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมนี้ รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญในเรื่องจริยธรรม และส่งเสริมจริยศึกษาให้เด็กระดับปฐมวัยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยได้จัดจริยศึกษาไว้เป็นส่วนหนึ่งของแนวนโยบายการจัดการศึกษาเสมอมา (วิภา ตันตุลพงษ์. 2537 : 1) ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 มีความมุ่งหมายเน้นในเรื่องจริยธรรมและคุณลักษณะที่ดีงามของบุคคล โดยจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างเสริมให้เด็กมีบุคลิกภาพและคุณลักษณะที่ดีงาม

ประพัตติตนให้สอดคล้องกับมาตรฐานความถูกต้องดีงามของสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2527 : 3) แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 มุ่งให้การศึกษาเป็นการสร้างความเจริญงอกงามทางสติปัญญา ความคิด จิตใจ จริยธรรม ของบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นเป้าหมายสำคัญ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลระหว่างความเจริญทางจิตใจกับความเจริญทางวัตถุ และความเติบโตทางเศรษฐกิจ (2535 : 7 - 8) จนถึงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2540 มุ่งให้การศึกษาเป็นการพัฒนาบุคคลให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ไม่การเรียนรู้ มีระเบียบวินัยและมีจริยธรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 57)

สภาพของสังคมไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยที่สังคมมุ่งพัฒนาทางด้านวัตถุ ขาดการพัฒนาทางด้านจิตใจ จึงทำให้เกิดปัญหาทางด้านจริยธรรม การปล้นฆ่า การข่มขืน การมีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อสังคมในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น (อุทัย เพชรช่วย. 2528 : 24) ดังเช่นปัญหานักเรียนอาชิวัยยกพวกตีกัน ที่นับวันปัญหานี้จะทวีความรุนแรงมากขึ้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลของกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล พบว่า สาเหตุหนึ่งที่เด็กเหล่านี้กระทำในสิ่งที่เป็นปัญหารุนแรงดังกล่าวนั้น เกิดจากการที่เด็กมีปัญหาในครอบครัว จึงหาทางออกด้วยการสร้างปัญหาเพื่อให้พ่อแม่สนใจ (ชาติชาย ศิริพัฒน์. 2539 : 5) พ่อแม่ คือผู้มีอิทธิพลโดยตรงในการปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็กและนับได้ว่าพ่อแม่เป็นครูสอนจริยธรรมคนแรกของเด็ก (ธีระพร อูวรรณโณ. 2526 : 36)

พ่อแม่สามารถนำความรู้ทางด้านจริยธรรมมาใช้ในการอบรมปลูกฝังให้แก่เด็กปฐมวัย โดยผ่านกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม จากพื้นฐานหลักธรรมทางศาสนา และจากกรอบของวัฒนธรรมประเพณีในระบบสังคมที่ตนอาศัยอยู่ (ทิศนา เขมมณี และคนอื่น ๆ. 2535 : 148) และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสื่อมวลชน ซึ่งเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญ และมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของประชาชนอย่างกว้างขวาง (ชำนาญ รอดเหตุภัย. 2522 : 111 - 112)

สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่แพร่หลายมากและมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดและการกระทำของบุคคลเป็นอย่างมาก (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2521 : 7) เพราะเป็นสื่อมวลชนที่มีอายุยาวนานกว่าสื่ออื่น ๆ ตลอดจนการแพร่กระจายของเนื้อหาไปยังผู้รับสารเกิดได้ทุกสถานที่และตลอดเวลา โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องมืออื่น ๆ (พินิจ ศุภมัสตองกูร. 2528 : 20 - 21) สื่อสิ่งพิมพ์ทำหน้าที่แจ้งข่าวให้ความรู้ วิเคราะห์และแปลความ การโน้มน้าวใจและประชาสัมพันธ์ รวมทั้งให้

ความบันเทิงด้วย (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. 2533 : 36 - 37) สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ที่เป็นที่รู้จักกันดี ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ เอกสาร จดหมายและป้ายประกาศ สื่อเหล่านี้ต่างก็เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อมวลชน (ประจักษ์ สูดประเสริฐ. 2510 : 5)

นิตยสารเป็นสื่อสิ่งพิมพ์อย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้อ่านและเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อสังคม มีหน้าที่สำคัญในการเป็นสื่อถ่ายทอดสารสนเทศให้ความรู้ให้ความบันเทิง และเป็นสื่อในการบันทึกเรื่องราว เหตุการณ์ ความทรงจำ เป็นเวทีแห่งการแสดงทัศนคติ เป็นแหล่งค้นคว้าความรู้ได้โดยละเอียดกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น (รวีวรรณ ประกอบผล. 2533 : 1) นอกจากนั้นนิตยสารยังมีอิทธิพลด้านพฤติกรรมต่อผู้อ่านบางกลุ่ม เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มสตรี กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มบุคคลเหล่านี้มีโอกาสนในการเรียนรู้พฤติกรรมทัศนคติจากการรับข่าวสารข้อมูลที่เสนอในนิตยสาร ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับนิตยสารกับสื่อมวลชนประเภทอื่น เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์แล้ว นิตยสารมีข้อได้เปรียบกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ ในด้านที่ผู้จัดทำจะแสวงหาข้อมูลที่ละเอียดในแต่ละเรื่อง เพราะมีระยะเวลาในการออกนานกว่า ดังนั้นย่อมมีข้อมูลที่ลึกซึ้งและมีอิทธิพลต่อการซึมซับข่าวสาร ความรู้และความคิดของผู้อ่านได้มากกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น อีกทั้งนิตยสารจะอยู่กับผู้อ่านเป็นระยะเวลาในการออกนานกว่า ดังนั้นย่อมมีข้อมูลที่ลึกซึ้งและมีอิทธิพลต่อการซึมซับข่าวสาร ความรู้และความคิดของผู้อ่านได้มากกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น อีกทั้งนิตยสารจะอยู่กับผู้อ่านเป็นระยะเวลาที่ยาวนานกว่า ย่อมมีบทบาทและอิทธิพลต่อการรับรู้ทัศนคติของผู้อ่านได้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการโน้มน้าวชักจูงให้คล้อยตามได้ ถึงแม้จะเป็นไปอย่างช้า ๆ แต่ย่อมส่งผลอันยาวนานกว่า (มาลี บุญศิริพันธ์ และพงษ์ศักดิ์ พยัคฆวิเชียร. 2533 : 715) นิตยสารไทยที่เผยแพร่มีด้วยกัน 8 ประเภท คือ นิตยสารผู้หญิง นิตยสารผู้ชาย นิตยสารเด็ก นิตยสารสำหรับครอบครัว นิตยสารการเมือง นิตยสารเศรษฐกิจและธุรกิจ นิตยสารศิลปะและวัฒนธรรม นิตยสารบันเทิง (รวีวรรณ ประกอบผล. 2530 : 170 - 203)

ด้วยความสำคัญของสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีผลต่อพ่อแม่ในการถ่ายทอดจริยธรรมสู่เด็กทางหนึ่ง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงเรื่องจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในนิตยสารสำหรับครอบครัวว่านิตยสารสำหรับครอบครัวแต่ละฉบับถึงการนำเสนอเนื้อหาทางจริยธรรมเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยในด้านประเภทของจริยธรรมและรูปแบบการเขียนบทความ โดยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 ซึ่งเป็นปีที่รัฐได้วางนโยบายเน้นการกำหนดระเบียบในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้เป็นการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกโรงเรียน (คณะกรรมการการดำเนินการวางแผน และ

ติดตามประเมินผลการพัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา. 2520 : 4 - 5) ซึ่งในปี พ.ศ. 2520 นี้ เป็นปีแรกที่นิตยสารประเภทครอบครัวเกิดขึ้นฉบับแรกในประเทศไทย คือนิตยสารแม่และเด็ก (ยาวภา เจริญศิลป์. 2530 : 34) ทั้งนี้เพื่อให้เป็นข้อมูลที่จะใช้เป็นแนวทางสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้สนใจได้นำไปใช้เพื่อการส่งเสริมนอบรมจริยธรรมให้กับเด็กปฐมวัยได้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเฉพาะครูจะได้นำมาใช้เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนจริยธรรมให้กับเด็กในอีกแง่มุมหนึ่ง

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในนิตยสารสำหรับครอบครัวในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ปริมาณเนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ที่ปรากฏในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัว
2. รูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ที่ปรากฏในนิตยสารสำหรับครอบครัว
3. แนวโน้มของการนำเสนอเนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัย และรูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการวิจัยครั้งนี้จะได้ประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้ทราบปริมาณและรูปแบบของการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในนิตยสารสำหรับครอบครัว
2. ทำให้ทราบผลการแยกแยะรายละเอียด ประเด็นจริยธรรมด้านต่าง ๆ ของสาระเนื้อหาในบทความเกี่ยวกับจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ตลอดจนแนวโน้มของเนื้อหา นั้น ซึ่งจะ เป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครอง ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ได้นำมาใช้จัดการเรียนการสอนอบรมเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่บุตรหลาน หรือเด็กปฐมวัยได้อีกวิธีหนึ่ง
3. เป็นแนวทางแก่ผู้ปกครอง ครูและผู้สนใจได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มพูนความรู้ด้านจริยธรรม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. บทความที่นำมาวิเคราะห์ เป็นบทความที่น่าสนใจเนื้อหาด้านจริยธรรม เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย โดยใช้ชื่อคอลัมน์ หรือชื่อเรื่องที่มีคำว่าจริยธรรมของเด็กปฐมวัยกำกับอยู่ หรือมีความหมายที่เกี่ยวข้อง หรือระบุคำสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
2. นิตยสารที่นำมาวิเคราะห์เป็นนิตยสารสำหรับครอบครัวที่ตีพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2539 3 รายชื่อ คือ แม่และเด็ก รักลูก และ ลูก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย หมายถึง เรื่องต่าง ๆ ที่ผู้เขียน เขียนขึ้นเพื่อแสดงความคิดเห็น บอกเล่า หรือเขียนอย่างมีหลักฐานอ้างอิงประกอบ เกี่ยวกับจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่ปรากฏในนิตยสารสำหรับครอบครัว โดยใช้ชื่อคอลัมน์ หรือชื่อเรื่องที่มีคำว่าจริยธรรมของเด็กปฐมวัยกำกับอยู่ หรือมีความหมายที่เกี่ยวข้อง หรือระบุคำสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหา จริยธรรม ได้แก่ ช่วยเหลือตนเอง ความขยัน ความรับผิดชอบ ความอดทน ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ความเสียสละ ความเมตตากรุณา ความสามัคคี การเคารพสิทธิของผู้อื่น การมีสัมมาคารวะ และการตรงต่อเวลา
2. นิตยสารสำหรับครอบครัว หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ที่กำหนดออกเป็นรายเดือนเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ โดยมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการดูแลเด็ก และเสริมประสบการณ์ชีวิตครอบครัว ที่ออกระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2539 3 รายชื่อ คือ แม่และเด็ก รักลูก ลูก
3. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 3 ถึง 6 ขวบ ซึ่งในบทความอาจใช้คำต่อไปนี้ เด็ก เด็กเล็ก เด็กปฐมวัย เด็กอนุบาล เด็กก่อนวัยเรียน เด็กก่อนประถมศึกษา วัยเด็กหรือเด็ก ๆ
4. การวิเคราะห์บทความ หมายถึง การแจกแจงข้อความที่ปรากฏในเนื้อหาของบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัวออกเป็นจำนวนที่วัดได้ ซึ่งในการวิจัยนี้ใช้กรอบการวิเคราะห์และตารางวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขอบเขตของการวิเคราะห์ ดังนี้
 - 4.1 ปริมาณเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย หมายถึง จำนวนนับของจำนวนเนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ที่ปรากฏในบทความด้านจริยธรรมแต่ละบทความ
 - 4.2 รูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย หมายถึง วิธีการนำเสนอเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ที่ผู้เขียนแสดงออกเป็นสาระของบทความ จำแนกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1) บทความเชิงบรรยาย เป็นบทความที่บรรยายประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งผู้เขียนบูรณาการจากข้อเท็จจริง โดยใช้ภาษาเรียบง่าย

2) บทความเชิงแสดงวิธีการ เป็นการอธิบายการกระทำตามขั้นตอน หรือกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเริ่มตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดขั้นตอน หรือครบกระบวนการ เพื่อผู้อ่านสามารถนำไปปฏิบัติได้

3) บทความเชิงวิเคราะห์ เป็นบทความที่เสนอความเห็นเชิงแจ่มแจ้ง ที่ประเด็นต่าง ๆ ในเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ประกอบการอภิปรายประเด็นปัญหา

4) บทความเชิงวิชาการเป็นบทความที่มีหลักฐานการค้นคว้าวิจัย และมีข้อมูลอ้างอิง โดยตรง ได้แก่ รายงานทางวิชาการ รายงานผลการวิจัยรายงานการประชุมเชิงวิชาการ

4.3 เนื้อหาจริยธรรม หมายถึง เนื้อหาความรู้หรือข้อความที่บรรยายหรืออธิบายเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติที่ดีของเด็กปฐมวัย 14 ด้าน ดังนี้

1) การช่วยเหลือตนเอง หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับการกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จได้ด้วยตนเองให้ถูกต้องตามปทัสฐานของสังคม

2) ความขยัน หมายถึง เนื้อหาที่แสดงถึงความมานะพยายาม และความตั้งใจในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงตามจุดประสงค์ที่ต้องการในเวลาที่เหมาะสม

3) ความรับผิดชอบ หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่ต้องมีการบังคับควบคุมจากผู้อื่น

4) ความอดทน หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวข้องกับการมีจิตใจเข้มแข็งสามารถยอมรับสภาพที่ตนไม่พอใจได้อย่างเหมาะสมกับวัยของตน

5) ความมีระเบียบวินัย หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับการควบคุมกาย วาจา ใจให้อยู่ในกฎ ระเบียบ และวัฒนธรรม รวมถึงการประพฤติอย่างเหมาะสมกับวัยของตน

6) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หมายถึง เนื้อหาที่แสดงออกและเกี่ยวข้องกับการรู้จักแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่น

7) ความซื่อสัตย์ หมายถึง เนื้อหาที่แสดงถึงการรักษาคำมั่นสัญญาพูดแต่ความจริง ยอมรับผิดเมื่อทำความผิด มีความยุติธรรม ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่เอาของของผู้อื่นมาเป็นของตน

8) ความกตัญญู หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับการเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของ ผู้ใหญ่ โดยไม่ทำให้ผู้ใหญ่ผิดหวัง เสียใจ และให้ความช่วยเหลือผู้ใหญ่เท่าที่จะสามารถทำได้

9) ความเสียสละ หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับการรู้จักช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทนที่จะได้รับ และการรู้จักในการเป็นผู้ให้โดยไม่รู้สึกเสียดยสิ่งที่ดีที่ตนให้ไป

10) ความเมตตากรุณา หมายถึง เนื้อหาที่แสดงถึงความรักและปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข มีความสงสารและปรารถนาจะให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ด้วยวาจา หรือการกระทำที่แสดงถึงความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น

11) ความสามัคคี หมายถึง เนื้อหาที่แสดงถึงการร่วมแรงร่วมใจกับเพื่อน เพื่อปฏิบัติงานให้ลุล่วง

12) การเคารพสิทธิของผู้อื่น หมายถึง เนื้อหาความรู้ที่แสดงถึงและเกี่ยวกับการให้เกียรติผู้อื่น รู้จักลำดับก่อนหลังในการทำสิ่งต่าง ๆ การไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เช่น แย่งของเล่นจากเพื่อน

13) การมีสัมมาคารวะ หมายถึง เนื้อหาที่แสดงถึงและเกี่ยวกับการแสดงความเคารพบุคคลที่ควรแก่การนับถือ ได้แก่ พ่อ แม่ ครู ผู้ที่มีวัยอาวุโสกว่าตน และการใช้วาจา และการกระทำที่เหมาะสมกับบุคคลอื่น

14) การตรงต่อเวลา หมายถึง เนื้อหาที่แสดงถึงและเกี่ยวกับการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ตรงตามเวลาที่กำหนดได้อย่างสม่ำเสมอ และปฏิบัติตามเวลาที่นัดหมายไว้กับผู้อื่น

5. แนวโน้ม หมายถึง ทิศทางของการนำเสนอเนื้อหาจริยธรรมและรูปแบบการเขียนบทความตามระยะเวลาของปีที่พิมพ์ ของนิตยสารสำหรับครอบครัว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อ ต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

- 1.1 ความหมายของจริยธรรม
- 1.2 ประเภทของจริยธรรม
- 1.3 ทฤษฎีของจริยธรรม
- 1.4 จริยธรรมที่ควรปลูกฝังสำหรับเด็กปฐมวัย
- 1.5 สถาบันที่ปลูกฝังด้านจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย
- 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิตยสาร

- 2.1 ความหมายของนิตยสาร
- 2.2 ประเภทของนิตยสาร
- 2.3 นิตยสารสำหรับครอบครัว
- 2.4 รูปแบบของบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว
- 2.5 บทบาทของนิตยสารที่มีต่อสังคม
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิตยสาร

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหา

- 3.1 ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหา
- 3.2 ประเภทของการวิเคราะห์เนื้อหา
- 3.3 วิธีวิเคราะห์เนื้อหา
- 3.4 การวิเคราะห์บทความ
- 3.5 ประโยชน์ของการวิเคราะห์เนื้อหา
- 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหา

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

1.1 ความหมายของจริยธรรม

ราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 214) ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม คือ ธรรมที่เป็นข้อปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม ซึ่งประมวลได้ว่า จริยธรรม หมายถึง แนวทางในการประพฤติของแต่ละคนที่แสดงออกมาทางความคิด คำพูด การกระทำ เพื่อที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยนัยความหมายนี้ จริยธรรมจะประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ประการ คือ

- 1) ศีลธรรม เป็นการงดเว้นจากการกระทำที่เป็นโทษ
- 2) คุณธรรม เป็นคุณภาพจิตฝ่ายดี ซึ่งควรปฏิบัติ

แสง จันทรงาม (2522 : 218) กล่าวว่า จริยธรรม แยกเป็น 2 คำ คือ “จริย” แปลว่า ความประพฤติ และ “ธรรม” หมายถึง คุณภาพของจิตใจของแต่ละคน เมื่อนำคำทั้งสองมารวมกันเข้าเป็น “จริยธรรม” จึงหมายถึง คุณภาพของจิตที่มีอิทธิพลต่อความประพฤติของคน

จริยธรรม เป็นธรรมประจำบุคคลที่ช่วยควบคุมความประพฤติให้ตั้งอยู่ในแนวทางที่ดีงาม เป็นการกระทำทั้งกาย วาจา และใจที่ตั้งงามก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม (ธีระพร อุวรรณโณ 2526 : 4 ; สุรางค์ รุ่งเรือง 2530 : 10)

พนัส หันนาคินทร์ (2523 : 48) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติอันพึงปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และสังคม ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองเกษมสุขขึ้นในสังคม และสมาชิกของสังคม การที่จะปฏิบัติให้เป็นไปเช่นนั้นได้ ผู้ปฏิบัติต้องรู้จักว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดผิด ดังนั้น การปฏิบัติตามจริยธรรม จึงต้องประกอบกันทั้งความรู้สึกทางจิตใจ และการปฏิบัติทางกาย

ธอนไดค์ และบาร์นฮาร์ท (Thorndike and Barnhart. 1957 : 629) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า หมายถึง คุณธรรม หรือการกระทำที่ถูกต้อง หรือขอบเขตของระเบียบหรือหลักความประพฤติ ซึ่งสอดคล้องกับ วอลเตอร์ส และคนอื่น ๆ (Walters and others. 1969 : 464) ซึ่งให้ความหมายว่า จริยธรรม หมายถึง คุณธรรมหรือมาตรฐานของความประพฤติที่ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง

จากการประมวลความหมายของจริยธรรม สรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง แนวทางแห่งความประพฤติและการปฏิบัติ เพื่อบรรลุถึงสภาพชีวิตอันทรงคุณค่าที่พึงประสงค์ เป็นการกระทำทั้งกาย วาจา และใจที่ตั้งงาม ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

1.2 ~~ประเภทของจริยธรรม~~

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม (2520 : 3 - 6) ได้แบ่งพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ การกระทำที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ค่านิยมของสังคม ซึ่งความรู้เชิงจริยธรรมนี้ขึ้นอยู่กับ อายุ ระดับการศึกษา และสติปัญญา

2. ทศคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ลักษณะพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามความรู้เชิงจริยธรรม

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การยกเหตุผลมาอ้างถึงการตัดสินใจในการกระทำ พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง และเป็นเครื่องชี้ว่าพัฒนาการด้านจริยธรรมของบุคคลนั้น ๆ อยู่ในขั้นใด

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาตามสังคมนิยมชมชอบ เช่น การเสียสละ การให้ทานหรืองดเว้นไม่แสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ ค่านิยมในสังคม เช่น การขโมย โกหก เป็นต้น

ประมวลสรุปได้ว่าประเภทของจริยธรรม ได้แบ่งพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมเป็น กฎ ระเบียบ การกระทำที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบการตัดสินใจในการกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งและพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาตามสังคมนิยมชมชอบ

* 1.3 ~~ทฤษฎีจริยธรรม~~

นักจิตวิทยามีความสนใจในพัฒนาการทางจริยธรรมจึงทำให้เกิดทฤษฎีทางด้านจริยธรรมขึ้นมากมาย ซึ่งในที่นี้จะนำเสนอแนวความคิดใหญ่ 5 ทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ทฤษฎีนี้เชื่อว่าจริยธรรมเป็นส่วนเกี่ยวกับซูปเปอร์อีโก หรือ มโนธรรม ซึ่งเด็กได้รับจากการเลียนแบบพ่อแม่ หรือบุคคลที่ยึดเป็นแบบอย่าง ทำให้เด็กรับเอาค่านิยมมาตรฐานทางจริยธรรมของสังคมจากตัวแบบเอาไว้ เมื่อเด็กได้รับการปลูกฝังจริยธรรมแล้ว จะเกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างความต้องการของตนเอง กับสิ่งที่สังคมคาดหวังต้องการ ดังนั้น ถ้าเด็กกระทำความชั่วก็จะเกิดความละอายใจตนเอง โดยไม่ต้องมีคนอื่นบอก นั่นคือ เด็กเกิดความรู้สึกผิดชอบชั่วดี (Freud, 1949 : 358)

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่าสิ่งแวดล้อมทางสังคมเป็นตัวกำหนดเงื่อนไขทางสังคมให้แก่เด็ก โดยอาศัยหลักการเสริมแรง และหลักการเชื่อมโยงมาอธิบาย ขบวนการที่บุคคลได้รับอิทธิพล สังคม พ่อ แม่ จะเป็นผู้สอนให้เด็กรู้ถึงแนวปฏิบัติตนในสังคม รู้จักแยกแยะระหว่างสิ่งที่ดี เลว ผิด ถูก โดยใช้หลักการเสริมแรงทางวาจา ถึงแม้ว่ามนุษย์จะเกิดมาโดยไม่มีจริยธรรม แต่เมื่อโตขึ้นก็จะมีจริยธรรมและพฤติกรรม ไปตามโครงสร้างทางวัฒนธรรมในสังคม ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า (Skinner. 1971 : 101 - 128)

- 1) พัฒนาการทางจริยธรรมเป็นการคล้ายตามกฎเกณฑ์ทางสังคม
- 2) จริยธรรมมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรม
- 3) สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม
- 4) พื้นฐานทางจริยธรรม มีสาเหตุจากกฎเกณฑ์ภายนอก

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura) กล่าวว่า จริยธรรมของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมในการถ่ายทอดทางสังคม พ่อ แม่ จะอบรมสั่งสอนเด็กให้รู้ว่าพฤติกรรมใดดีและควรกระทำ พฤติกรรมใดไม่ดีและไม่ควรกระทำ พ่อแม่ส่งเสริมและให้กำลังใจเด็กเมื่อเด็กทำพฤติกรรมที่ดี หากเด็กทำพฤติกรรมไม่ดีก็อาจถูกตักเตือนหรือลงโทษ นอกจากนั้นพ่อแม่ก็ยังแสดงแบบอย่างพฤติกรรมต่าง ๆ ให้เด็กเห็น เด็กก็มีโอกาสเก็บจำพฤติกรรมเหล่านั้นนำไปแสดงด้วย โดยนัยนี้การได้อยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดีจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กได้มาก (ธีระพร อุวรรณโน. 2526 : 61)

4. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท์ (Piaget. 1962 : 410) ได้แบ่งออกเป็น 3 ขั้น คือ

1) ขั้นก่อนจริยธรรม เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 2 ขวบ เป็นขั้นที่ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมได้อย่างละเอียด มีแต่ความต้องการทางร่างกาย เด็กเหล่านี้จะมีพัฒนาการทางสติปัญญาในขั้นรับรู้จากประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว

2) ขั้นฝึกคำสั่ง อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 2 - 3 ปี ในขั้นนี้เด็กจะสามารถรับรู้สภาพแวดล้อมและบทบาทของตนเองต่อบุคคลอื่นรู้จักเกรงกลัวผู้ใหญ่เห็นว่าคำสั่งหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติตาม ซึ่งเด็กวัยนี้จะพัฒนาการทางสติปัญญาในขั้นหยั่งรู้ และขั้นก่อนคิดด้วยรูปธรรม

3) ขัณยัตหลักแห่งตน พัฒนาการในชั้นนี้จะตั้งแตเด็กอายุ 8 ปีขึ้นไป เด็กวัยนี้จะมี พัฒนาการทางสติปัญญาในชั้นหลังคิดด้วยรูปธรรม และชั้นคิดตามแบบแผนของตรรกวิทยา ซึ่ง เด็กสามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลประกอบการตัดสินใจ และตั้งเกณฑ์ที่เป็นตัวของตัวเองได้

5. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (ปรีดา กลั่นแก้ว. 2529 : 15 - 17 ; อ้างอิงมา จาก Kohlberg. n.d.) ได้ทำการศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรม โดยอาศัยแนวคิดของเพียเจท์ และแบ่งประเภทของเหตุผลเชิงจริยธรรมออกเป็น 6 ประเภท คือ

ขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (2-7 ปี)

ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (7-10 ปี)

ขั้นที่ 3 หลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (10-13 ปี)

ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ของสังคม (13-16 ปี)

ขั้นที่ 5 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา (16 ปีขึ้นไป)

ขั้นที่ 6 หลักการฝึกหลักอุดมคติ (ผู้ใหญ่)

ในระดับปฐมวัย พัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวคิดของโคลเบอร์ก จะอยู่ในขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกหลักการลงโทษ (2-7 ปี) คือ มุ่งที่จะหลบหลีกมิให้ตนเองถูกลงโทษทางกาย เพราะกลัวการเจ็บปวดที่จะได้รับ จึงยอมทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่ เพราะผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีอำนาจเหนือตน

จากทฤษฎีของจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้น ประมวลสรุปได้ ว่า นอกจากพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กปฐมวัยจะมีพัฒนาการตามขั้นอายุแล้ว สิ่งแวดล้อม และบุคคลใกล้ชิดเด็ก โดยเฉพาะพ่อแม่ มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก ดังนั้นในการพัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีจริยธรรมนั้นจึงต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม โดยผ่านทาง การอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่

~~1.4~~ จริยธรรมที่ควรปลูกฝังสำหรับเด็กปฐมวัย

ธีระพร อวรรณโณ (2526 : 117 - 120) ได้กล่าวถึง จริยธรรมที่ควรปลูกฝังสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. จริยธรรมต่อตนเอง หมายถึง จริยธรรมที่ชี้แนะการปฏิบัติต่อตนเองซึ่งจะเป็น ประโยชน์ต่อตัวเองโดยตรงและเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นโดยทางอ้อม ประกอบด้วยหัวข้อจริยธรรม 12 ข้อ ดังนี้ การมีความขยันหมั่นเพียร การมีความอดทน การมีการควบคุมอารมณ์ของตน การ

มีระเบียบวินัยในตนเอง การมีความรับผิดชอบ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การใช้เวลาวางให้เป็นประโยชน์ การช่วยเหลือตนเอง การมีสมาธิ การรักษาความสะอาดเกี่ยวกับตนเอง การประหยัด การเชื่อถือและปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา

2. จริยธรรมต่อผู้อื่น หมายถึง จริยธรรมที่ชี้แนะการปฏิบัติต่อผู้อื่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นโดยตรงและเป็นประโยชน์ต่อเด็กเองโดยทางอ้อม ประกอบด้วยหัวข้อจริยธรรม 8 ข้อ ดังนี้ การมีความซื่อสัตย์ การมีความกตัญญูกตเวที การมีความเมตตากรุณา การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การช่วยเหลือผู้อื่น การมีสัมมาคารวะ การรู้จักเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น การเคารพสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น การตรงต่อเวลา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึงจริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็กและเยาวชนในสังคมไทย มีดังนี้

1. มีระเบียบวินัย
2. มีความซื่อสัตย์ สุจริต และยุติธรรม
3. ชยัน ประหยัด และยึดมั่นในสัมมาชีพ
4. สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ
5. รู้จักคิดริเริ่ม วิचारณ์ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
6. กระตือรือร้นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย รักและเทิดทูนชาติ ศาสนา

พระมหากษัตริย์

7. มีพลานามัยสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
8. รู้จักพึ่งตนเองและมีอุดมคติ
9. มีความภาคภูมิใจ และรู้จักทำนุบำรุงศิลป วัฒนธรรม และทรัพยากรของชาติ
10. มีความเสียสละ เมตตาอารี กตัญญูกตเวที กล้าหาญ และสามัคคี (กระทรวง

ศึกษาธิการ กรมการศาสนา 2521 : 1)

ทีศนา แซมมณี และคนอื่น ๆ (2535 : 106 - 107) ได้กล่าวถึงจริยธรรมขั้นพื้นฐานที่ควรปลูกฝังให้เด็กไทยทุกคนคือ

1. การรักความจริง ไม่พูดปด ไม่ฉ้อฉล การรักษาความสัตย์สุจริต มีความกล้าที่จะยอมรับความจริง มีความละเอียดใจที่จะปิดความรับผิดชอบไปสู่ผู้อื่น
2. การไม่เบียดเบียนกัน ได้แก่ การเคารพในสิทธิและความชอบธรรมของผู้อื่น โดยมีความรัก ความเมตตา และรู้จักให้อภัยเป็นรากฐาน

3. ความละเอียด ได้แก่ มีความละเอียดใจ และรู้จักควบคุมตนเองต่อการกระทำความผิดหรือความชั่วได้

4. รู้จักความพอดี ได้แก่ การมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบเรียบง่ายไม่ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย และไม่โลภไม่หลง

5. ความมีน้ำใจ ได้แก่ การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์โดยไม่หวังผลตอบแทน
จากที่กล่าวสรุปได้ว่า

จริยธรรมที่ควรปลูกฝังสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น ได้แก่ จริยธรรมต่อตนเอง หมายถึง จริยธรรมที่ชี้แนะการปฏิบัติต่อตนเอง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเด็กเองโดยตรง และเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นโดยทางอ้อม จริยธรรมต่อผู้อื่น หมายถึง จริยธรรมที่ชี้แนะการปฏิบัติต่อผู้อื่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นโดยตรงและเป็นประโยชน์ต่อเด็กเองโดยทางอ้อม

ราตี ทองสวัสดิ์ (2540 : 22 - 23) ได้กล่าวถึงจริยธรรมที่ปรากฏในแนวการจัดประสบการณ์อนุบาล พอสรุปได้ดังนี้

1. วาจาสุภาพ
2. การมีสัมมาคารวะ
3. ความอดทน
4. การรู้จักรอคอย
5. ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
6. ความเพียร
7. ความรับผิดชอบ
8. ความเมตตากรุณา
9. การเป็นผู้ให้ ความเอื้อเฟื้อ
10. ความซื่อสัตย์ การไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตน
11. ความประหยัด
12. การให้อภัย
13. ความเกรงใจผู้อื่น

15 สถาบันที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

สถาบันที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น ได้แก่ บุคคล และสถาบันที่แวดล้อมเด็กอยู่ ซึ่งได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันสื่อมวลชน

1. สถาบันครอบครัว

สถาบันนี้ประกอบด้วย บิดา มารดา ผู้ปกครอง ญาติผู้ใหญ่ ตลอดจนสมาชิกอื่น ๆ ในครอบครัว จะเป็นแหล่งแรกที่ทำหน้าที่ปลูกฝังและถ่ายทอดคุณลักษณะทางจริยธรรมให้แก่เด็ก (สังเวียน เถาอินปาก. 2535 : 42) โดยผ่านทางการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ดังที่ ไวรซ์ เจียมบรรจง กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นเรื่องสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการกระทำ หรือพฤติกรรมของเด็กโดยมีตัวแทนที่สำคัญ คือ พ่อ แม่ หรือ ผู้ปกครอง เป็นผู้ที่มีส่วนในการปั้นพฤติกรรมหรือการอบรมให้เด็กมีพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวังในตัวเด็กมากที่สุด (ไวรัช เจียมบรรจง. 2522 : 47) พ่อ แม่ และครอบครัวเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมและพัฒนาทางบุคลิกภาพของเด็ก ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นผู้ฝึกอบรมให้เด็กรู้จักแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ในสังคมทั้งด้านอุปนิสัย และอารมณ์ (ทิพย์สุตา นิลสินธพ. 2523 : 3) ซึ่งสอดคล้องกับ งามตา ยงศิริ (2522 : 101) กล่าวว่า กลุ่มบุคคลที่มีส่วนในการปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็กมากที่สุด คือ สมาชิกในครอบครัวเด็คนั่นเอง โดยเฉพาะบิดา มารดา ซึ่งมีหน้าที่ในการอบรมมากที่สุด คือ สมาชิกในครอบครัวเด็คนั่นเอง โดยเฉพาะบิดา มารดา ซึ่งมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของตน นักสังคมวิทยา นักจิตวิทยา และนักการศึกษา ต่างลงความเห็นพ้องกันว่าครอบครัวมีความสำคัญยิ่งต่อพัฒนาการของเด็ก เป็นสิ่งแวดล้อมที่ครอบคลุมชีวิตยิ่งกว่า อิทธิพลอื่นใด และเป็นสถาบันแรกที่สร้างลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของบุคคล

2. สถาบันการศึกษา

ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524) ได้มีการเปลี่ยนแปลงที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งได้แก่ การปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ ปี 2520 โดยวางนโยบายให้ศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาอาจจัดเป็นการศึกษาในระบบโรงเรียนหรือการศึกษานอกโรงเรียน โดยอาจจัดเป็นสถานรับเลี้ยงดูเด็กหรือศูนย์เด็กปฐมวัย และในบางกรณีอาจจัดเป็นชั้นเด็กเล็กหรือโรงเรียนอนุบาลก็ได้ (คณะอนุกรรมการดำเนินการวางแผนและติดตามประเมินผลการพัฒนาการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา. 2520 : 4 - 5) ซึ่งในการจัดการศึกษานี้ ทิศนา ชัมมนดี และคนอื่น ๆ (2535 : 148) มีความเห็นว่า รัฐ สถานการศึกษา มีบทบาทในการจัดให้เด็กได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาสติปัญญาและความสามารถของตน รวมทั้งได้รับการ

ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสม โดยเฉพาะครู ชีระพร อุวรรณโณ (2526 : 66) เห็นว่าเป็นแม่พิมพ์และเป็นผู้รับภาระในการสอนจริยธรรมให้กับเด็กควบคู่ไปกับการสอนของพ่อแม่

3. สถาบันสื่อมวลชน

สื่อมวลชนทุกรูปแบบ อาทิ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ บทเพลง หนังสือพิมพ์ และสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ๆ ล้วนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนในสังคม (สังเวียน เถาอินปาก. 2535 : 43) สื่อมวลชนทุกประเภท ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจตลอดจนค่านิยมที่ถูกต้องในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยที่พ่อแม่และผู้เกี่ยวข้องกับเด็กควรมีความเชื่อมั่นว่าตนสามารถหาความรู้ในด้านพัฒนาการเด็ก วิธีสังเกตเด็ก วิธีป้องกันปัญหา วิธีอบรมบ่มนิสัยได้ด้วยตนเองจากสื่อมวลชนทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ หรือวิทยุ โทรทัศน์ (ทิศนา เขมมณี และคนอื่น ๆ. 2535 : 58, 148) ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา สื่อสารมวลชน หรือสื่อมวลชน จะมีบทบาทในการสร้างเสริม ลักษณะทางจริยธรรมให้กับคนเราได้ด้วยการให้การเรียนรู้ผ่านตัวแบบใน 2 ประเภท คือ ตัวแบบสัญลักษณ์ จากภาพยนตร์ และโทรทัศน์ เป็นต้น และตัวแบบที่ปรากฏในสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ (สังเวียน เถาอินปาก. 2535 : 43)

สรุปได้ว่า สถาบันที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น ได้แก่ สถาบันครอบครัว เพราะเป็นสถาบันที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด และนับเป็นสถาบันแรกในการถ่ายทอดและปลูกฝังคุณลักษณะทางจริยธรรมให้แก่เด็กปฐมวัย สถาบันการศึกษานับว่ามีบทบาทในการปลูกฝังจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย โดยครูมีหน้าที่ในการปลูกฝังจริยธรรมให้กับเด็กปฐมวัยเสริมกับบทบาทของสถาบันครอบครัว นอกจากนั้นในสภาพการณ์ของสังคมไทยยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ระบบการสื่อสารในทุกรูปแบบเป็นไปอย่างรวดเร็ว สถาบันที่นับว่ามีอิทธิพลในการสร้างเสริมปลูกฝังจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยที่สำคัญนั้น ได้แก่ สถาบันสื่อมวลชน ซึ่งให้ความรู้ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูเด็กแก่พ่อแม่และผู้เลี้ยงดูเด็ก

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ (2522) ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพมหานคร จากเด็กชายและเด็กหญิง อายุ 4 - 6 ปี จากครอบครัวเศรษฐกิจปานกลางและอยู่ในกรุงเทพฯ จำนวน 83 คน พบว่า คะแนนจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนที่มารดามีการศึกษาสูงและต่ำไม่มีความแตกต่างกันและเด็กจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันก็มีคะแนนจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

พรณีย์ กันทรกร (2523) เรื่องการศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียน ที่มีภูมิหลังต่างกันในจังหวัดสงขลา ของผู้ปกครอง ด้านระดับอายุ ฐานะทางเศรษฐกิจของ ครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ และวิธีอบรมเลี้ยงดู จุดมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูในเด็กก่อนวัยเรียน 4 - 6 ปี กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กก่อนวัยเรียน จำนวน 90 คน ระดับอายุละ 30 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจาก โรงเรียนอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน และแบบทดสอบจริยธรรมเด็กก่อนวัยเรียน

ผลการศึกษาพบว่า

1. เด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะมีจริยธรรมมากกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ และแบบปล่อยปละละเลย และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ จะมีจริยธรรมมากกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

2. จริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิตยสาร

2.1 ความหมายของนิตยสาร

นิตยสารเป็นลักษณะหนึ่งของสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ ซึ่งตามปกติมีปกอ่อนระบุกำหนดออกที่แน่นอน ประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่ให้ความรู้และบันเทิง เช่น บทความต่าง ๆ โดยผู้เขียนหลายคน บทสัมภาษณ์ เรื่องสั้น นวนิยาย บทวิจารณ์ ข่าวต่าง ๆ และโฆษณา มีภาพประกอบค่อนข้างมาก (ดรุณี หิรัญรักษ์. 2530 : 2) นิตยสารเป็นหนังสือที่ออกตามวาระมีจำนวนหน้าหนังสือคงที่โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ความรู้ ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน (กำธร สติกรกุล. 2515: 2)

ซวรัตน์ เชิดชัย (2520 : 340) ได้ให้ความหมายของนิตยสารไว้ว่า หมายถึง สิ่งพิมพ์ซึ่งปกติมีปกอ่อนบางที่ก็มีภาพ เนื้อหาประกอบด้วยเรื่องบทความต่าง ๆ โดยผู้เขียนหลายคนและมักจะมีโฆษณาโดยกำหนดออกที่แน่นอน นิตยสารเป็นที่รวมแห่งข่าวสารประเภทต่าง ๆ

ฮิลดิก (Hildick. 1971 : 13) อธิบายความหมายไว้ว่า นิตยสารเป็นแหล่งรวมบทความหรือเรื่องต่าง ๆ โดยผู้เขียนหลายคนและมีกำหนดออกตามวาระ ความหมายนี้สอดคล้องกับพจนานุกรมเว็บสเตอร์ที่อธิบายว่า นิตยสาร หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่มีกำหนดออกแน่นอนตามปกติ จะ

เป็นปกอ่อนอาจมีภาพประกอบบ้าง เนื้อหาประกอบด้วยเรื่องราวและบทความต่าง ๆ โดย ผู้เขียนหลายคนและมักจะมีเนื้อที่สำหรับโฆษณาด้วย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายของนิตยสารว่า คือ หนังสือพิมพ์ที่ออกเป็นรายคาบ เช่น นิตยสารรายสัปดาห์ นิตยสารรายเดือน (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. 2530 : 447)

จากคำจำกัดความต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ ประมวลสรุปได้ว่า นิตยสาร หมายถึง สื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ ซึ่งตามปกติมีปกอ่อน เนื้อหาประกอบด้วยบทความ และเรื่องราวต่าง ๆ โดยที่มีผู้เขียนหลายคน มีกำหนดออกเป็นวาระที่แน่นอน ซึ่งอาจเป็นรายสัปดาห์ รายบั๊กซ์ หรือรายเดือน มีโฆษณาและภาพประกอบ เป็นที่รวมแหล่งข่าวสารประเภทต่าง ๆ เนื้อหาสาระส่วนใหญ่มุ่งให้ความรู้และความบันเทิงแก่ผู้อ่าน

2.2 ประเภทของนิตยสาร

แคทซ์ (Katz. 1971 : 2 - 3) แบ่งประเภทของนิตยสารออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. นิตยสารทั่วไป (The General Magazine) เป็นนิตยสารสำหรับบุคคลทั่วไป ทั้งผู้ชาย ผู้หญิง และเด็ก ๆ
2. นิตยสารกึ่งพิเศษ (The Less General Special Magazine) เป็นนิตยสารสำหรับบุคคลในวงจำกัดกว่าชนิดแรก
3. นิตยสารพิเศษ (The Highly Specialized Magazine) เป็นนิตยสารสำหรับบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจ และสนใจในสาขาวิชานั้น ๆ โดยเฉพาะ

จวีวรรณ ประกอบผล (2530 : 170 - 203) ได้แบ่งนิตยสารไทยออกเป็น 2 ประเภท และจำแนกแยกย่อยในแต่ละประเภทออกไปอีก ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. นิตยสารที่ออกโดยเอกชนหรือบริษัทธุรกิจการพิมพ์ต่าง ๆ เป็นนิตยสารที่มุ่งหวังผลกำไร จึงมีการลงโฆษณาแจ้งความต่าง ๆ เป็นการหารายได้นิตยสารในกลุ่มนี้จัดแบ่งแยกเป็นหมวดหมู่ย่อย โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ เนื้อหา และกลุ่มผู้อ่านได้ดังนี้

1.1 นิตยสารผู้หญิง

1.2 นิตยสารผู้ชาย แบ่งออกเป็น

1.2.1 นิตยสารรถ

1.2.2 นิตยสารกีฬา

1.2.3 นิตยสารเพศและกามารมณ์

1.2.4 นิตยสารประเภทเครื่องเสียง วีดีโอเทป และคอมพิวเตอร์

1.3 นิตยสารเด็ก

1.4 นิตยสารสำหรับครอบครัว แบ่งออกเป็น

1.4.1 นิตยสารบ้านและนิตยสารตกแต่ง

1.4.2 นิตยสารท่องเที่ยว

1.4.3 นิตยสารสุขภาพและอนามัย

1.5 นิตยสารการเมือง

1.6 นิตยสารเศรษฐกิจและธุรกิจ

1.7 นิตยสารศิลปะและวัฒนธรรม

1.8 นิตยสารบันเทิง

2. นิตยสารที่ออกโดยหน่วยราชการ สมาคมวิชาชีพ และสถาบันต่าง ๆ นิตยสารประเภทนี้มีได้มุ่งกลุ่มผู้อ่านทั่วไป หากแต่มุ่งกลุ่มผู้อ่านเฉพาะ แบ่งออกเป็น

2.1 นิตยสารที่ออกโดยหน่วยราชการ คณะกรรมการของรัฐและรัฐวิสาหกิจ เพื่อเสนอเนื้อหาให้ข้าราชการหรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ

2.2 นิตยสารวิชาการและกึ่งวิชาการ ซึ่งจัดทำโดยสมาคม สถาบันการศึกษา เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ

2.3 นิตยสารที่จัดทำโดยบริษัท ห้างร้านหรือสมาคมต่าง ๆ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์

ฮิลดิก (Hildick. 1971 : 29 - 44) ได้แบ่งนิตยสารออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ตามลักษณะของผู้อ่าน ดังต่อไปนี้

1. นิตยสารเพื่อผู้อ่านทั่วไป (General Magazines) หมายถึง นิตยสารซึ่งมีเป้าหมายเพื่อสนองความสนใจของบุคคลทั่ว ๆ ไป เนื้อหาประกอบด้วยเรื่องราวหลายประเภท ซึ่งจัดให้สอดคล้องกับเป้าหมายแบ่งย่อย ๆ ได้ 4 ประเภท คือ

1.1 นิตยสารข่าว (News Magazines) เสนอเรื่องซึ่งเป็นเบื้องหลังของข่าวทั่ว ๆ ไป มีลักษณะคล้ายบทความเบื้องหลังข่าวในหนังสือพิมพ์ เนื้อหาส่วนใหญ่ค่อนข้างหนัก แต่มีภาพประกอบมาก

1.2 นิตยสารสำหรับครอบครัว (Family Magazines) เสนอเรื่องหลายประเภท ซึ่งสนองความสนใจของคนในครอบครัว เช่น การครัว ตัดเย็บเสื้อผ้า เสริมความงาม กีฬา งานอดิเรก การ์ตูน ปริศนาคำทาย ดาราภาพยนตร์ และนักร้องยอดนิยมการประกวดชิงรางวัล เป็นต้น

1.3 นิตยสารสำหรับผู้หญิง (Women's Magazines) เสนอบทความซึ่งสนองความสนใจของผู้หญิง เช่น วิธีปรุงอาหาร เสริมความงาม แฟชั่น การเย็บปักถักร้อย และอื่น ๆ อีกมาก

1.4 นิตยสารสำหรับเด็ก (Children's Magazines) เป็นนิตยสารซึ่งเสนอเรื่องหลายรสนสำหรับทั้งเด็กชายและหญิง เช่น เรื่องขำขัน ผจญภัย เรื่องของโรงเรียน สืบสวนสอบสวน และเรื่องของสัตว์

2. นิตยสารเพื่อผู้อ่านเฉพาะกลุ่ม (Specialist Magazines) หมายถึง นิตยสารที่พิมพ์ออกมาเพื่อผู้อ่านเป็นส่วนน้อยหรือเพื่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งซึ่งมีความสนใจเสนอเรื่องในสาขาใดสาขาหนึ่งอย่างละเอียด สามารถแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ย่อย ๆ ได้ 6 ประเภท ดังนี้

2.1 นิตยสารการเมือง (Political Magazines) เสนอเรื่องทางการเมืองด้านใดด้านหนึ่ง เช่น อนุรักษนิยม สังคมนิยม หรือคอมมิวนิสต์ ปัญหาการเมืองทั้งในปัจจุบันและอนาคต นอกจากนี้ยังมีการวิจารณ์หนังสือและข่าวสารด้านศิลปะบันเทิงด้วย

2.2 นิตยสารแฟน (Fan Magazines) เป็นนิตยสารที่เสนอเรื่องซึ่งเป็นที่นิยมชมชอบและคลั่งไคล้ของผู้อ่านกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ส่วนมากเป็นเรื่องกีฬาหรือเรื่องในวงการบันเทิง ได้แก่ นิตยสารสำหรับแฟนฟุตบอล มวย มวยปล้ำ แข่งรถ ภาพยนตร์ ดนตรี เป็นต้น

2.3 นิตยสารเกี่ยวกับงานอดิเรก (Hobbies and Parttime Magazines) เสนอเรื่องเกี่ยวกับงานซึ่งเหมาะสมที่จะทำในยามว่างหรือทำเป็นงานอดิเรก ผู้อ่านนิตยสารประเภทนี้ ได้แก่ ผู้ที่ต้องการงานที่ตนชอบเพื่อทำในยามว่าง แต่ยังไม่มีความรู้ในเรื่องการทำงานนั้นอย่างเพียงพอ หรือต้องการจะหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับงานอดิเรกที่ทำอยู่ เช่น การทำสวนครัว ทำเครื่องใช้ภายในบ้าน การสะสมเหรียญกษาปณ์ การถ่ายภาพ เป็นต้น เพราะฉะนั้น เนื้อหาจะเน้นวิธีทำ วิธีซ่อมแซมและแหล่งซื้อขายเป็นส่วนใหญ่

2.4 นิตยสารวิชาการและการค้า (Trade and Professional Magazines) เป็นนิตยสารที่พิมพ์ออกมาเพื่อบริการแก่องค์กรธุรกิจ อุตสาหกรรม และสมาคมวิชาชีพ มุ่งเสนอการค้นพบใหม่ ๆ เทคนิค วิธีปฏิบัติ และพัฒนาการซึ่งเกี่ยวข้องกับงานในสาขาอาชีพนั้น ๆ

2.5 นิตยสารของบริษัทการค้า (House Magazines) เป็นนิตยสารที่พิมพ์ขึ้นเพื่อแจกแก่พนักงานและลูกค้าของบริษัท มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์บริษัท เสนอเรื่องราว กิจกรรมและสินค้า ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้อ่านทั่วไป

2.6 นิตยสารเกี่ยวกับวรรณกรรม (Literature Magazines) เสนอบทความเกี่ยวกับหนังสือ นักเรียน งานเขียนทั่ว ๆ ไป เรื่องสั้น บทกวี และคำวิจารณ์

รณจวน อินทรกำแหง (2515 : 85) ได้แบ่งประเภทของนิตยสารออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้คือ

1. ประเภททั่วไป หมายถึง นิตยสารที่ตั้งใจให้ความรู้เบา ๆ ความบันเทิง และสรุปข่าวความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ เช่น สตรีสาร สกุลไทย รุ่งทอง ดรุณี ฯลฯ

2. ประเภทเสนอข่าวเชิงวิจารณ์ สำหรับนิตยสารประเภทนี้ไม่ว่าจะเป็นข่าว บทความ เรื่องราวทั้งสารคดีและบันเทิงคดีที่ลงพิมพ์ ผู้จัดทำจะสอดแทรกทัศนคติ ความคิดเห็นในแง่ของการวิจารณ์ให้แก่ผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านจะได้รับความรู้ ความบันเทิง และปัญญาสมไปด้วย เช่น นิตยสารสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ข่าวกรุง สังคมศาสตร์ปริทัศน์ เป็นต้น

3. ประเภทวิชาการ เนื่องจากความต้องการการศึกษาค้นคว้าในสาขาวิชาต่าง ๆ มีมากขึ้น และวิทยาการใหม่ ๆ มีความก้าวหน้ารวดเร็วขึ้น จึงมีการจัดทำนิตยสารหรือวารสารวิชาการต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อสนองความต้องการของผู้อ่านในด้านนี้ ซึ่งกล่าวได้ว่า มีประโยชน์มากในการส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้ทันต่อความก้าวหน้าของวิชาการนั้น ๆ เพราะส่วนมากจัดทำโดยนักวิชาการในสาขานั้น ๆ อย่างแท้จริง เช่น ทางด้านพัฒนาบริหารศาสตร์ พาณิชยศาสตร์และการบัญชี เศรษฐกิจรายเดือน กฎหมายปริทัศน์ รัฐศาสตร์ นิเทศ ข่าวสารการธรณี ข่าวพัฒนาที่ดิน เป็นต้น

จากเอกสารต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ สามารถจัดแบ่งประเภทของนิตยสารได้ดังนี้คือ

1. แบ่งตามลักษณะของผู้อ่าน

1.1 นิตยสารเพื่อผู้อ่านทั่วไป ได้แก่ นิตยสารผู้หญิง นิตยสารผู้ชาย นิตยสารสำหรับครอบครัว และนิตยสารสำหรับเด็ก

1.2 นิตยสารเพื่อผู้อ่านเฉพาะกลุ่ม ได้แก่ นิตยสารธุรกิจ นิตยสารการเมือง นิตยสารวรรณกรรม นิตยสารศิลปวัฒนธรรม นิตยสารวิชาการ นิตยสารเกี่ยวกับงานอดิเรก

2.3 นิตยสารสำหรับครอบครัว

นิตยสารสำหรับครอบครัวเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีกำหนดออกจำหน่ายเป็นรายเดือน รายปักษ์ รายสัปดาห์ เป็นประจำสม่ำเสมอ ฮิลดิก (Hildick. 1971 : 29 - 44) ได้จัดประเภทของนิตยสารสำหรับครอบครัวว่าเป็นนิตยสารเพื่อผู้อ่านทั่วไปเนื้อหาสาระสนองความสนใจของคนในครอบครัว

อุบลวรรณ ปิติพัฒนาโมริต (2529 : 10) ได้จัดให้นิตยสารสำหรับครอบครัวเป็นนิตยสารที่ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ ที่จะช่วยให้สตรีได้มีโอกาสพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิม ได้แก่ ความรู้ในการเลี้ยงดูอบรมบุตรและงานบ้าน ความรู้ในการครองเรือน วัชปฏิบัติตนในฐานะภรรยาและมารดา เพื่อให้เกิดความสุขและความอบอุ่นในครอบครัว

ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ (2532 : 20) กล่าวว่า นิตยสารสำหรับครอบครัว หมายถึง นิตยสารแนวสุขอนามัยแม่และเด็ก หรือแนวชีวิตครอบครัว ซึ่งได้แก่ นิตยสารแม่และเด็ก รักลูก นิตยสารแนวนี้ได้รับความนิยมสูง นับว่าเป็นนิตยสารแนวที่พึงสำหรับชีวิตครอบครัว

อุบลวรรณ ปิติพัฒนาโมริต และอวยพร พานิช (2532 : 4) ได้จัดให้นิตยสารสำหรับครอบครัวอยู่ในกลุ่มของนิตยสารที่เน้นสุขภาพอนามัยในครอบครัว ซึ่งหมายถึง นิตยสารที่ประกอบด้วยบทความที่ให้ความรู้ ด้านอนามัยในครอบครัว รวมทั้งจิตวิทยาในการอบรมดูแลบุตร เนื้อหาและคอลัมน์ส่วนใหญ่ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงเด็กอย่างถูกสุขอนามัย ช่วยในการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการเลี้ยงดูลูก ความรู้เกี่ยวกับชีวิตที่ดีของแม่และลูก ให้ความรู้ในแง่ของจิตวิทยาครอบครัว และเรื่องของอนุบาลศึกษา

นิตยสารสำหรับครอบครัว เป็นสื่อมวลชนประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ที่จัดอยู่ในประเภทนิตยสารเพื่อผู้อ่านทั่วไปที่อยู่ในกลุ่มของนิตยสารที่เน้นสุขภาพอนามัยในครอบครัว ซึ่งนับว่าเป็นนิตยสารแนวที่พึงสำหรับชีวิตครอบครัว โดยมีเนื้อหาสาระที่ให้ความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูลูก ด้านจิตวิทยาในการอบรมดูแลลูก ด้านวิธีการเลี้ยงเด็กอย่างถูกสุขอนามัย ด้านความรู้ในแง่ของจิตวิทยาครอบครัว เพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ในการเลี้ยงดูลูก และการศึกษาปฐมวัย

2.4 รูปแบบของบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว

นิตยสารสำหรับครอบครัว มีบทความหลายประเภทตีพิมพ์ เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน โดยความต่อเนื่องของบทความที่เขียนจะเป็นไปในขอบเขตของความเป็นจริงไม่ใช่การแต่งขึ้นโดยปราศจากข้อมูล ซึ่งผู้เขียนจะต้องมีการอ้างอิงเอกสารต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ รายงาน บันทึกการราชการ และแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

เนื้อหาของบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว จะมีเนื้อหาตั้งแต่เหตุการณ์ปัจจุบัน ภายในและภายนอกประเทศ โดยบทความจะมีความยาวมากน้อยต่างกันและต้องการสื่อความดู และความเป็นจริง เพื่อให้ผู้อ่านเชื่อถือ ได้เรียนรู้ และได้รับความบันเทิง โดยบทความที่ปรากฏใน นิตยสารสำหรับครอบครัวนั้นมีลักษณะที่หลากหลายในการเขียน ดังนั้นในการระบุประเภทของ บทความย่อมสามารถพิจารณาได้หลายลักษณะ ยงยุทธ รัชชาศรี (2532 : 477 - 479) และ จินตนา ไบกาสุยี (ม.ป.ป.) ได้กล่าวสอดคล้องกัน ซึ่งในที่นี้จำแนกออกเป็นรูปแบบ 4 ประเภท ดังนี้

1. บทความเชิงบรรยาย (Narrative Article) เป็นบทความที่บรรยายประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในลักษณะแปลกใหม่ ต้องการบอกสิ่งควรบอกแก่ผู้อ่านเท่าที่ตนเขียนให้เห็นจริง เห็นจังโดยละเอียด ใช้ภาษาเรียบง่าย ไม่กำกวม ไม่วกวน

2. บทความเชิงแสดงวิธีการ (How-to-do-it Article) เป็นบทความที่เขียน เพื่ออธิบายการกระทำตามขั้นตอน หรือกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเริ่มตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุด ขั้นตอนหรือลดกระบวนการ เพื่อผู้อ่านอ่านจนสามารถนำไปปฏิบัติได้ การเขียนบทความประเภทนี้จะต้องเขียนให้รายละเอียดมากกว่าการเสนอเพียงข้อมูลเท่านั้น

3. บทความเชิงวิเคราะห์ (Analysis Article) เป็นบทความที่มุ่งเสนอการวิเคราะห์ เหตุการณ์ใด ๆ โดยเน้นประเด็นสำคัญของเรื่อง ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีการประเมินคุณค่าเสมอไป แต่ควรมีข้อเสนอที่ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นจะนำไปสู่เหตุการณ์อะไรในอนาคตได้บ้าง ซึ่งการวิเคราะห์ จะต้องมีความสมเหตุสมผลในการเขียน นอกจากนั้นอาจสรุปเป็นแนวคิดแก่ผู้อ่านได้

4. บทความเชิงวิชาการ (Academic Article) เป็นบทความที่มุ่งเสนอความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยตรง ได้แก่ รายงานทางวิชาการ รายงานผลการวิจัยแต่บางครั้งอาจมีการอธิบายเพิ่มเติมเพื่อความกระจ่างแก่ผู้อ่านในบางส่วนเท่าที่จำเป็นได้

2.5 บทบาทของนิตยสารที่มีต่อสังคม

หากเปรียบเทียบนิตยสารกับหนังสือจะพบว่าธรรมชาติของนิตยสารเหมาะสมกับการที่จะเสนอแนะหรือตีพิมพ์ความคิดใหม่ ๆ ให้ผู้อ่าน เป็นเวทีสำหรับผู้อ่านจะใช้ถกเถียงปัญหาต่าง ๆ ได้ในช่วงเวลาอันยาวนานมากกว่าระยะเวลาสั้น ๆ กล่าวอีกนัยหนึ่ง อิทธิพลของนิตยสารจะเกิดขึ้นจากการสะสมเป็นเวลายาวนานมากกว่าจะเป็นเพียงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น แต่เมื่อเทียบกับ

หนังสือพิมพ์ นิตยสารจะเป็นสื่อที่สามารถให้การอธิบายข่าวและเรื่องราวได้ดีกว่า ทั้งนี้เนื่องจากนิตยสารมีช่วงเวลาที่ออกแต่ละฉบับนานกว่าหนังสือพิมพ์ (ชวรัตน์ เชิดชัย. 2520 : 348)

พินิจ คุุณมัสตอังกูร (2528 : 22) ได้กล่าวถึงบทบาทและความสำคัญของนิตยสารโดยได้กล่าวรวมกับหนังสือพิมพ์ไว้ว่า บทบาทที่สำคัญของนิตยสาร และหนังสือพิมพ์มีผลต่อสังคมอย่างยิ่ง กล่าวคือได้ช่วยให้คนในสังคม ได้รับรู้สิ่งแวดลอมต่าง ๆ ในสังคมและสร้างสังคมประกิต (Socialization) ให้กับคนรุ่นใหม่ โดยเป็นส่วนหนึ่งของเงื่อนไขพัฒนาทางสังคมที่ทำให้คนรุ่นใหม่ได้ประพฤติและ/หรือในบางกรณีสื่อมวลชนทั้งสองสามารถชักจูง เป็นแรงผลักดันให้สังคมเกิดความไม่พึงพอใจหรืออาจจะโน้มน้าวให้เกิดความเห็นชอบเห็นพ้องในเรื่องต่าง ๆ ได้อีกเช่นกัน

ดรฤณี หิรัญรักษ์ (2530 : 2) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของนิตยสารเปรียบเทียบกับหนังสือพิมพ์ไว้ว่า บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ จะมุ่งไปในเรื่องของการบอกและรายงานข่าวแต่นิตยสารจะเน้นหนักไปในเรื่องของการอธิบาย การวิจารณ์ข่าว วิเคราะห์ข่าว สภาพของข่าว ตลอดจนการให้ความรู้ เน้นแนวทางด้านต่าง ๆ และให้ความบันเทิงใจควบคู่ไปด้วย

รวีวรรณ ประกอบผล (2530 : 252) กล่าวว่า เนื้อหาอันเป็นความรู้ เป็นสิ่งที่ผู้อ่านนิตยสารซึ่งเป็นคนสมัยใหม่ต้องการ นิตยสารบางฉบับที่ออกจำหน่ายแก่คนทั่วไป ในปัจจุบันได้ทำหน้าที่เสมือน “ครู” สอนความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ ในแง่ของการให้การเรียนรู้ทางสังคมนั้น นิตยสารเป็นสื่อที่ถ่ายทอดกิจกรรมทางสังคม ในลักษณะที่สื่อมวลชนอื่น ๆ ได้กระทำเช่นกัน บทบาทของนิตยสาร คือ บทบาทที่เสริมกับสื่อมวลชนอื่น ๆ ในสังคมปัจจุบัน

กาญจนา ถาวร (2531 : 15) กล่าวว่า นิตยสารมีบทบาทต่อสังคมหลายประการทั้งในด้านการให้ข่าวสาร การให้ความรู้ ความบันเทิงและการบริการธุรกิจ กล่าวได้ว่านอกจากนิตยสารจะให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นแหล่งสารสนเทศสำหรับการดำเนินชีวิต นอกจากนี้บทบาทสำคัญอีกบทบาทหนึ่งของนิตยสาร คือ บทบาทในการถ่ายทอดความรู้ และให้การเรียนรู้ทางสังคมแก่ผู้อ่าน

วิสิทธิ์ จันตวงศ์ (2520 : 255) ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของนิตยสารว่าเป็นสิ่งพิมพ์ประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อห้องสมุดทุกประเภทและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อห้องสมุดเฉพาะและห้องสมุดวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ในฐานะเป็นสิ่งพิมพ์เสนอความก้าวหน้าและพัฒนาการของวิทยาการสาขาต่าง ๆ ล่าสุด ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ และเป็นตัวเรียกร้องความสนใจจากผู้ใช้ห้องสมุด ทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดรู้สึกว่ห้องสมุดมีอะไรใหม่ ๆ อยู่เสมอ

จากเอกสารต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมานั้น ประมวลได้ว่านิตยสารมีบทบาทหน้าที่และความสำคัญต่อสังคม ในการให้การเรียนรู้ด้านสังคมแก่ผู้อ่าน ถ่ายทอดความรู้และความก้าวหน้าทางวิทยาการสาขาต่าง ๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์อย่างสม่ำเสมอ เป็นแหล่งบันเทิงใจ ให้ข่าวสาร บริหารธุรกิจ และสารสนเทศต่าง ๆ นอกจากนี้ยังเป็นเวทีแห่งการแสดงทัศนะของผู้เขียน ผู้อ่านและทำให้บรรยากาศห้องสมุดน่าสนใจ

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิตยสาร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2520) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาทของสื่อมวลชนต่อการศึกษาของชาวบ้าน” โดยทำการศึกษาสภาพของสื่อมวลชน 5 ประเภท คือ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และภาพยนตร์ จากการศึกษาเนื้อหาพฤติกรรมในการรับของผู้รับสาร ค่าความสำคัญของสื่อมวลชนของนิตยสาร 3 ประเภท คือ นิตยสารรายเดือน รายปักษ์ และรายสัปดาห์ ที่มีจำนวนจำหน่ายสูงสุด ได้แก่ ฟ้ามืองไทย สตรีสาร ชั่วญเรือน กุลสตรี โลกดารา ลลนา และประชาชาติ ที่ออกระหว่างเดือนเมษายน ถึง กันยายน 2519 สุ่มตัวอย่างจากนิตยสารเหล่านี้จำนวน 66 ฉบับ ใช้วิธีวิเคราะห์โดยเกณฑ์การแบ่งความรู้ออกเป็น 2 ประเภท คือ ความรู้โดยตรงและความรู้ประยุกต์ ในการวัดเนื้อหาใช้หน่วยที่วัดเป็นจำนวนหน้า แล้วนำมาคิดค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ ผลปรากฏว่าโดยเฉลี่ยแล้วนิตยสารทุกประเภทมีเนื้อที่สำหรับเนื้อหาประเภทบันเทิงของเนื้อที่ทั้งหมด ชาวสาระทั่วไปและความรู้ การศึกษาวัฒนธรรมมีประมาณของเนื้อที่ทั้งหมด ความรู้โดยตรงและความรู้ประยุกต์มีปริมาณใกล้เคียงกัน เป็นความรู้ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์เป็นส่วนใหญ่

พินิจ คุ้มสุดอังกูร (2528) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “เพศศึกษา : การวิเคราะห์เนื้อหาและประเมินค่านิตยสารและหนังสือพิมพ์” โดยศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาของนิตยสารและหนังสือพิมพ์ที่มีจำหน่ายระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง กรกฎาคม พ.ศ. 2527 เป็นหนังสือพิมพ์ทั้งหมด 18 ชื่อ นิตยสาร 315 ชื่อ และสอบถามความคิดเห็นของเยาวชนในและนอกระบบโรงเรียน จำนวน 40 คน โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาทั่ว ๆ ไป ของสิ่งพิมพ์ เกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา เพศศึกษา เกณฑ์การประเมินค่า เกณฑ์ในการจำแนกลักษณะการเสนอเนื้อหาเพศศึกษา และแบบสอบถามในด้านของนิตยสาร พบว่า จากนิตยสาร 315 ชื่อ เสนอข่าวและสาระทั่วไปมากที่สุด รองลงมา คือ ความรู้ การศึกษา วัฒนธรรมและบันเทิง ในด้านความรู้เพศศึกษาเสนอในรูปแบบนวนิยายมากที่สุด รองลงมา คือ การตอบปัญหา โดยเฉพาะเรื่องวิธีปฏิบัติทางเพศ

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับนิตยสาร

ซิมส์ (Sims. 1974 : 44 - 47) ได้วิเคราะห์เนื้อหา นิตยสารเด็ก (Kids Magazine) จากเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1970 ถึงเดือนกันยายน ค.ศ. 1973 วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อช่วยให้ผู้ปกครอง นักการศึกษา บรรณาธิการและผู้ผลิตได้ทราบถึงความสนใจในการอ่านและการเขียนของเด็ก ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหา นิตยสารจำนวน 20 ฉบับโดยแยกเนื้อหาที่จะวิเคราะห์ ออกเป็น 10 ประเภท ดังนี้ คือ ลักษณะงานเขียน สิ่งที่ถูกกล่าวถึงในบทความประเภทบทความ ตัวละคร ถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้เขียน คำศัพท์ อารมณ์ ความยาว และงานศิลปะเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตาราง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ลักษณะงานเขียนที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ได้แก่ ร้อยกรอง และงานศิลปะ ในบทความกล่าวถึงสัตว์ อารมณ์ ประสบการณ์ และเรื่องไร้สาระต่าง ๆ น้อยที่สุด ผู้เขียนเรื่องมาลงส่วนมากเป็นเด็กผู้หญิง อายุ 11 - 12 ปี

รอกเกนบิค (Roggenbuck. 1976 : 6122 - A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาผลกระทบและอิทธิพลของบรรณาธิการ นิตยสารเซนต์ นิโคลาส (St. Nicholas Magazine) จุดประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาภูมิหลังของบรรณาธิการและสำนักพิมพ์ นโยบายของบรรณาธิการ พัฒนาการและแนวโน้มของนิตยสารเซนต์ นิโคลาส จากการศึกษา พบว่า เรื่องที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ นวนิยายที่ลงพิมพ์เป็นตอน สารคดีเรื่องพืชและสัตว์ บรรณาธิการ ได้ลงเรื่องซึ่งสนองความสนใจเฉพาะด้าน ทั้งนี้เพื่อยกระดับการอ่านของเด็ก

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิตยสารมีการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ กัน ได้แก่ งานวิจัยพฤติกรรมในการอ่าน การศึกษาประวัติและวิวัฒนาการ ตลอดจนการวิเคราะห์เนื้อหาเฉพาะด้าน

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์

3.1 ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นเทคนิควิธีวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เป็นกลวิธีหนึ่งที่จะศึกษาเนื้อหาอย่างมีระบบ มีหลักเกณฑ์ เพื่อที่จะจัดจำแนกสิ่งที่ต้องการรู้ในเนื้อหานั้น ๆ ซึ่งในการวิจัยสื่อมวลชน วิธีการนี้มุ่งศึกษาเฉพาะตัวเนื้อหาของสื่อมวลชน ใช้ในการค้นคว้าทางด้านวารสารศาสตร์และสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร รายการวิทยุ หรือโทรทัศน์

เพื่อศึกษาหรือวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อแสดงถึงแนวโน้มของเนื้อหา (ประทีน อภินทสมิต. 2535 : 41 ; อัญชลี จารุสมบัติ. 2526 : 102 ; ปิยะวดี คงกำเนิด. 2525 : 62)

เกษม ศิริสัมพันธ์ (2507 : 2 - 3) กล่าวว่า การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นวิธีการวิจัยสื่อสารมวลชนชนิดหนึ่ง วิธีนี้มุ่งศึกษาเฉพาะถึงเนื้อหาของสื่อมวลชน จะเป็นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร รายการวิทยุหรือโทรทัศน์ก็ได้ ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบเปรียบเทียบข้อมูลเพื่อแสดงถึงแนวโน้มของการสื่อสารมวลชนซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่สามประการ คือ ผู้ส่งสาร ได้แก่ ผู้จัดทำหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ หรือภาพยนตร์ นับว่าเป็นองค์ประกอบประการแรก ประการที่สองก็คือ เนื้อหาของการสื่อสารมวลชน ได้แก่ ข้อความที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือข้อความที่ออกอากาศในรายการวิทยุหรือโทรทัศน์ เป็นต้น ส่วนองค์ประกอบประการสุดท้ายนั้นคือ ผู้รับสาร ซึ่ง ได้แก่ มวลชนซึ่งเป็นผู้รับข้อความ (Audience) จากเนื้อหาการสื่อสารมวลชนนั้นอีกทอดหนึ่ง ในระหว่างองค์ประกอบของการสื่อสารมวลชนทั้งสามประการนี้จะเห็นได้ว่า เนื้อหา (Content) มีความสำคัญอยู่ไม่น้อย เพราะเป็นเรื่องราวข้อเท็จจริง (ข่าว) หรือความเห็น (บทความหรือบทวิจารณ์) ซึ่งสื่อมวลชนป้อนให้แก่มวลชนผู้รับสาร

อัญชลี จารุสมบัติ (2526 : 14) กล่าวว่า การวิเคราะห์เนื้อหา หมายถึง การจำแนกและจัดระเบียบเนื้อหาให้เห็นประจักษ์และการสำรวจเนื้อหาของความรู้ในคอลัมน์ต่าง ๆ โดยวิธีการจัดประเภท การจัดตาราง ทาค่าสัญลักษณ์และใจความเพื่อให้ได้ทราบความหมายและคำนวณหาปริมาณได้

เบอร์นาร์ด บีเรลสัน (1971 : 18) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นเทคนิคในการวิจัยที่ใช้พรรณนาเนื้อหาสาระหรือแนวคิดที่ปรากฏอย่างเป็นวัตถุวิสัย เป็นระบบและเป็นปริมาณ นอกจากนี้ สังเวียน เถอีนปาก (2535 : 62) ได้ให้ความหมายเพิ่มเติมว่านอกจากจะใช้สำหรับพรรณนาเนื้อหาอย่างเป็นวัตถุวิสัย เป็นระบบเป็นปริมาณแล้ว ยังต้องเป็นที่ปรากฏชัดอีกด้วย จะเห็นได้ว่าจากความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาที่สำคัญ มีค่าที่สำคัญ คือ วัตถุวิสัย เป็นระบบ เป็นปริมาณและที่ปรากฏชัด

วัตถุวิสัย หมายถึง กลุ่มที่ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาที่อาจอธิบายอย่างกระชับซึ่งคนต่างกลุ่มกันสามารถวิเคราะห์เนื้อหาประเภทเดียวกันได้ โดยใช้คำจำกัดความเหล่านั้นและได้ผลออกมาเหมือนกันถ้าการวิเคราะห์เป็นแบบอัตวิสัย แทนที่จะเป็นแบบวัตถุวิสัยแต่ละคนจะมีการวิเคราะห์เนื้อหาของเขาเอง ดังนั้น วิธีการที่เป็นวัตถุวิสัย ผลที่ได้จะขึ้นอยู่กับระเบียบการมิใช่ขึ้นอยู่กับผู้วิเคราะห์

จัดทำระบบ หมายถึง การคัดเลือกเนื้อหาที่จะทำการวิเคราะห์ต้องไม่มีอคติไม่มีการกะเกณฑ์ล่วงหน้า หรืออีกนัยหนึ่งผู้วิเคราะห์ไม่สามารถเลือกตรวจสอบบางประการในเนื้อหาที่เหมาะสมหรือสอดคล้องกับสมมติฐานโดยไม่สนใจประเด็นอื่น ๆ ความหมายของการเป็นระบบนี้ ทำให้เห็นชัดว่าการวิเคราะห์เนื้อหาไม่ใช่เรื่องของการโต้แย้งในข้อมูลที่มือคติ แต่เป็นเรื่องของการพิสูจน์เฉพาะจุด หรือวิธีการที่เป็นระบบ ประการแรก หมายถึง การนำระเบียบการชุดเดียวกันมาใช้กับเนื้อหาทั้งหมดที่นำมาวิเคราะห์ ประการที่ 2 หมายถึง การกำหนดกลุ่มที่จะใช้ในการวิเคราะห์ ประการสุดท้าย หมายถึง การวิเคราะห์ได้รับการออกแบบเพื่อเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการวิจัย

นำเสนอในรูปปริมาณ หมายถึง การเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปของตัวเลข เป็นการกระจายความถี่ตารางแบบ สองคูณสอง สหสัมพันธ์ สัณฐานและจำนวนร้อยละในรูปแบบต่าง ๆ การเสนอด้วยวิธีนี้ช่วยให้เห็นได้ว่าส่วนใดถูกต้องหรือผิดพลาด โดยอาศัยภาษาทางคณิตศาสตร์เข้าช่วย

ที่ปรากฏชัด หมายถึง วิเคราะห์เนื้อหา ในเชิงปกติและธรรมดาเนื้อหาจะต้องได้รับการลงรหัสในขณะที่ปรากฏ

ประทีน อภินทสมิต (2535 : 41 - 42) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาว่า เป็นการใช้เทคนิควิธีแบบหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณ ตัวเลขออกมาจากเนื้อหาใจความของวัสดุต่าง ๆ ที่เป็นสื่อความหมายของภาษา เช่น หนังสือ บทความ บันทึกการประชุม คำโฆษณา บทละคร ฯลฯ โดยเทคนิควิธีใช้ วัสดุที่เป็นสื่อความหมายทางภาษาจะถูกอ่าน ศึกษาวิเคราะห์อย่างมีระเบียบด้วยวิธีเชิงปรนัยให้ออกมาเป็นสิ่งที่วัดได้ในเชิงปริมาณ โดยอาศัยตัวแปรที่ต้องการจะศึกษาเป็นหลัก

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหา นับว่าเป็นเครื่องมือในการวิจัยชนิดหนึ่ง เช่นเดียวกับเครื่องมือวิจัยชนิดอื่น ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสังเกตการทดสอบแบบสอบถาม ฯลฯ ซึ่งการวิจัยแบบวิเคราะห์เนื้อหาใช้ในการแจกแจงสาระและแนวคิดที่ปรากฏแยกแยะ วิเคราะห์ เนื้อหาของเอกสารว่ามีลักษณะแนวโน้มไปในทิศทางใด ซึ่งวิธีวิจัยที่ใช้เกณฑ์การวิเคราะห์เป็นเครื่องมือในการวิจัยนั้น จะต้องมีความเป็นปรนัย มีระเบียบวิธีพรรณนาเนื้อหาที่ปรากฏชัดเจน เป็นระบบและแสดงปริมาณออกมาเป็นตัวเลขได้

3.2 ประเภทของการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์เนื้อหาที่มีหลายประเภทดังที่ เบอร์เรลสัน ได้รวบรวมไว้ (Berelson. 1971 : 29 - 108) และวรรณ โตพิบูลย์พงศ์ สรุปไว้ 17 ประเภท (วรรณ โตพิบูลย์พงศ์. 2527 : 26 - 31) ดังนี้

1. การศึกษาแนวโน้มของเนื้อหาการสื่อสาร ส่วนมากจะใช้วิธีจำแนกเนื้อหาออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ และจัดเนื้อหาในกลุ่มตามความถี่หรือจำนวนครั้งที่เกิด
2. ศึกษาพัฒนาการของวิชาความรู้ เพื่ออธิบายพัฒนาการของสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง รวมถึงการสะท้อนให้เห็นขอบเขตและลักษณะเนื้อหาหรือเรื่องที่กำลังศึกษาในแต่ละช่วงเวลา
3. ศึกษาความแตกต่างของเนื้อหาการสื่อสารในประเทศต่าง ๆ การวิเคราะห์เนื้อหาโดยการเปรียบเทียบ จะช่วยตอบคำถามได้ว่าประเทศต่าง ๆ เสนอเรื่องเดียวกัน เหมือนหรือต่างกันอย่างไร
4. ศึกษาเปรียบเทียบสื่อและระดับของการสื่อสารประเภทต่าง ๆ เนื่องจากในข้อเดียวกันผู้รับสารแต่ละกลุ่มจะสนใจรับสื่อประเภทต่าง ๆ และในระดับที่แตกต่างกัน
5. ตรวจสอบเนื้อหาการสื่อสารกับวัตถุประสงค์ ซึ่งจะช่วยในการปรับปรุงเนื้อหาของการสื่อสารให้มีการเน้นหรือเสนอสารให้ถูกต้องและตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
6. สร้างและใช้มาตรฐานการสื่อสาร
7. ใช้วิเคราะห์เนื้อหากับการวิจัย
8. ศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของผู้รับข่าวสาร การวิเคราะห์เนื้อหาประเภทนี้จะศึกษาผลของการสื่อสารในอดีตที่มีต่อบุคคล กลุ่มสถาบัน สังคม ผลนั้นอาจจะเป็นผลในระยะสั้นหรือยาว เป็นผลที่จะกระตุ้นหรือเปลี่ยนทัศนคติหรือพฤติกรรม ความคิดเห็น ฯลฯ
9. ความหมายของผู้ส่งข่าวสาร การวิเคราะห์เนื้อหาประเภทนี้ส่วนมากจะเป็นเรื่องการเมือง และการทหารในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2
10. ศึกษาสภาพทางจิตวิทยาของผู้สื่อสาร เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อศึกษาถึงบุคลิกภาพหรือสภาพทางจิตของผู้ส่งสาร
11. วัดความน่าอ่านของสื่อ เป็นการวิเคราะห์ความน่าอ่านของวัสดุตีพิมพ์ เช่น หนังสือเด็ก ว่าใช้ขนาดตัวอักษร การเว้นวรรค สีสรร การใช้คำ ฯลฯ ว่าส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคในการอ่านอย่างไร

12. สะท้อนทัศนคติ ความสนใจ และคุณค่าซึ่งเป็นสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของประชากรกลุ่มต่าง ๆ คือการวิเคราะห์เนื้อหาที่สะท้อนในสื่อต่าง ๆ เช่น นิตยสาร และภาพยนตร์ เป็นต้น

13. ศึกษาความตั้งใจของผู้รับข่าวสาร คือ การวิเคราะห์ความสนใจที่มีต่อการเมือง ความสนใจที่มีต่อการอ่าน การฟังวิทยุ เป็นต้น การที่ผู้รับสารจะเลือกอ่านหรือเลือกฟังอะไร หมายความว่าเขาจะต้องมีความตั้งใจที่จะรับสารนั้น

14. เปิดเผยเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ เนื่องจากการโฆษณาชวนเชื่อที่ได้ผลอาจจะมีมาก ดังนั้น จึงต้องออกแบบการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อบอกลักษณะอิทธิพลที่มีในการโฆษณาชวนเชื่อ

15. ศึกษาวิธีการเสนอสาระ การวิเคราะห์วิธีการเสนอสาระเป็นลักษณะการเขียน การพูดเชิงคุณภาพ เช่น การวิเคราะห์ความสละสลวยของภาษาที่ใช้ในการเขียนดูลักษณะการเขียนแต่ละสมัยว่าเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

16. ศึกษาว่าผู้เขียนสอดแทรกการโฆษณาชวนเชื่อไว้หรือไม่ การวิเคราะห์ประเภทนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาที่ศึกษากับเนื้อหาอันที่มีลักษณะของการโฆษณาชวนเชื่อ

17. ศึกษาความตั้งใจและลักษณะอื่น ๆ ของผู้สื่อสาร วิธีนี้จะเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อศึกษาว่าการที่ผู้เขียนเสนอเนื้อหา เช่นนั้น เพราะมีความตั้งใจอะไร สภาพทางวัฒนธรรม หรือแรงกระตุ้นอะไรเป็นสาเหตุ

ประมวลสรุปความหมาย ประเภทของการวิเคราะห์เนื้อหาดังนี้ คือ การศึกษาแนวโน้มของเนื้อหาการสื่อสาร ศึกษาพัฒนาการของวิชาความรู้ ศึกษาความแตกต่างของเนื้อหาการสื่อสารในประเทศต่าง ๆ ศึกษาเปรียบเทียบสื่อและระดับของการสื่อสารประเภทต่าง ๆ ตรวจสอบเนื้อหาการสื่อสารกับวัตถุประสงค์ สร้างและใช้มาตรฐานการสื่อสาร ใช้วิเคราะห์เนื้อหากับการวิจัย ศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของผู้รับข่าวสาร คาดหมายของผู้ส่งข่าวสาร ศึกษาสภาพจิตวิทยาของผู้สื่อสาร วัดความน่าอ่านของสื่อสะท้อนทัศนคติ ความสนใจ และคุณค่า ซึ่งเป็นสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ศึกษาความตั้งใจของผู้รับข่าวสารเปิดเผยเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ ศึกษาวิธีการเสนอสาระศึกษาว่าผู้เขียนสอดแทรกการโฆษณาชวนเชื่อไว้หรือไม่ ศึกษาความตั้งใจและลักษณะอื่น ๆ ของผู้สื่อสาร

3.3 วิธีวิเคราะห์เนื้อหา

ประภาวดี สืบสนธิ์ (2523 : 133 - 134) ได้สรุปขั้นตอนในการวิเคราะห์เนื้อหาจากที่ได้ทำความเข้าใจกับปัญหาและกำหนดสมมติฐานไว้ดังนี้คือ

1. ศึกษางานที่ต้องการวิเคราะห์ในขั้นต้น กำหนดหรือสร้างกลุ่มเพื่อการวิเคราะห์ และหาพรรณานี้ที่เหมาะสมสำหรับแต่ละกลุ่ม

2. กำหนดที่จะใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ เช่น ถ้าต้องการศึกษารูปแบบของการนำเสนอเนื้อหาวิเคราะห์ได้ตามกลุ่มต่อไปนี้คือ รูปแบบและประเภทของงาน งานสื่อสารรูปแบบของข้อความ และกลุ่มที่เกี่ยวกับอารมณ์

3. กำหนดพรรณานี้สำหรับแต่ละกลุ่ม จากกลุ่มกว้าง ๆ ที่จะวิเคราะห์ ผู้วิจัยจะหาพรรณานี้เป็นเครื่องชี้ว่าวิเคราะห์อะไร โดยผู้วิจัยต้องให้คำจำกัดความพรรณานี้ที่กำหนดขึ้นในการกำหนดกลุ่มและกำหนดพรรณานี้ขั้นตอนอาจจะสลับกันได้ บางครั้งผู้วิจัยจะสร้างพรรณานี้ก่อน หลังจากนั้นจึงนำไปสร้างกลุ่มการวิเคราะห์

4. กำหนดหน่วยที่จะใช้ในการวิเคราะห์ หน่วยของการวิเคราะห์ ได้แก่ ประโยค ตัวละคร รายการ การวัดเนื้อหา เวลา

5. วิเคราะห์เนื้อหา โดยการเปรียบเทียบหน่วยของการวิเคราะห์ให้ตรงกับพรรณานี้ และกลุ่มเนื้อหาที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจะทำการแจกแจงความถี่โดยการชั่งตวงคะแนน แล้วนำผลมาวิเคราะห์ในเชิงปริมาณโดยหาค่าร้อยละ

ประทีน อภินทสมิต (2535 : 42) ได้กล่าวถึง วิธีวิเคราะห์เนื้อหาว่า จะต้องเริ่มจากการตั้งจุดประสงค์ให้ชัดเจน กำหนดเนื้อหาที่จะนำมาวิเคราะห์ และจำแนกเนื้อหาออกเป็นรายประเภทย่อย ๆ ขึ้นต่อมา คือ การกำหนดหน่วยการวิเคราะห์ การกำหนดหน่วยย่อยของเนื้อหาที่จะวิเคราะห์ ควรให้สะดวกในการนับหรือให้คะแนน ซึ่งอาจกำหนดหน่วยย่อยของเนื้อหาที่จะวิเคราะห์ ควรให้สะดวกในการนับหรือให้คะแนน ซึ่งอาจกำหนดในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. เป็นคำ เป็นตัวอักษรหรือเป็นหน่วยเสียง ซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุด
2. กำหนดเป็นเรื่องหรือเป็นประโยค
3. กำหนดเป็นลักษณะเฉพาะที่ต้องการศึกษา
4. กำหนดเป็นหัวข้อเรื่อง
5. กำหนดเป็นจำนวนหน้าเป็นตอนหรือกำหนด โดยใช้ปัจจัยด้านเวลาที่เกี่ยวข้อง

ก็ได้

วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาจะต้องสร้างเกณฑ์ขึ้นมาซึ่งออกมาในรูปตารางวิเคราะห์ที่ประกอบด้วยถ้อยคำภาษาโดยหน่วยของถ้อยคำ ภาษานี้จะมีตั้งแต่หน่วยย่อยที่สุด ซึ่งได้แก่เป็นคำ ข้อความ หัวข้อหรือประโยค ที่มีความหมายตรงกับเนื้อหาหรือข้อความที่ต้องการวิเคราะห์ในการวิเคราะห์ดูปริมาณความมากน้อยของเนื้อหาอาจใช้วิธีนับจำนวนครั้งที่เนื้อหานั้น ปรากฏอยู่ในสิ่งพิมพ์ที่ต้องการวิเคราะห์ สำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาผู้วิจัยจะทำการแจกแจงความถี่ เพื่อทราบจำนวนรายละเอียดของแต่ละจริยธรรมที่ปรากฏในเอกสารแต่ละประเภท แล้วนำผลมาวิเคราะห์ในเชิงปริมาณโดยหาค่าร้อยละเพื่อแสดงคุณลักษณะทางจริยธรรมในเอกสารแต่ละประเภท แล้วสรุปออกมาในรูปของการบรรยาย ประกอบการเสนอเป็นตัวเลข (ดังตาราง 1)

ตาราง 1 ตัวอย่างผลการวิเคราะห์เนื้อหา คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในแต่ละเอกสาร

คุณลักษณะทางจริยธรรม	เอกสาร		หลักสูตร		คู่มือหลักสูตร		หนังสือเรียน		คู่มือครู	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. ความรับผิดชอบ	11	6.40	1	8.33	36	6.10	3	5.88		
2. ความซื่อสัตย์สุจริต	3	1.74	-	-	25	4.24	1	1.96		
3. ความมีเหตุผล	19	11.05	-	-	31	5.25	6	11.76		
4. ความกตัญญูกตเวที	-	-	-	-	24	4.07	-	-		
5. ความมีระเบียบวินัย	32	18.60	2	16.67	44	7.46	5	9.80		
6. ความเสียสละ	5	2.91	-	-	36	6.10	1	1.96		
7. การรู้จักสามัคคี	17	9.88	2	16.67	44	7.46	4	7.84		
8. ความมั่งคั่ง ประหยัด	21	12.21	1	8.33	55	9.32	4	7.84		
9. ความยุติธรรม	-	-	-	-	14	2.37	-	-		
10. ความอดสาหะ ขยันหมั่นเพียร	8	4.65	-	-	39	6.61	2	3.93		
11. ความเมตตากรุณา	3	1.74	-	-	39	6.61	1	1.96		
12. การพึ่งตนเอง	2	1.16	-	-	16	2.71	2	3.92		
13. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	1	0.58	-	-	31	5.25	-	-		
14. การมีสัจจะและความจริงใจ	3	1.74	-	-	15	2.54	-	-		
15. ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี	5	2.91	-	-	22	3.73	3	5.88		
16. ความอดทนอดกลั้น	6	3.49	-	-	21	3.56	2	3.92		
17. การตรงต่อเวลา	-	-	-	-	5	0.85	1	1.96		
18. ความเป็นผู้มีวัฒนธรรม	27	15.70	3	25.00	25	4.24	1	1.96		
19. ความใฝ่รู้	6	3.49	2	16.67	24	4.07	15	29.41		
20. การรู้จักประมาณตน	2	1.16	1	8.33	15	2.54	-	-		
21. การไม่เบียดเบียนกัน	1	0.58	-	-	14	2.37	-	-		
22. ความมีสัมมาคารวะ	-	-	-	-	9	1.53	-	-		
23. การส่งเสริมคนทำความดี	-	-	-	-	3	0.51	-	-		
24. ความกล้าทางจริยธรรม	-	-	-	-	3	0.51	-	-		
รวม	172	100	12	100	590	100	51	100		

3.4 การวิเคราะห์บทความ

บทความเป็นข้อเขียนหรือบทประพันธ์ประเภทหนึ่ง ซึ่งมีปรากฏอยู่ในวารสาร หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร โดยเกิดจากการนำคำ ประโยค และข้อความ มาเรียบเรียงตามหลักการใช้ภาษาในรูปของความเรียงร้อยแล้ว เพื่อจะสื่อความหมายกับผู้อ่านในเรื่องความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิด ข้อคัดค้าน ข้อสมมติฐานในทุกสาขาวิชา ปัญหา และข้อเสนอแนะการแก้ไขที่เกิดจากประสบการณ์ที่ได้ศึกษาหรือเรียนรู้มาอย่างถูกต้องตามวิชาการ ซึ่งข้อเท็จจริงที่ปรากฏในบทความจะต้องเป็นข้อเท็จจริงที่มีสาระ มีหลักฐานที่เชื่อถือได้ (จินตนา ไบกาชุย : ม.ป.ป. 292, 299 ยงยุทธ รัชชาติ. 2532 : 466)

ในการวิเคราะห์บทความนั้น เป็นวิธีวิจัยเอกสาร ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของการวิเคราะห์เนื้อหา ขั้นตอนในการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้ (โกวิท ประวาลพฤษ. 2525 : 17 - 21)

1. กำหนดเอกสารในการวิเคราะห์ เช่น เรื่องใด เล่มใด
2. กำหนดหัวข้อในการวิเคราะห์ โดยตรวจสอบดูว่า ส่งเสริมจริยธรรมใดบ้าง ซึ่งเป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์
3. กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ เป็นรายการของ คำ วลี ประโยคใจความสำคัญ ที่เป็นบรรทัดฐาน
4. ทดลองใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ที่จัดทำขึ้นในข้อ 3 ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของการใช้ตารางมาตรฐานที่จัดทำขึ้น
5. ดำเนินการวิเคราะห์ตามเกณฑ์ โดยใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ จากการเจงนัย ซึ่งอาจทำทั้งเล่มหรือเลือกเล่มก็ได้
6. เมื่อวิเคราะห์ได้แล้วก็ดำเนินการใช้สถิติวิเคราะห์ แล้วดำเนินการเขียนรายงานต่อไป

การวิเคราะห์บทความเป็นวิธีวิจัยสื่อสารมวลชนชนิดหนึ่ง โดยเป็นกลวิธีที่มุ่งศึกษาเนื้อหาอย่างมีหลักเกณฑ์และเป็นระบบ ซึ่งในที่นี้จะจำแนกและจัดระเบียบเนื้อหาสาระและแนวคิดที่ปรากฏในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัวย โดยสำรวจแยกแยะ วิจัยเนื้อหาของความรู้ในคอลัมน์ต่าง ๆ ในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัวยว่ามีลักษณะแนวโน้มไปในทิศทางใด โดยวิธีการจัดประเภท การจัดตารางค่าสัญลักษณ์ และใจความเพื่อให้ได้ทราบความหมายและแสดงปริมาณออกมาเป็นตัวเลขได้

3.5 ประโยชน์ของการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์เนื้อหาสามารถใช้ประโยชน์ในการศึกษาแนวโน้มของเนื้อหา ในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้แก่ วรรณคดี การเมือง ศาสนา การสื่อสาร การหนังสือพิมพ์ การค้าการโฆษณาชวนเชื่อ ความคิดเห็นของสาธารณชน การศึกษา สังคมวิทยา มานุษยวิทยา ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เป็นต้น การวิเคราะห์เนื้อหาสามารถอธิบายพัฒนาการของสาขาวิชาต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นขอบเขตและลักษณะของเนื้อหาในแต่ละช่วงเวลา และสามารถช่วยในการปรับปรุงเนื้อหาให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (เรวดี เรื่องประพันธ์. 2527 : 12 ; สุพัตรา อุทากาญจน์. 2529 : 24 ; สังเวียน เถอินปาก. 2535 : 67)

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหา

3.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์บทความ

งานวิจัยภายในประเทศ

ดำรัส อารีรัตน์ (2525 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์บทความเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลจากวารสารภาษาไทยระหว่างปี พ.ศ. 2517 - 2521 ความมุ่งหมายของการวิจัยนี้มี 3 ด้าน คือ ความมุ่งหมายในการเขียนบทความ แนวความคิด ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาจากบทความเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลด้านต่าง ๆ โดยใช้วิธีวิจัยจากเอกสาร แล้วเสนอผลงานแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาปรากฏว่า ผลงานในด้านความมุ่งหมายในการเขียนบทความของผู้เขียน บทความ แนวความคิด ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา ผู้เขียนบทความและเนื้อเรื่องบทความเสนอบทความเกี่ยวกับการบำรุงรักษาบุคลากรมากที่สุด รองลงมา คือ บทความเกี่ยวกับการให้ได้มาซึ่งบุคลากร บทความเกี่ยวกับพัฒนาบุคลากรและบทความเกี่ยวกับการให้บุคลากรพ้นจากงานตามลำดับ

เรวดี เรื่องประพันธ์ (2529 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์บทความในวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ของไทย จำนวน 13 ชื่อ ซึ่งตีพิมพ์ในระหว่างปี พ.ศ. 2512 ถึง พ.ศ. 2527 ผู้วิจัยแยกเนื้อหาบทความทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์เป็น 7 หมวด ปรากฏว่าในแต่ละหมวดมีเนื้อหาที่พบมามีดังนี้ หมวด “บรรณารักษศาสตร์ภูมิหลัง” มี 46 บทความ มีเนื้อหาเกี่ยวกับ “ผลงานของบรรณารักษศาสตร์และนักเรียน” มากที่สุด หมวด “ประเภทของห้องสมุด” มี 158 บทความ มีเนื้อหาเกี่ยวกับ “บริการด้านต่าง ๆ และกิจกรรม” มากที่สุด หมวด “บริการของห้องสมุด” มี 107 บทความ มีเนื้อหาเกี่ยวกับ “การสอนการใช้บัตรรายการและบัตรบรรณ” มากที่สุด หมวด “งานเทคนิคของห้องสมุด” มี 75 บทความ มีเนื้อหาเกี่ยวกับ

“ลำดับชั้นของการดำเนินงานและวิธีจัดทา” มากที่สุด หมวด “วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น” มี 29 บทความ มีเนื้อหาเกี่ยวกับ “หนังสือสำหรับเด็กประเภทต่าง ๆ และวารสาร” มากที่สุด หมวด “บุคลากรการศึกษาอบรมและวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์” มี 120 บทความ มีเนื้อหาเกี่ยวกับ “การประชุมและการสัมมนา” มากที่สุด และหมวด “สารนิเทศศาสตร์” มี 49 บทความ มีเนื้อหาเกี่ยวกับ “ศูนย์บริการสารนิเทศมากที่สุด

3.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหา

วิจิตรา สุภากร (2523 : 88 - 94) ได้วิเคราะห์เนื้อหาทางด้านคุณธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านสำหรับเด็ก เฉพาะที่พิมพ์เป็นภาษาไทยในปี พ.ศ. 2520 - 2522 จำนวน 103 เล่ม แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ นิทานชาวบ้าน วรรณกรรมปัจจุบันและวรรณกรรมประเภทร้อยกรอง ผลวิเคราะห์ พบว่า คุณธรรมในด้านมารยาทและนิสัยส่วนบุคคล ความเมตตากรุณาและหลักธรรมในการอยู่ร่วมกันเป็นคุณธรรมที่ปรากฏในหนังสือทั้ง 3 ประเภทมากที่สุด และการวิเคราะห์ครั้งนี้ พบว่าคุณธรรมแต่ละด้านที่ปรากฏในหนังสือแต่ละประเภทขึ้นอยู่กับประเภทของหนังสือ

สุรางค์ รุ่งเรือง (2525 : บทความย่อ) ได้ทำการวิเคราะห์คุณธรรมในหนังสือการ์ตูนไทย เล่มละ 3 - 10 บาท จำนวน 73 เล่ม แบ่งเป็น 5 ประเภท คือ การ์ตูนประกอบนิทาน 27 เล่ม การ์ตูนที่มีคุณค่าทางการศึกษา 12 เล่ม การ์ตูนเกี่ยวกับการต่อสู้ผจญภัย 12 เล่ม การ์ตูนเกี่ยวกับชีวิตและความรัก 15 เล่ม และการ์ตูนเกี่ยวกับอาชญากรรมผี เรื่องลึกลับ 13 เล่ม จากการวิเคราะห์ผลปรากฏว่ามีคุณธรรมปรากฏอยู่ทั้งสิ้น 27 คุณธรรม คุณธรรมที่ไม่ปรากฏมีหนึ่งคุณธรรม คือ การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น ส่วนคุณธรรมความเมตตากรุณาปรากฏเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนคุณธรรมที่รองลงมา คือ ความกล้าหาญ ความเชื่อมั่นในตนเอง และความสุภาพอ่อนน้อม

ปรีดา กลั่นแก้ว (2529 : 67 - 70) ได้วิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมในหนังสือพิมพ์รายวัน การศึกษาพบว่า หนังสือพิมพ์ฉบับที่มีการเสนอจริยธรรมด้านบวกมากที่สุด คือ เดลินิวส์ (25.45%) และฉบับที่มีการเสนอจริยธรรมด้านลบมากที่สุด คือ เดลินิวส์ (27.24%) เช่นเดียวกัน ชาวในประเทศไทยมีความถี่ของการเสนอจริยธรรมทั้งทางบวกและด้านลบสูงสุด และเนื้อหาจริยธรรมที่นำเสนอมากที่สุด ทั้งด้านบวกและด้านลบ ได้แก่ การยึดมั่นในคุณธรรม และศีลธรรมมากที่สุด ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับ เนื้อหาจริยธรรมหนังสือพิมพ์ สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมในหนังสือพิมพ์และนักเรียนมีความเห็นว่า เนื้อ

หาจริยธรรมที่เสนอ ในหนังสือพิมพ์ไม่ว่าจะเป็นด้านบวกและลบ สามารถนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้ ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของนักเรียน ได้แก่ การศึกษาของบิดามารดา สถานภาพสมรส รายได้ อาชีพกับผลการเปลี่ยนแปลง ความคิดเห็นหรือพฤติกรรมจากการอ่านหนังสือพิมพ์และมีความสัมพันธ์ระหว่าง องค์ประกอบของนักเรียน ได้แก่ เพศ และพฤติกรรมการรับสารกับผลการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นหรือพฤติกรรมจากการอ่านหนังสือพิมพ์

สุพัตรา อุทากาญจน์ (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมในรายการโทรทัศน์ ผลการศึกษาพบว่า รายการโทรทัศน์ทั้งหมดมีรายการที่มีเนื้อหาด้านจริยธรรม ร้อยละ 72.57 จำแนกเป็นรายการที่มีจริยธรรมด้านบวก ร้อยละ 71.8 และจริยธรรมด้านลบ ร้อยละ 28.2 เนื้อหาจริยธรรมด้านบวกและด้านลบที่เสนอมากที่สุด คือ เนื้อหาเกี่ยวกับ ความยึดมั่นในคุณธรรม รายการโทรทัศน์ที่เสนอเนื้อหาจริยธรรมทางด้านลบสูงสุด คือ รายการละครและภาพยนตร์ ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับเนื้อหาจริยธรรมในรายการโทรทัศน์สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมในรายการโทรทัศน์ และนักเรียนมีความเห็นว่าเนื้อหาจริยธรรมที่เสนอในรายการโทรทัศน์ไม่ว่าจะเป็นด้านบวกหรือลบสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ลี (Lee) วิเคราะห์เนื้อหาวารสาร Journal of Special Education ตั้งแต่ ค.ศ. 1966-1978 พบว่า ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านจำนวนและประเภทของบทความที่ลงพิมพ์ในช่วงเวลาดังกล่าวและไม่มีการเพิ่มจำนวนบทความที่เกี่ยวข้องกับเรื่องร่วมสมัยสรุปได้ว่าเนื้อเรื่องที่ลงพิมพ์ในวารสารไม่ได้สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของสาขาวิชาการศึกษา (Lee. 1980 : 5399-A)

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหานั้น ได้มีการทำการวิจัยในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้แก่ สาขาสื่อสารมวลชน สาขาสังคมศาสตร์ สาขาศึกษาศาสตร์ เป็นต้น ในสาขาศึกษาศาสตร์เอกปฐมวัย มีการทำวิจัยในด้านนี้อย่าง โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ด้านจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ในหนังสือการ์ตูนและนิทานสำหรับเด็ก เป็นต้น แต่ในการวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัวนั้น พบว่ายังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาในเรื่องนี้โดยตรง

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมในเด็กปฐมวัย พบว่าจริยธรรมเผยแพร่สู่เด็กได้หลายช่องทาง เช่น สถาบันครอบครัว โดยผ่านทางการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ระบบวัฒนธรรมของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ตลอดทั้งสถาบันโรงเรียนและสถาบันศาสนา และที่สำคัญผ่านทางสื่อมวลชน (ธีระพร อุวรรณโณ. 2526 ทิศนา เขมมณี และคนอื่น ๆ. 2535 :

148) โดยเฉพาะนิตยสารสำหรับครอบครัว ซึ่งเป็นสื่อมวลชนที่ประกอบด้วยบทความที่ให้ความรู้ในการอบรมดูแลเด็ก การอนุบาลศึกษา และนับว่าเป็นที่พึ่งสำหรับชีวิตครอบครัว (อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโมจิตร และอวยพร พานิช. 2532 : 4 ; ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์. 2532 : 20)

การพัฒนาจริยธรรมมีความสำคัญมากสำหรับเด็กปฐมวัย การมีบทความเผยแพร่ความรู้ในนิตยสารสำหรับครอบครัวที่ผู้ปกครองสนใจ จะเป็นสื่อในการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครอง ซึ่งจะถ่ายทอดไปถึงตัวเด็กได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการวิเคราะห์เนื้อหาจะช่วยให้สามารถบ่งชี้การจำแนกและจัดระเบียบเนื้อหาได้ในเชิงปริมาณ (อัญชลี จารุสมบัติ. 2526 : 14) ที่สามารถบอกได้ว่านิตยสารสำหรับครอบครัวได้ให้ความสำคัญต่อจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่มากน้อย

ซึ่งในการวิเคราะห์ประกอบด้วย ตารางวิเคราะห์ และกรอบการวิเคราะห์เนื้อหา ตามกรอบแนวคิดโดยจัดหมวดหมู่เนื้อหา (สังเวียน เถาอินปาก. 2535) กำหนดจุดประสงค์จำแนกเนื้อหาออกเป็นประเภทย่อย ๆ เพื่อการนับคะแนน (ประทีน อภินทสมิต. 2535) และศึกษาตารางแสดงจริยธรรมและเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ทัศนคติทางจริยธรรมของ (วิภา ตันจุลพงษ์. 2537) เป็นแนวทางสำหรับผู้วิจัยในการวิเคราะห์บทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในนิตยสารสำหรับครอบครัว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัว เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างเครื่องมือ
4. วิธีการดำเนินการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มประชากร

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ คือ นิตยสารสำหรับครอบครัวที่พิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2539 ประกอบด้วยนิตยสารสำหรับครอบครัว 3 รายชื่อ ได้แก่ นิตยสารแม่และเด็ก นิตยสารรักลูก นิตยสารลูก ซึ่งเป็นนิตยสารสำหรับครอบครัวที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการดูแลเด็ก การเสริมประสบการณ์ชีวิตและอนุบาลศึกษา โดยศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2539 รวมระยะเวลาในการศึกษา 20 ปี เหตุผลที่เริ่มศึกษาตั้งแต่ปี 2520 เพราะเป็นปีแรกที่นิตยสารสำหรับครอบครัวเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย จำนวนนิตยสารที่นำมาวิเคราะห์จำแนกตามรายชื่อนิตยสาร สำหรับครอบครัวได้ดังนี้

นิตยสารแม่และเด็ก	ฉบับที่ 1 ตุลาคม 2520	- ฉบับที่ 214 ธันวาคม 2539	จำนวน 214 เล่ม
นิตยสารรักลูก	ฉบับที่ 1 กุมภาพันธ์ 2526	- ฉบับที่ 167 ธันวาคม 2539	จำนวน 167 เล่ม
นิตยสารลูก	ฉบับที่ 1 ตุลาคม 2535	- ฉบับที่ 48 ธันวาคม 2539	จำนวน 48 เล่ม
จำนวนนิตยสารสำหรับครอบครัวทั้ง 3 รายชื่อ			รวมทั้งสิ้น 429 เล่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องมือในการวิจัย 5 ชนิด คือ

1. ตารางวิเคราะห์ปริมาณเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่ปรากฏในบทความ
นิตยสารสำหรับครอบครัว
2. ตารางวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยใน
นิตยสารสำหรับครอบครัว
3. ตารางบันทึกเนื้อหาสาระของบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่ปรากฏใน
นิตยสารสำหรับครอบครัว
4. กรอบสำหรับวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
5. กรอบสำหรับวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

การสร้างเครื่องมือ

1. สร้างตารางวิเคราะห์
 - 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหา ของประทีน
อภิณหสมิต (2535) สังเวียน เกาอินปาก (2535)
 - 1.2 ศึกษาทฤษฎีทางด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย จากทฤษฎีพัฒนาการทาง
จริยธรรม ของเพียเจต์ (1962) โคลเบอร์ก (อ้างถึงใน ปรีดา กลั่นแก้ว 2529)
 - 1.3 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยทางด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ของ
ทิพย์วรรณ กิตติวิบูลย์ (2522) วิจิตรา สุภากร (2523) พรณีย์ กันทราก (2523) ชีระพร
อุวรรณโณ (2526) วิภา ตันตุลพงษ์ (2537)
 - 1.4 จัดกลุ่มเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นกรอบสำหรับสร้างกรอบ
การวิเคราะห์ โดยคัดมาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยใช้
กรอบ 3 ใน 5 จากจำนวน 5 เรื่อง คือ ทิพย์วรรณ กิตติวิบูลย์ (2522) วิจิตรา สุภากร (2523)
พรณีย์ กันทราก (2523) ชีระพร อุวรรณโณ (2526) วิภา ตันตุลพงษ์ (2537) ได้กรอบ 15 ราย
การ ดังนี้
 - 1) การช่วยเหลือตนเอง
 - 2) ความขยัน
 - 3) ความรับผิดชอบ
 - 4) ความอดทน
 - 5) ความมีระเบียบวินัย

- 6) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- 7) ความซื่อสัตย์
- 8) ความกตัญญู
- 9) ความเสียสละ
- 10) ความเมตตากรุณา
- 11) ความสามัคคี
- 12) การเคารพสิทธิของผู้อื่น
- 13) การมีสัมมาคารวะ
- 14) การตรงต่อเวลา
- 15) ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา

1.5 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทความ ในนิตยสารสำหรับครอบครัว และศึกษาบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัวที่มีเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย จำนวน 30 บทความ เพื่อเป็นพื้นฐานข้อมูลในการสร้างตารางวิเคราะห์

1.6 สร้างตารางวิเคราะห์ ซึ่งประกอบด้วย

1.6.1 ตารางวิเคราะห์ปริมาณเนื้อหาจริยธรรมที่ปรากฏในบทความ นิตยสารสำหรับครอบครัว เป็นตารางบันทึกปริมาณของเนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่ปรากฏในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัว เมื่ออ่านพบเนื้อหาที่มีลักษณะตรงตามประเภทของเนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจะบันทึกโดยขีดรอยคะแนนลงในตาราง แยกตามชื่อนิตยสารสำหรับครอบครัวแต่ละฉบับ และบันทึกข้อมูลเป็นรายปี

1.6.2 ตารางวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย เป็นตารางวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่ปรากฏในนิตยสารสำหรับครอบครัว เมื่ออ่านพบบทความที่มีลักษณะรูปแบบการเขียนบทความตรงตามประเภทบทความที่กำหนด จะบันทึกโดยขีดรอยคะแนนลงในตาราง แยกตามชื่อนิตยสารสำหรับครอบครัวแต่ละฉบับ และบันทึกข้อมูลเป็นรายปี

1.6.3 ตารางบันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย และรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว เป็นตารางบันทึกละเอียดเนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว เมื่ออ่านพบเนื้อหาที่มีลักษณะตรงตามประเภทของเนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความที่กำหนดไว้ จะบันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระลงในตารางบันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระ

1.7 นำตารางวิเคราะห์ปริมาณเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ตารางวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ตารางบันทึกเนื้อหาสาระของบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบให้มีความชัดเจนมากขึ้น

2. สร้างกรอบสำหรับวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

2.1 ศึกษาทฤษฎีทางจริยธรรมของเด็กปฐมวัย จากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (1962) โคลเบอร์ก (อ้างถึงใน ปรีดา กลั่นแก้ว 2529)

2.2 ศึกษาการสร้างกรอบวิเคราะห์เนื้อหาจากงานวิจัยของ ประทีน อภิณหสมิต (2535) สังเวียน เถาอินปาก (2535) วิภา ตันตูลพงษ์ (2537) เพื่อกำหนดแนวทางของข้อเนื้อหาของแต่ละประเด็นจริยธรรมที่ใกล้เคียงกัน

2.3 ศึกษาบทความที่มีเนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในนิตยสารสำหรับครอบครัว 30 บทความ เป็นข้อมูลในการสร้างกรอบในการวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัยได้ 15 รายการ

2.4 นำกรอบการวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ท่าน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านปฐมวัย 3 คน สื่อสารมวลชน 3 คน และจริยธรรม 3 คน (ภาคผนวก ค.) เป็นผู้พิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เพื่อดูว่าพฤติกรรมด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่ปรากฏในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัวที่วิเคราะห์ได้ทุกนิตยสารสำหรับครอบครัวมีความสอดคล้องกับความหมายของเนื้อหาจริยธรรมในแต่ละรายการหรือไม่ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่าน ได้พิจารณาตัดข้อจริยธรรมออก 1 รายการ คือ ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ทำให้ได้กรอบรายการวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัยสำหรับการวิจัยทั้งหมดคงเหลือ 14 รายการ ดังนี้

- 1) การช่วยเหลือตนเอง
- 2) ความขยัน
- 3) ความรับผิดชอบ
- 4) ความอดทน
- 5) ความมีระเบียบวินัย
- 6) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- 7) ความซื่อสัตย์

- 8) ความกตัญญู
- 9) ความเสียสละ
- 10) ความเมตตากรุณา
- 11) ความสามัคคี
- 12) การเคารพสิทธิของผู้อื่น
- 13) การมีสัมมาคารวะ
- 14) การตรงต่อเวลา

3. สร้างกรอบการวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

3.1 ศึกษาเอกสารที่มีข้อความบ่งชี้ลักษณะของรูปแบบนิตยสารสำหรับ
ครอบครัวจากเอกสารของ ยงยุทธ รัชศาสตร์ (2532) จินตนา ไบกาซูยี (ม.ป.ป.)

3.2 ศึกษาลักษณะของรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว 30
บทความ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างกรอบในการวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความด้านจริย
ธรรมของเด็กปฐมวัย

3.3 สร้างกรอบวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดย
จำแนกเป็น 4 รูปแบบ คือ บทความเชิงบรรยาย บทความเชิงแสดงวิชาการ บทความเชิงวิเคราะห์
และบทความเชิงวิชาการ โดยแต่ละรูปแบบได้ตั้งกรอบเป็นคำอธิบายความ ดังนี้

บทความเชิงบรรยาย ประกอบด้วย	1. คำบรรยายประสบการณ์
	2. การใช้ภาษาเรียบง่าย
บทความเชิงแสดงวิธีการ ประกอบด้วย	1. คำอธิบายขั้นตอนการกระทำหรือกระบวนการ
	2. ลำดับขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นถึงสิ้นสุด
บทความเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย	1. ความคิดเห็นเชิงแจ่มแจ้งประเด็นในเหตุการณ์
	2. การอภิปรายประเด็นปัญหา
บทความเชิงวิชาการ ประกอบด้วย	การใช้ข้อมูลอ้างอิง จากรายงานทางวิชาการ และ
รายงานผลวิจัย

4. ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาของกรอบการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรม และ
กรอบการวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความ เพื่อตรวจสอบสอดคล้องตามจุดประสงค์ และความ
ครอบคลุมตามเนื้อหา โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบทั้งหมด 9 ท่าน ซึ่งผลการตรวจสอบเป็นดังนี้

4.1 การตรวจสอบความตรงของเนื้อหาของการอภิปรายวิเคราะห์เนื้อหาตามจริยธรรม ในการคัดเลือกข้อสำหรับการอภิปรายวิเคราะห์นี้ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นตรงกัน 8 ใน 9 ท่าน เป็นการรอบของการวิเคราะห์ ซึ่งจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นดังนี้ ข้อจริยธรรมที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นชอบและไม่มีการแก้ไข ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความซื่อสัตย์ ความเมตตา กรุณา ความเสียสละ ความสามัคคี การเคารพสิทธิของผู้อื่น การมีสัมมาคารวะ การตรงต่อเวลา ส่วนข้อจริยธรรมที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าต้องมีการปรับปรุงแก้ไข ประกอบด้วย

1) จริยธรรมการช่วยเหลือตนเอง จากพฤติกรรมด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย จำนวน 3 ข้อ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่าน เห็นชอบทั้ง 3 ข้อ แต่ในข้อที่ 1 ได้เพิ่มกิจกรรมประกอบคำอธิบายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2) จริยธรรมความอดทน จากพฤติกรรมด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย จำนวน 9 ข้อ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่าน เห็นชอบทั้ง 7 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้าง และให้สร้างเพิ่มอีก 3 ข้อ คือ (1) ยอมรับข้อขัดแย้งของคนอื่น (8 ท่าน) (2) อดทนต่อการอบรมสั่งสอนของผู้ใหญ่ (8 ท่าน) (3) อดทนต่อคำพูดว่าของเด็กรุ่นอื่น (9 ท่าน)

3) จริยธรรมความมีระเบียบวินัย จากพฤติกรรมด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย จำนวน 6 ข้อ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดเห็นชอบทุกข้อ และผู้ทรงคุณวุฒิ 8 ท่าน ให้เพิ่มการเล่นตามกติกา

4) จริยธรรมความกตัญญู จากพฤติกรรมด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย จำนวน 3 ข้อ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดเห็นชอบทุกข้อ และทั้ง 9 ท่านให้เพิ่มข้อ เห็นใจและระลึกถึงผู้ทำประโยชน์แก่ส่วนรวม

4.2 การตรวจสอบความตรงของเนื้อหาของการอภิปรายวิเคราะห์รูปแบบของการเขียนบทความ จากการตรวจสอบรูปแบบการเขียนบทความทั้ง 4 ชนิด ที่ปรากฏในนิตยสารสำหรับครอบครัว ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่าน เห็นชอบทุกข้อ แต่ได้มีการปรับปรุงให้สามารถสื่อและตีความได้ตรงกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของเด็กปฐมวัย และนิตยสารสำหรับครอบครัว เพื่อนำความรู้นั้นมาเป็นแนวทางในการวิจัย

2. ศึกษาวิทยานิพนธ์สำหรับครอบครัว 3 รายชื่อ ได้แก่ แม่และเด็ก รักลูก ลูก

3. ศึกษาทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของเด็กปฐมวัย วิทยานิพนธ์สำหรับครอบครัว และศึกษาบทความที่มีเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยจำนวน 30 บทความ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหา และตารางวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความ แล้วนำตารางที่ปรับปรุงแล้วไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ

4. ศึกษากรอบการวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบจากเอกสารและงานวิจัย และศึกษาบทความที่มีเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยจำนวน 30 บทความ เป็นแนวทางในการสร้างกรอบวิเคราะห์เนื้อหาและกรอบการวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความ

5. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบกรอบการวิเคราะห์เนื้อหา และกรอบการวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้ทรงคุณวุฒิสาขาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 3 ท่าน สาขาสื่อสารมวลชน 3 ท่าน สาขาทางด้านจริยธรรม 3 ท่าน รวม 9 ท่าน เพื่อตรวจสอบกรอบการวิเคราะห์เนื้อหา และกรอบการวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความ

6. การหาค่าความเชื่อมั่นของการวิเคราะห์ (Reliability) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการวิเคราะห์ด้านเนื้อหาและการวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอ โดยใช้ครูอนุบาลที่ได้รับการฝึกอบรมทั้งผู้วิจัยด้วย จำนวน 3 คน ประเมินบทความด้านจริยธรรมในวิทยานิพนธ์สำหรับครอบครัว จำนวน 14 บทความ เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของ ครอนบัค จากการตรวจสอบคุณภาพของการวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบการเขียนบทความ พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.92 ถือว่าการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความมีความเชื่อถือได้

7. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเมื่อพบบทความที่มีเนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในวิทยานิพนธ์สำหรับครอบครัวตรงตามกรอบการวิเคราะห์เนื้อหา และกรอบการวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความที่กำหนดไว้ ให้บันทึกลงในตารางวิเคราะห์ปริมาณเนื้อหาจริยธรรม ตารางวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในวิทยานิพนธ์สำหรับครอบครัว โดยการขีดรอยคะแนนและคำนวณหาค่าร้อยละ และบันทึกเนื้อหาสาระทางด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยลงในตารางบันทึกเนื้อหาสาระ ตารางแสดงแนวโน้มของเนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่ปรากฏในบทความวิทยานิพนธ์สำหรับครอบครัวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2539 ในรูปของกราฟเส้น

8. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในนิตยสารสำหรับครอบครัว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน (ภาคผนวก ค.) ตรวจสอบการวิเคราะห์ของผู้วิจัย ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เห็นตรงกันว่า การวิเคราะห์มีความสมบูรณ์ครบถ้วน

9. สรุปผลการวิเคราะห์พร้อมเขียนรายงานผลการวิเคราะห์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยรวบรวมข้อมูลจากนิตยสารสำหรับครอบครัว 3 รายชื่อ คือ แม่และเด็ก รักลูก ลูก ซึ่งพิมพ์จำหน่ายระหว่างเดือนตุลาคม 2520 ถึง เดือนธันวาคม 2539 จำแนกตามรายชื่อนิตยสารสำหรับครอบครัว ดังนี้

นิตยสารแม่และเด็ก	ฉบับที่ 1 ตุลาคม 2520	- ฉบับที่ 214 ธันวาคม 2539	จำนวน 214 เล่ม
			มีบทความที่นำมาวิเคราะห์ 26 บทความ
นิตยสารรักลูก	ฉบับที่ 1 กุมภาพันธ์ 2526	- ฉบับที่ 167 ธันวาคม 2539	จำนวน 167 เล่ม
			มีบทความที่นำมาวิเคราะห์ 36 บทความ
นิตยสารลูก	ฉบับที่ 1 ตุลาคม 2535	- ฉบับที่ 48 ธันวาคม 2539	จำนวน 48 เล่ม
			มีบทความที่นำมาวิเคราะห์ 6 บทความ
			รวมบทความที่นำมาวิเคราะห์ 68 บทความ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การตรวจสอบความเชื่อมั่นของการวิเคราะห์เนื้อหา

สำหรับการทดสอบความเชื่อมั่นของการวิเคราะห์เนื้อหา (Reliability) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการวิเคราะห์ด้านเนื้อหาและการวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอ โดยใช้ครูอนุบาลที่ได้รับการฝึกอบรมทั้งผู้วิจัยด้วย จำนวน 3 คน ประเมินบทความด้านจริยธรรมในนิตยสารสำหรับครอบครัว จำนวน 14 บทความ เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของ ครอนบาค (Alpha-Cronbach) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2537 : 143)

$$\text{ใช้สูตร } \alpha = N/(N-1)[1 - \sum \sigma^2(Y_i)/\sigma_x^2]$$

N = จำนวนของรายการ

σ_x^2 = ค่าความผันแปรทั้งหมด

$\sum \sigma^2(Y_i)$ = ผลรวมของค่าของความผันแปรของแต่ละรายการ

จากการตรวจสอบคุณภาพการวิเคราะห์ (Reliability) โดยได้ค่าความเชื่อมั่น 0.92 ซึ่งแสดงว่าการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความมีความเชื่อถือได้

2. วิเคราะห์บทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในนิตยสารสำหรับครอบครัว โดยอ่านฉบับละ 3 ครั้งเป็นอย่างน้อย คือ

อ่านครั้งที่ 1 เพื่อสำรวจเนื้อหาความรู้โดยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของเด็ก

ปฐมวัยตามกรอบการวิเคราะห์

อ่านครั้งที่ 2 เพื่อขีดรอยคะแนนตามกรอบการวิเคราะห์

อ่านครั้งที่ 3 เพื่อทบทวนรอยคะแนน

ในการขีดรอยคะแนนนั้น กรณีที่พิจารณาเนื้อหาบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยแล้วพบว่า ในบทความนั้นสามารถระบุจริยธรรมได้มากกว่า 1 จริยธรรม จะลงรอยคะแนนตามจำนวนจริยธรรมที่ระบุไว้นั้น แต่ถ้าจริยธรรมที่นำเสนอ นั้นซ้ำจะนับเพียงครั้งเดียวเท่านั้นและถ้าพบว่าบทความนั้นมีการเขียนบทความตรงตามกรอบการวิเคราะห์ จะลงรอยคะแนน 1 ตามประเภทของรูปแบบการเขียนบทความที่ระบุไว้ในตารางวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความ

3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการขีดรอยคะแนน และนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าร้อยละ (ประคอง กรรณสูตร.2538 : 65)

$$\text{สูตรค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนความถี่ของเนื้อหาในแต่ละข้อ}}{\text{จำนวนความถี่ของเนื้อหาทั้งหมด}} \times 100$$

จำนวนความถี่ของเนื้อหาทั้งหมด

4. นำเสนอผลที่ได้จากการวิเคราะห์บทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในนิตยสารสำหรับครอบครัวทั้ง 3 รายชื่อ ในรูปของตารางประกอบความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์บทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในนิตยสารสำหรับครอบครัว ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ปริมาณเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
2. รูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
3. แนวโน้มของเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

1. ปริมาณเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

จากนิตยสารสำหรับครอบครัว จำนวน 3 รายชื่อ มีบทความเกี่ยวกับจริยธรรมของเด็กปฐมวัยทั้งสิ้น 68 บทความ จำแนกตามรายชื่อดังนี้

นิตยสารแม่และเด็ก (2520-2539)	จำนวน 26 บทความ
นิตยสารรักลูก (2526-2539)	จำนวน 36 บทความ
นิตยสารลูก (2535-2539)	จำนวน 6 บทความ
ผลการวิเคราะห์จำแนกตามตาราง 2 - ตาราง 7	

ตาราง 2 รอยคะแนนปริมาณและค่าร้อยละของเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่ปรากฏใน
บทความนิตยสารแม่และเด็ก จำแนกตามปี พ.ศ. 2520-2539

ปี	การช่วยเหลือตนเอง	ความซื่อสัตย์	ความรับผิดชอบ	ความอดทน	ความมีระเบียบวินัย	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ความซื่อสัตย์	ความกตัญญู	ความเสียสละ	ความเมตตาการุณา	ความสามัคคี	การเคารพสิทธิผู้อื่น	การมีสัมมาคารวะ	การตรงต่อเวลา	รวม
2520	ไม่ปรากฏ														
2521	1							1							2
2522			1		1						1				3
2523	ไม่ปรากฏ														
2524			1				1								2
2525					1										1
2526	ไม่ปรากฏ														
2527													1		1
2528					1										1
2529															-
2530							1								1
2531			1												1
2532	ไม่ปรากฏ														
2533					1	1									2
2534					2					1					3
2535	1		1		1	1			1	2			1		8
2536	1														1
2537	1		2	1	1										5
2538					1		1								2
2539												1	1		2
ปริมาณ	4	-	6	1	9	2	3	1	1	3	1	1	3		35
คิดเป็นร้อยละ	11.4	-	17.1	2.9	25.7	5.7	8.6	2.9	2.9	8.6	2.9	2.9	8.6	-	100

จากตาราง 2 แสดงว่านิตยสารแม่และเด็กลำเสนอจริยธรรมเรื่องความมีระเบียบวินัย มากเป็นอันดับแรก ร้อยละ 25.7 รองลงมา คือ จริยธรรมความรับผิดชอบ ร้อยละ 17.1 เนื้อหา ด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่ไม่ปรากฏเลย คือ จริยธรรมความซื่อสัตย์ และ จริยธรรมการตรงต่อเวลา

ตาราง 3 รอยคะแนนปริมาณและค่าร้อยละของเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่ปรากฏใน บทความนิตยสารรักลูก จำแนกตามปี พ.ศ. 2526-2539

ปี	การช่วยเหลือตนเอง	ความซื่อสัตย์	ความรับผิดชอบ	ความอดทน	ความมีระเบียบวินัย	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ความซื่อสัตย์	ความกตัญญู	ความเสียสละ	ความเมตตาปรานี	ความสามัคคี	การเคารพสิทธิผู้อื่น	การมีสมาธิ	การตรงต่อเวลา	รวม
2526			1		1					2					4
2527	1												1		2
2528	1			1					1			1		1	5
2529										1					1
2530										1					1
2531	1		3			1		1					1		7
2532			1				1			2					4
2533										2					2
2534			1												1
2535	1		1										1		3
2536			1												1
2537			2												2
2538	1					1	1								3
2539	1		2										1		4
ปริมาณ	6	-	12	1	1	2	2	1	1	8	-	1	4	1	40
คิดเป็นร้อยละ	15	-	30	2.5	2.5	5	5	2.5	2.5	20	-	2.5	10	2.5	100

จากตาราง 3 แสดงว่านิตยสารรักลูกนำเสนอเนื้อหาด้านจริยธรรมเรื่องความรับผิดชอบเป็นอันดับแรก ร้อยละ 30 รองลงมา คือ จริยธรรมความเมตตากรุณา ร้อยละ 20 เนื้อหาจริยธรรมที่ไม่ปรากฏเลย คือ จริยธรรมความขยัน และความสามัคคี

ตาราง 4 รอยคะแนนปริมาณและค่าร้อยละของเนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่ปรากฏในบทความนิตยสารรักลูก จำแนกตามปี พ.ศ. 2534-2539

ปี	การช่วยเหลือตนเอง	ความขยัน	ความรับผิดชอบ	ความอดทน	ความมีระเบียบวินัย	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ความซื่อสัตย์	ความกตัญญู	ความเสียสละ	ความเมตตากรุณา	ความสามัคคี	การเคารพสิทธิผู้อื่น	การมีสัมมาคารวะ	การตรงต่อเวลา	รวม
2534	ไม่ปรากฏ														
2535			1												1
2536				1											1
2537	ไม่ปรากฏ														
2538	1		1	1		2	1			1		1			8
2539										1					1
ปริมาณ	1		2	2		2	1			2		1			11
คิดเป็นร้อยละ	9.1	-	18.2	18.2	-	18.2	9.1			18.2		9.1			100

จากตาราง 4 แสดงว่านิตยสารรักลูกนำเสนอเนื้อหาจริยธรรม อันดับแรก คือ เรื่องความรับผิดชอบ ความอดทน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และความเมตตากรุณา ร้อยละ 18.2 จริยธรรมที่ไม่ปรากฏเลย คือ จริยธรรมความขยัน ความมีระเบียบวินัย ความกตัญญู ความเสียสละ ความสามัคคี การมีสัมมาคารวะ การตรงต่อเวลา

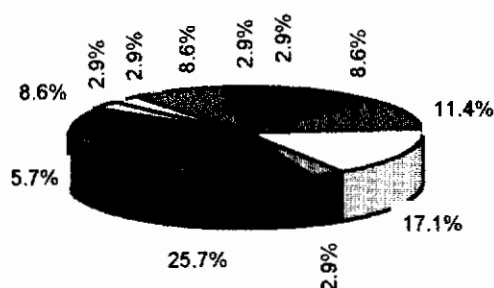
ตาราง 5 รอยคะแนนปริมาณและค่าร้อยละของเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่ปรากฏใน
บทความนิตยสารสำหรับครอบครัว จำแนกตามปี พ.ศ. 2520-2539

ปี	การช่วยเหลือตนเอง	ความซื่อ	ความรับผิดชอบ	ความอดทน	ความมีระเบียบวินัย	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ความซื่อสัตย์	ความกตัญญู	ความเสียสละ	ความเมตตากรุณา	ความสามัคคี	การเคารพสิทธิผู้อื่น	การมีสัมมาคารวะ	การตรงต่อเวลา	รวม
2520	ไม่ปรากฏ														
2521	1							1							2
2522			1		1						1				3
2523	ไม่ปรากฏ														
2524			1				1								2
2525					1										1
2526			1		1					2					4
2527	1												2		3
2528	1			1	1				1			1		1	6
2529										1					1
2530							1			1					2
2531	1		4			1		1					1		8
2532			1				1			2					4
2533					1	1				2					4
2534			1		2					1					4
2535	2		3		1	1			1	2			2		12
2536	1		1	1											3
2537	1		4	1	1										7
2538	2		1	1	1	3	3			1		1			13
2539	1		2							1		1	2		7
ปริมาณ	11	-	20	4	10	6	6	2	2	13	1	3	7	1	86
คิดเป็นร้อยละ	12.8	-	23.3	4.7	11.6	7.0	7.0	2.3	2.3	15.1	1.2	3.5	8.1	1.2	100

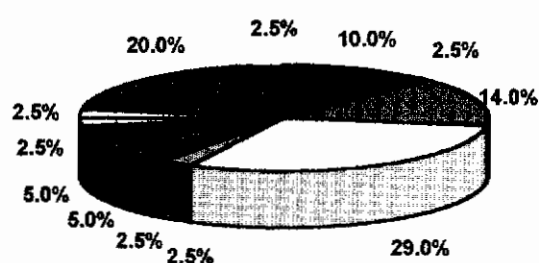
จากตาราง 5 แสดงว่าปริมาณเนื้อหาด้านจริยธรรมในนิตยสารสำหรับครอบครัวทั้ง 3 รายชื่อ นำเสนอเนื้อหาด้านจริยธรรมเรื่องความรับผิดชอบ เป็นอันดับแรก ร้อยละ 23.3 รองลงมา คือ ความเมตตากรุณา ร้อยละ 15.1 เนื้อหาจริยธรรมที่ไม่ปรากฏในนิตยสารสำหรับครอบครัว ทั้ง 3 รายชื่อ คือ จริยธรรมความซื่อ

แผนภูมิวงกลมแสดงเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในบทความนิตยสาร
สำหรับครอบครัว ระหว่างปี 2520 -2539

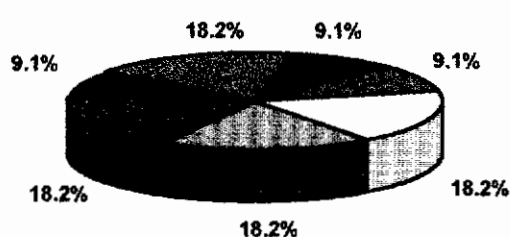
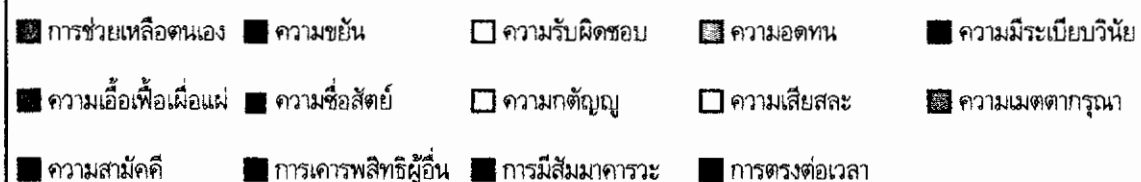
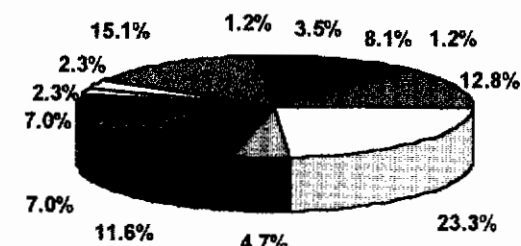
นิตยสารแม่และเด็ก

นิตยสารรักลูก

นิตยสารลูก

นิตยสารสำหรับครอบครัว
รวมทั้ง 3 ฉบับ

2. รูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

จากจำนวนบทความทั้งหมด 68 บทความ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์รูปแบบของการเขียนบทความแต่ละบทความได้ดังตาราง 6 - ตาราง 7

ตาราง 6 รอยคะแนนปริมาณและคำร้อยละของรูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่ปรากฏในบทความนิตยสารแม่และเด็ก จำแนกตามปี พ.ศ. 2520-2539

ปี	เชิงบรรยาย	เชิงแสดง วิธีการ	เชิงวิเคราะห์	เชิงวิชาการ	รวม
2520	ไม่ปรากฏ				
2521	1	1			2
2522	3				3
2523	ไม่ปรากฏ				
2524	1				1
2525		1			1
2526					-
2527	1				1
2528		1			1
2529	ไม่ปรากฏ				
2530	1				1
2531				1	1
2532	ไม่ปรากฏ				
2533		2			2
2534	3				3
2535		2			2
2536		1			1
2537	1			3	4
2538	1			1	2
2539	1				1
ปริมาณ	13	8	-	5	26
คิดเป็นร้อยละ	50	30.8	-	19.2	100

จากตาราง 6 รูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมในนิตยสารแม่และเด็ก มีการนำเสนอในรูปแบบบทความเชิงบรรยาย มากเป็นอันดับแรก ร้อยละ 50 รองลงมา คือ บทความเชิงแสดงวิธีการ ร้อยละ 30.8 รูปแบบการเขียนบทความที่ไม่ปรากฏ คือ บทความเชิงวิเคราะห์

ตาราง 7 รอยคะแนนปริมาณและค่าร้อยละของรูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่ปรากฏในบทความนิตยสารรักลูก จำแนกตามปี พ.ศ. 2526-2539

ปี	เชิงบรรยาย	เชิงแสดง วิธีการ	เชิงวิเคราะห์	เชิงวิชาการ	รวม
2526	2			1	3
2527	1			1	2
2528	2	2	1		5
2529				1	1
2530	1				1
2531	2	2			4
2532	2		2		4
2533		1		1	2
2534	1				1
2535	2	1			3
2536		1			1
2537	1	1			2
2538	2	1			3
2539	3	1			4
ปริมาณ	19	10	3	4	36
คิดเป็นร้อยละ	52.8	27.8	8.3	11.1	100

จากตารางที่ 7 จากการวิเคราะห์พบว่ารูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมในรูปของบทความเชิงบรรยาย มากเป็นอันดับแรก ร้อยละ 52.8 รองลงมา คือ บทความเชิงแสดงวิธีการ ร้อยละ 27.8 และรูปแบบการเขียนบทความที่นำเสนอน้อยที่สุด คือ บทความเชิงวิเคราะห์ ร้อยละ 8.3

ตาราง 8 รอยคะแนนปริมาณและค่าร้อยละของรูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็ก
ปฐมวัยที่ปรากฏในบทความนิตยสารลูก จำแนกตามปี พ.ศ. 2534-2539

ปี	เชิงบรรยาย	เชิงแสดง วิธีการ	เชิงวิเคราะห์	เชิงวิชาการ	รวม
2534	ไม่ปรากฏ				
2535	1				1
2536	1				1
2537	ไม่ปรากฏ				
2538	2		1		3
2539	1				1
ปริมาณ	5		1		6
คิดเป็นร้อยละ	83.3		16.7		100

จากตาราง 8 จากการวิเคราะห์พบว่ารูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมในรูปของบทความเชิงบรรยาย มากเป็นอันดับแรก ร้อยละ 83.3 รองลงมา คือ บทความเชิงวิเคราะห์ ร้อยละ 16.7 สำหรับบทความเชิงแสดงวิธีการ บทความเชิงวิชาการ ไม่มีการนำเสนอ ในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ตาราง 9 ร้อยคะแนนปริมาณและค่าร้อยละของรูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็ก
ปฐมวัยที่ปรากฏในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัว ทั้ง 3 รายชื่อ

จำแนกตามปี พ.ศ. 2520-2539

ปี	เชิงบรรยาย	เชิงแสดง วิธีการ	เชิงวิเคราะห์	เชิงวิชาการ	รวม
2520	ไม่ปรากฏ				
2521	1	1			2
2522	3				3
2523	ไม่ปรากฏ				
2524	1				1
2525		1			1
2526	2			1	3
2527	2			1	3
2528	2	3	1		6
2529				1	1
2530	2				2
2531	2	2		1	5
2532	2		2		4
2533		3		1	4
2534	4				4
2535	3	3			6
2536	1	2			3
2537	2	1		3	6
2538	5	1	1	1	8
2539	5	1			6
ปริมาณ	37	18	4	9	68
คิดเป็นร้อยละ	54.4	26.5	6	13.2	100

จากตาราง 9 รูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมในนิตยสารสำหรับครอบครัวทั้ง 3 รายชื่อ มีการนำเสนอในรูปแบบบทความเชิงบรรยายมากเป็นอันดับแรก ร้อยละ 54.4 รองลงมา คือ บทความเชิงแสดงวิธีการ ร้อยละ 26.5 รูปแบบการเขียนบทความที่นำมาเสนอน้อยที่สุด ร้อยละ 6 คือ บทความเชิงวิเคราะห์

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ชื่อนิตยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
แม่และเด็ก	ปีที่ 2 ฉบับที่ 12 ก.ย. 2521	มาตามปฏิบัติ "ฝึกลูกให้รู้จักทำบุญถวายทานแต่ยังเล็ก"	บทความเชิงแสดงวิธีการ	ความกตัญญู	ความกตัญญูเป็นจริยธรรมสำคัญที่ควรปลูกฝังให้เด็กตั้งแต่เล็ก วิธีที่พ่อแม่อบรมเด็กให้มีความกตัญญูมีดังนี้ 1. แสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่ของพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ของเด็ก ให้เด็ก ๆ ของท่านเห็น เช่น ในวันสำคัญ เช่น วันเกิดของพ่อแม่ วันปีใหม่ ซึ่งเป็นวันสำคัญควรสนองคุณพ่อแม่ให้เด็กเห็น โดยโปรดนำและนำของขวัญไปให้ท่าน สอนให้เขาทำพิธีกราบไหว้ระลึกถึงบุญคุณของบรรพบุรุษ โดยอธิบายให้เขาเข้าใจถึงความหมายและความสำคัญของการทำบุญต่อผู้ประคุณ 2. หัดให้เด็กเข้าใจตอบแทนบุญคุณตั้งแต่เล็ก ๆ โดยชวนสนทนากลึงความสัมพันธ์กับครอบครัว หัดให้เด็กเข้าใจตอบแทนบุญคุณตั้งแต่เล็ก ๆ เล็กน้อย, ทานทานทานที่เกี่ยวกับบุญคุณมาเล่าให้เด็กฟัง โดยนำมาเทียบกับชีวิตของเด็กเสมอ ซึ่งจะช่วยให้เด็กเข้าใจความหมายของบุญคุณได้พอควร
แม่และเด็ก	ปีที่ 2 ฉบับที่ 13 ต.ค. 2521	"คำนิยมที่สมควรปลูกฝังให้แก่วัยรุ่นยุคปัจจุบัน" - นพพร พันธ์สุข	บทความเชิงบรรยาย	การช่วยเหลือตนเอง	คำนิยมที่สมควรปลูกฝังให้กับเด็กในยุคปัจจุบันที่สังคมต้องต่อสู้ ตื่นรน คือ ให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเองในเรื่องของการศึกษาเล่าเรียน, การเดินทางออกจากบ้าน, การดำรงชีวิตประจำวัน, การปฏิบัติงานในหน้าที่ต่าง ๆ โดยฝึกให้เด็กลงมือปฏิบัติทุกสิ่งทุกอย่างด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอจนติดเป็นนิสัย มีผลให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นคนที่สามารถปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง เรียนรู้การแก้ปัญหาตลอดจนวิธีการต่าง ๆ ด้วยตนเอง

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนสำหรับครอบครัว

ชื่อผู้เขียน	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
แม่และเด็ก	ปีที่ 2 ฉบับที่ 21 มิ.ย. 2522	ฝึกเด็กให้เป็นคนมีระเบียบวินัย - พญษณดา	บทความเชิงบรรยาย	ความมีระเบียบวินัย	ผู้ปกครองสามารถอบรมระเบียบวินัยแก่เด็กได้ตั้งแต่ยังเล็ก โดยเริ่มจากการให้เด็กรับประทานอาหารเป็นเวลา เมื่อโตขึ้นก็สามารถฝึกให้ระเบียบวินัยในการนอนให้เป็นเวลา ฝึกในการรับประทานอาหารอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย และฝึกในการถ่ายอุจจาระให้เป็นเวลา เมื่อเด็กอยู่ในวัยไปโรงเรียนได้แล้ว การสอนให้เด็กมีนิสัยดี ๆ ของใช้ของเล่นของตนเองให้เป็นระเบียบ การฝึกให้เด็กมีระเบียบวินัยตั้งแต่เล็ก ๆ จะสร้างให้เขาเป็นผู้ใหญ่ที่มีระเบียบวินัยในอนาคต
แม่และเด็ก	ปีที่ 2 ฉบับที่ 22 ก.ค. 2522	เด็กกับเพื่อน - ผกามาศ	บทความเชิงบรรยาย	ความสามัคคี	การคบหาสมาคมของเด็ก ๆ นั้นเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะมนุษย์เป็นสัตว์เมือง ต้องอยู่รวมกันเป็นหมู่คณะ ดังนั้น ผู้ปกครองต้องฝึกให้เด็กรู้จักคบหาสมาคม ให้รู้จักร่วมแรงร่วมใจกันในครอบครัวระหว่างญาติ ระหว่างเพื่อน เพราะความรักความสามัคคีในหมู่เด็ก ๆ คือ ฐานของความสามัคคีในหมู่ชนต่อไป หน้าที่ของผู้ปกครอง จึงสำคัญมาก ในการแสดงออกถึงความสามัคคี คือ พ่อแม่ต้องรักใคร่กันจริง ๆ อย่าทะเลาะกันให้เด็ก ๆ เห็น และเวลาที่เด็กถูกเพื่อนรังแก พ่อแม่ต้องไปลอบโยน อย่ากล่าวซ้ำเติม ให้เด็กน้อยใจเด็ดขาด ดังนั้น ผู้ปกครองควรทำให้เด็กรู้จักสามัคคีกับเพื่อน

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ชื่อโดยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
แม่และเด็ก	ปีที่ 2 ฉบับที่ 24 ก.ย. 2522	คุณหนูกับสัตว์เลื้อย "ปู"	บทความเชิงบรรยาย	ความรับผิดชอบ	การที่เด็กได้มีประสบการณ์และเรียนรู้ในการดูแลเอาใจใส่สัตว์เลื้อยนั้น ย่อมจะทำให้เด็กได้เรียนรู้ความสำคัญเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางสังคมด้วย ซึ่งผู้ปกครองต้องอธิบายให้เด็กฟังด้วยว่าการที่เลี้ยงสัตว์ไม่ว่าจะเป็นสุนัข แมว ปลา นก เป็นต้น นั้น ไม่ได้เป็นสิ่งของที่จะทำให้เราเพลิดเพลินเท่านั้น แต่ถือเป็นความรับผิดชอบสำหรับผู้เป็นเจ้าของด้วย และควรรับผิดชอบชีวิตของสัตว์เหล่านั้นว่าเป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่เกินไปสำหรับเด็กเล็ก ๆ ที่จะทำได้ด้วยตนเองคนเดียว อย่างอบหมายให้เป็นการกระทำของเด็กแต่ลำพัง ผู้ปกครองควรให้คำปรึกษา และคอยช่วยเหลือเด็กด้วย
แม่และเด็ก	ปีที่ 4 ฉบับที่ 32 ต.ค. 2524	บัญญัติในการสอนลูก - โสภพรณ	บทความเชิงบรรยาย	- ความรับผิดชอบ - ความซื่อสัตย์	การสอนให้เด็กมีความรับผิดชอบ คือการที่ผู้ใหญ่มอบหมายให้เด็กปฏิบัติตามภาระหน้าที่ผู้ใหญ่มอบหมายไว้ และการสอนเด็กให้ซื่อสัตย์ก็โดยการที่ผู้ใหญ่ต้องทำตนเป็นแบบอย่าง แสดงความซื่อสัตย์ให้เด็กเห็น เช่น พูดความจริงกับเด็กในทุกรื่อง เพราะความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์เป็นสิ่งที่สำคัญที่ต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นแต่เด็ก
แม่และเด็ก	ปีที่ 5 ฉบับที่ 39 พ.ค. 2525	อบรมวินัยให้ลูกรัก - โสภพรณ	บทความเชิงแสดงวิธีการ	ความมีระเบียบวินัย	ข้อเตือนใจในการอบรมให้เด็กมีระเบียบวินัย คือ 1. อย่าให้ความรุนแรง หมายถึง การลงโทษด้วยการตี หรือดุด่าด้วยความไม่ไหว 2. อย่าเข้าไปก้าวก่ายในกิจกรรมของเด็กทุกประเภท หมายถึง ผู้ปกครองควรปล่อยให้ทำสิ่งที่ต้องการตามธรรมชาติ และอย่าเข้าไปบงการออกคำสั่งกับเด็ก จนเด็กไม่เป็นตัวของตัวเอง 3. ปล่อยให้เด็กทำสิ่งใดได้ด้วยตนเอง เช่น เก็บของได้เอง ซ้อมฟังระวัง คือ ผู้ปกครองต้องใจเย็นและค่อย ๆ ใช้เวลาฝึกให้เด็กของท่านมีระเบียบ

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับเด็ก

ชื่อผู้เขียน	นิตยสารสำหรับเด็ก ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการ เขียนบทความ	ประเภทของ จริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ ตามประเภทจริยธรรม
แม่และเด็ก	ปีที่ 8 ฉบับที่ 68 ต.ค. 2527	ฝึกมารยาทลูกตัวเล็ก ๆ - ไส้รัด	บทความเชิง บรรยาย	การมีสัมมา คารวะ	การฝึกมารยาทที่ดีแก่บุคคลนั้น ควรเริ่มต้นแต่ด้วยอนุบาล แต่ผู้ปกครองไม่ควรคาดหวังในตัวเด็กมากนัก เพราะในวัยขวบนี้ เด็กต้องเรียนรู้ประสบการณ์อีกมาก โดยเฉพาะจากการสังเกตการกระทำและปฏิบัติกิจวัตรอย่างใดก็ตามที่เด็กเห็นในโทรทัศน์และหนังสือ เพราะฉะนั้น วิธีที่ดีที่สุดที่จะสอนมารยาทที่ดีแก่เด็ก คือ ผู้ปกครองทำแบบอย่างของมารยาทที่ดี จากภารกิจในชีวิตประจำวันของคุณและคอยตักเตือนเด็กอย่างอ่อนโยนเมื่อเขาผิดพลาด
แม่และเด็ก	ปีที่ 9 ฉบับที่ 80 ต.ค. 2528	สอนลูกให้รู้จัก "วินัย"	บทความเชิง แสดงวิธีการ	ความมีระเบียบ วินัย	วิธีสอนลูกให้ระเบียบวินัยนั้นเริ่มต้นที่ 1. กฎเกณฑ์กับเด็กเล็ก - กฎเกณฑ์นั้นต้องมีความสม่ำเสมอ เพราะเด็กเล็กเติบโตและพัฒนาขึ้นมาพร้อมกับกฎเกณฑ์เหล่านี้ เช่น ถ้าเด็กอยากได้ของเล่นของคนอื่น ผู้ปกครองต้องยืนยันให้เด็กเล่นของเล่นของตนเอง เป็นต้น 2. ใจแข็ง - ความเคารพผู้อื่น ผู้ปกครองจำเป็นต้องทำใจแข็งไม่ยอมแพ้ และต้องไม่อารมณ์เสียเข้าใส่เด็ก เมื่อเด็กทำพลาดไปในเรื่องของระเบียบวินัย 3. ถ้าผู้ปกครองลงโทษเด็กโดยไม่จำเป็นหรือผิดพลาดได้ด้วยการใด ควรอย่าบอกโทษเด็ก ซึ่งจะปลูกฝังนิสัยอ่อนน้อมถ่อมตนแก่เด็กด้วย 4. อย่าปากชมเพียงหรือให้รางวัลเมื่อเด็กเก็บของเล่นเข้าที่ 5. การเข้ากลุ่มเพื่อนวัยเดียวกันจะสอนถึงความมีระเบียบวินัยให้กับลูกได้ 6. การไปโรงเรียนเด็กจะมีโอกาสปรับตัวกับเพื่อน ๆ ช่วยให้มีโอกาสปรับตัวและเปรียบเทียบนิสัยของตัวเองกับเพื่อน สิ่งสำคัญ คือ ความสม่ำเสมอและกำลังใจจากผู้ปกครอง ประกอบกับอิสรภาพที่อยู่ภายในขอบเขตจะช่วยให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีระเบียบวินัยในตัวเองและต้องสังคม

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ชื่อนิตยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ ตามประเภทจริยธรรม
แม่และเด็ก	ปีที่ 10 ฉบับที่ 101 ก.ค. 2530	ด้วยรักจากสุพัตรา "ถ้าไม่อย่าทำให้ลูกโกหก" - สุพัตรา สุภาพ	บทความเชิงบรรยาย	ความซื่อสัตย์	วิธีสอนเด็กให้ซื่อสัตย์ นั้นควรสอนให้เด็กรู้เรื่องคุณธรรมบ้าง เช่น การไม่กล่าวเท็จในคิล 5 เพื่อที่จะสัมผัสเข้าไปในจิตใจของเด็กบ้าง และอย่าลงโทษเด็กโดยไม่เหตุผล ควรทำโทษแต่พอเหมาะ เช่น ถ้าเด็กขโมยของก็ให้เด็กคืนของด้วยการสำนึก มิใช่ด้วยการบังคับ ซึ่งผู้ใหญ่ควรอธิบายให้เด็กเข้าใจด้วยเหตุผลไม่ใช่ด้วยอารมณ์ และ พ่อแม่ควรมีความซื่อสัตย์เป็นแบบอย่างแก่เด็ก
แม่และเด็ก	ปีที่ 11 ฉบับที่ 110 เม.ย. 2531	หัดให้ลูกทำงาน - ผศ.ดร.สองค์ มะลิกุล	บทความเชิงวิชาการ	ความรับผิดชอบ	นักจิตวิทยาสำหรับเด็กกล่าวว่า ผู้ปกครองสามารถฝึกให้เด็กเล็ก ๆ สามารถช่วยงานบ้านได้ เช่น เด็ก 4 ขวบ สามารถดูดฝุ่นได้ เด็กอายุ 3-4 ปี จะเริ่มเลียนแบบผู้ปกครองทำงานบ้าน การเริ่มหัดให้เด็กทำงานในวัย 5-6 ปี นั้น สายเกินไป เพราะวัยนี้เด็กจะหมดความกระตือรือร้นแล้ว ในการฝึกให้เด็กทำงานเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นการสร้างนิสัย และช่วยให้เด็กพัฒนาความรับผิดชอบ นักจิตวิทยาและนักสังคมวิทยากล่าวอีกว่า คุณค่าในการทำงานนั้นเป็นการทำให้ครอบครัวได้สนิทสนมกันด้วย เพราะเด็กได้เรียนรู้บทบาทในครอบครัว และเด็กมักชอบช่วยพ่อแม่ทำความสะดวกสบายต้องรับมากกว่าทำความสะดวกสบายของตนเอง ข้อพึงระวัง ผู้ใหญ่ไม่ควรมอบความรับผิดชอบให้เด็กมากเกินไป เพราะเด็กจะมีกังวลและจะรู้สึกว่าการไม่ปลอดภัย พ่อแม่จะต้องจำด้วยว่าเด็กต้องการเวลาเล่นและพักผ่อนด้วย

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ชื่อผู้เขียน	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
แม่และเด็ก	ปีที่ 13 ฉบับที่ 139 ก.ย. 2533	พัฒนาการ "พัฒนาการทางศีลธรรม ของเด็ก" - นุสรา ปันทอง	บทความเชิง แสดงวิธีการ	ความมีระเบียบวินัย	เด็กต้องการวินัย เพราะวินัยทำให้เรารู้ที่จะประพฤติปฏิบัติตามที่สังคมปรารถนา และเมื่อทำตามแล้ว สังคมก็จะยอมรับ นอกจกนั้น วินัยยังช่วยให้เด็กได้รับสิ่งที่ต้องการหลายประการ คือ วินัยช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกมั่นคง และช่วยให้เด็กหลีกเลี่ยงความรู้สึกผิดและความละอายที่ประพจน์ไม่ได้ เพราะได้ประพฤติตามมาตรฐานของกลุ่มสังคม และได้รับการยอมรับ นอกจากนี้วินัยยังช่วยให้เด็กได้รับการถ่ายทอดของชุมชน และวินัยที่พัฒนาอย่างเหมาะสมเป็นแรงจูงใจที่ช่วยเสริมอัตตา (ego) ของเด็ก วิธีส่งเสริมให้เด็กมีวินัย ดังนี้ 1. เหยียดกษเมื่อเด็กเก็บของเล่นเข้าที่ 2. การให้เด็กเล่นกับเพื่อนด้วยตัวคนเดียวจะสอนให้เด็กเรียนรู้การมีระเบียบวินัยให้กับเด็กได้ 3. สิ่งสำคัญคือ ผู้ปกครองต้องใจเย็น อย่างบังคับและใช้อารมณ์กับเด็ก เมื่อเด็กทำพลาดไปเรื่องของระเบียบวินัย

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับเด็ก

ชื่อ นิตยสาร	นิตยสารสำหรับเด็ก ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการ เขียนบทความ	ประเภทของ จริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ ตามประเภทจริยธรรม
แม่และเด็ก	ปีที่ 14 ฉบับที่ 142 ต.ค. 2533	สอนลูกให้รู้จักเป็น "ผู้...ให้" - วิลาสินี	บทความเชิง แสดงวิธีการ	ความเอื้อเฟื้อ พ่อแม่	เทศกาลคริสต์มาสและปีใหม่ เป็นเทศกาลรอการให้ และมีโอกาสที่ผู้ปกครองจะสอนเด็กให้รู้จักการให้ รู้จักความเสียใจ อาทิสอนผู้เฒ่าผู้แก่ในครอบครัว ธรรมเนียม วัฒนธรรมที่ดีงาม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ทุกคนในครอบครัว กับการเห็นแก่ตัว และความก้าวร้าว ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้ปกครองในการปลูกฝังให้เด็กมีศีลธรรมในการรู้จักการเป็นผู้ให้ ซึ่งมีวิธีดังต่อไปนี้ 1. ให้ความอบอุ่นใจ - เด็กที่ได้รับการสนใจเอาใจใส่จากพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด 2. อธิบายให้เด็กฟังว่าการช่วยเหลือคนอื่นเป็นสิ่งดี 3. ควรแสดงให้เด็กเห็นว่า การกระทำที่ช่วยเหลือผู้อื่นของเด็กรับความหมายกับผู้ปกครองมากกว่าเพียงใด 4. เด็กเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตการกระทำของผู้ปกครอง หลังจากนั้นก็ให้ลูกได้มีประสบการณ์ในการช่วยเหลือผู้อื่นบ้าง เช่น ให้ตุ๊กตาทิ้งตัวเล็กๆ ตุ๊กตาตัวเล็กๆ เป็นต้น
แม่และเด็ก	ปีที่ 14 ฉบับที่ 144 ก.พ. 2534	แก้วเจียรนัย "เลี้ยงลูกให้เป็นคนดี" - สามอนงค์	บทความเชิง บรรยาย	ความมีระเบียบ วินัย	การฝึกระเบียบวินัยนั้นต้องฝึกมาตั้งแต่เด็ก โดยผู้ใหญ่อย่าฝึกดุด้วยทัศนคติใหม่ ที่ไม่ใช่การลงโทษ ตัวอย่างเช่น เด็กที่เพิ่งหัดอ่าน เขียน และชอบขีดเขียนบนฝาผนัง แทนที่จะลงโทษเด็ก ผู้ปกครองควรสอนลูกด้วยเหตุผลว่า ไม่ควรวาดรูปบนฝาผนัง เพราะจะทำให้บ้านสกปรก ควรวาดในการดาษแทน เป็นต้น การฝึกระเบียบวินัยด้วยวิธีนี้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการส่งเสริม พัฒนาให้เด็กเติบโตขึ้นมีความสุข และเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในสังคม

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ชื่อนิตยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ ตามประเภทจริยธรรม
แม่และเด็ก	ปีที่ 14 ฉบับที่ 148 มิ.ย. 2534	แก้วเจียรนัย "สร้างวินัยให้ลูกรัก" - สยามพงศ์	บทความเชิงบรรยาย	ความมีระเบียบวินัย	วิธีการมีวินัยแก่เด็กนั้น สามารถเริ่มต้นได้จากผู้ปกครองสร้างกฎเกณฑ์ในบ้าน ซึ่งผู้ปกครองควรเลือกให้เหมาะสมกับอายุของเด็ก ความถูกต้องเพื่อความปลอดภัย การอยู่ร่วมกันในสังคมหรือความมั่นคงในตัวเอง ตลอดจนการให้กำลังใจให้เด็กประพฤติปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ด้วยความเต็มใจ ประการสำคัญ คือ ผู้ปกครองต้องมีความคิดเห็นและปฏิบัติตามข้อตกลงเดียวกันกับเด็กที่ชัดเจน
แม่และเด็ก	ปีที่ 14 ฉบับที่ 150 ส.ค. 2534	ลูกสาวใจดี ใครหุบตีแล้วไม่ได้อ	บทความเชิงบรรยาย	ความเมตตา กรุณา	การสอนให้เด็กเป็นคนมีเมตตา กรุณานั้น ขึ้นอยู่กับการเล่นตุ๊กตาสอนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะสังคมไทยถือว่าการขู่ตีว่า ทุเรศ ทุรัง มีแบบ เมื่อผู้ใหญ่อบรมเด็กในเรื่องความเมตตา กรุณา ดังแต่เพียงนี้ ก็จะถูกฝังเข้าไปในจิตสำนึกของเด็ก เพราะเด็กเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากผู้ใหญ่และสิ่งแวดล้อม

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ชื่อในนิตยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการ เขียนบทความ	ประเภทของ จริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ ตามประเภทจริยธรรม
แม่และเด็ก	ปีที่ 15 ฉบับที่ 157 มี.ค. 2535	แก้วเจียรนัย "สอนลูกให้รู้จัก พิทักษ์สิ่งแวดล้อม"	บทความเชิง แสดงวิธีการ	ความรับผิดชอบ ชอบ	วิธีสอนให้เด็กพิทักษ์รักษาโลก เริ่มจาก 1. การพิทักษ์สัตว์ - การหลีกเลี่ยงการทำลายสัตว์ ผู้ปกครองควรให้ความรู้เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่เกี่ยวกับสัตว์แก่เด็กเสมอ พาเด็กไปเที่ยวพิทักษ์สัตว์ สวนสัตว์ เพื่อให้เด็กเกิดความผูกพันกับสัตว์ 2. สอนให้เด็กทิ้งขยะเป็นที่ถูกทาง 3. สอนให้เด็กพิทักษ์แหล่งน้ำ โดยการประหยัดน้ำในบ้าน, รักษาความสะอาดของแหล่งน้ำ เช่น ไม่ทิ้งขยะลงในแม่น้ำ เป็นต้น 4. การพิทักษ์พื้นที่สีเขียว - ร่วมมือกันปลูกรักษาด้านไม่ภายในบ้านและนอกบ้าน เป็นต้น ผู้ปกครองควรพา - สอนให้เด็กปิดไฟทุกครั้งที่ใช้ หรือเมื่อออกจากบ้าน เป็นต้น ผู้ปกครองควรสร้างนิสัยการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่เด็ก ให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ปกครองควรกระทำเป็นอย่างที่ตนได้ทำด้วย สอนให้เด็กรู้จักรัก โดยสอนให้เด็กรู้จักและผูกพันกับสัตว์ โดยวิธี 1. ให้อยู่อาศัยแก่สัตว์บางชนิด เช่น สุนัข แมว เป็นต้น 2. ให้อาศัยลูกต้นไม้เพื่อเป็นที่อาศัยของผีเสื้อ แมลง นกต่าง ๆ 3. ให้อาหารแก่สัตว์ 4. พาเด็กไปสวนสัตว์ ให้อาหารและหมั่นไปเยี่ยมเยียนสัตว์นั้น 5. ให้เด็กได้เป็นเจ้าของสัตว์เลี้ยง ซึ่งการสอนให้เด็กรู้จักรักสิ่งหนึ่งสิ่งใด ย่อมทำให้ไม่เกิดการทำลาย

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับเด็ก

ชื่อ นิตยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
แม่และเด็ก	ปีที่ 15 ฉบับที่ 160 มิ.ย. 2535	แก้วใจระโน "วันดีเริ่มที่บ้าน" - สามอนงค์	บทความเชิงแสดงวิธีการ	ความมีระเบียบวินัย	เนื่องจากสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกในชีวิตของเด็กที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ของผู้ปกครองไปสู่เด็กได้อย่างเห็นเด่นชัด ผู้ปกครองจึงมีบทบาทสำคัญในการฝึกเด็กให้มีความประพฤติดีได้ดังนี้ 1. ฝึกวินัยในการกิน-อยู่-หลับ-นอน-ขับถ่าย ให้เป็นเวลา 2. ฝึกวินัยในการรักษาความสะอาดและความมีระเบียบวินัยเรียบร้อย เช่น เก็บของเข้าที่, ฝึกทิ้งขยะที่ถูกที่ เป็นต้น
				"การมีสัมมาคารวะ"	ผู้ปกครองควรฝึกให้เด็กมีมารยาททางสังคมตามประเพณีวัฒนธรรมไทยที่ตั้งมาเสมอเพื่อจะได้เป็นนิสัยที่เคยชิน เช่น การกราบไหว้ผู้อาวุโส, การมีกิริยาอ่อนน้อม สบายใจ เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ, การฝึกให้กล่าวคำ สวัสดี, ขอบคุณ, ขอโทษ, และวาทะที่สุภาพ
				"การช่วยเหลือตนเอง"	ผู้ปกครองควรฝึกให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเอง เช่น อาบน้ำเอง, แปรงฟัน, แต่งตัว และรับประทานอาหารเองได้
				- ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ - ความเมตตา กรุณา - ความเสียสละ	ผู้ปกครองควรฝึกให้เด็กช่วยเหลือในครอบครัว เช่น ช่วยถือของ, ช่วยรดน้ำต้นไม้, ช่วยทำความสะอาดบ้าน และควรฝึกให้เด็กมีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว เสียสละ เช่น ฝึกให้อาหารสัตว์, ฝึกให้มีความรักต่อเพื่อน, พี่, น้อง ด้วยการแบ่งปันอาหารขนม ของเล่นให้ผู้อื่น
					ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ นี้ ผู้ปกครองสามารถฝึกให้เด็กปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัยและกลายเป็นบุคลิกภาพประจำตัวตลอดไป

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับเด็กปฐมวัย

รายนามผู้เขียน	นิตยสารสำหรับเด็กปฐมวัย ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ ตามประเภทจริยธรรม
แม่และเด็ก	ปีที่ 16 ฉบับที่ 169 มี.ค. 2536	แก้วเจียระไน "ฝึกลูกให้ช่วยตนเอง" - สามอนงค์	บทความเชิง แสดงวิธีการ	การช่วยเหลือ ตนเอง	ผู้ปกครองสามารถส่งเสริมให้เด็กช่วยเหลือตนเองได้ดังนี้ 1. เด็กอายุ 3-4 ขวบ สามารถรับประทานอาหารเองได้, ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร, อาบน้ำโดยการถูสบู่ และเช็ดตัวด้วยผ้าเช็ดตัว, ถอดเสื้อเอง และถอดถุงเท้าเอง ตลอดจนใส่รองเท้าเอง 2. เด็กอายุ 3-4 ขวบ สามารถถอดชุดนอนหรือเสื้อกางเกงได้, ล้างหน้าแปรงฟันเอง, ถูสบู่ถูตาอาบน้ำ, สวมรองเท้าเอง และรู้จักเก็บของเล่นเข้าที่เรียบร้อย 3. เด็กอายุ 4-5 ขวบ สามารถอาบอาบน้ำ ล้างหน้า แปรงฟันเองได้, เข้าห้องน้ำและทำความสะอาดตัวเอง, ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร, สวมเสื้อตัวเองได้, ใส่-ถอดรองเท้า, ถูสบู่, ล้างหน้าหลังรับประทานอาหาร, เก็บของเล่นเข้าที่ 4. เด็กอายุ 5-6 ขวบ เด็กวัยนี้จะช่วยเหลือตนเองได้มากแล้ว และถ้าผู้ปกครองฝึกเด็กมาตั้งแต่แรก เด็กจะคิดเป็นนิสัยและช่วยเหลือตนเองโดยไม่ต้องให้ผู้ปกครองมาเป็นการ
					วิธีการนี้ให้เด็กพยายามช่วยเหลือตนเอง 1. ปล่อยให้เด็กพยายามทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยตนเอง แม้ว่าจะล้มเหลวก็ตาม แต่ผู้ปกครองควรปล่อยให้เด็กทำ และควรหมั่นชมเชยเด็ก 2. เมื่อเด็กหัดทำสิ่งใหม่ ๆ สักอย่างหนึ่งได้แล้ว ผู้ปกครองควรปล่อยให้เด็กทำสิ่งนั้นต่อไปตามลำพัง อย่าช่วยเหลือเขา แต่ควรพูดจูงใจให้ทำงานชิ้นนั้นต่อยด้วยตนเอง

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ชื่อ นิตยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
แม่และเด็ก	ปีที่ 17 ฉบับที่ 183 พ.ค. 2537	ครอบครัวแสนสุข "ฝึกให้เด็กช่วยงานบ้าน" - รศ.ดร.สองค์ มะลิกุล	บทความเชิงวิชาการ	- การช่วยเหลือตนเอง - ความรับผิดชอบ	นักจิตวิทยาเด็กของต่างประเทศกล่าวว่า เด็กวัย 2-4 ขวบ เป็นวัยที่เหมาะสมที่สุดที่ผู้ปกครองควรจะต้องให้เด็กช่วยทำงานบ้าน ให้เด็กเข้าใจว่างานบ้านเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมในครอบครัว และผู้ปกครองควรจะใช้ช่วงเวลาตั้งแต่เด็กยังเล็กเป็นช่วงเวลาที่ดีๆ สิ่งสมอบรมให้เด็กเข้าใจว่าคนเราทุกคนมีหน้าที่ ในเด็กวัย 3 ขวบ ผู้ปกครองสามารถให้เด็กช่วยทำงานบ้านได้โดยที่เด็กไม่รู้ตัว เพราะเด็กที่เขมือนเป็นการเล่น หากผู้ปกครองทำให้การจัดบ้าน และทำความสะอาดบ้านเป็นเกมส์ จะพบบางบ้านสามารถกลายเป็นการเล่นที่มีประโยชน์ จากผลงานวิจัยพบว่า วิธีเตือนลูกให้มีความรับผิดชอบในการทำงานบ้าน ในเด็กเล็กที่ยังอ่านหนังสือไม่ออกก็คือ การใช้รูป โดยถ่ายรูปเด็กขณะทำงานต่าง ๆ แหว่นไว้ที่ผนังบ้าน เมื่อต้องการบอกให้เด็กว่าถึงเวลาที่เด็กต้องทำงานอะไร ก็ใช้รูปที่เด็กทำงานนั้น หรือใช้ "นิ้วมีอั้งทำ" เป็นการเตือนให้เด็กทำงาน 5 ขั้นตอนก่อนไปโรงเรียน คือ แต่งตัว แปรงผม จัดที่นอน แปรงฟัน และปิดไฟก่อนออกจากห้อง ผู้ปกครองเขียนกิจกรรมเหล่านี้ที่รูปนิ้วมีอั้งแต่ละนิ้ว แล้วติดไว้ที่ประตูห้องนอนของเขา แล้วถามลูกในตอนเช้าว่า "ลูกทำครบนิ้วทั้งห้าหรือเปล่า" ข้อพึงระวัง คือ เด็กแต่ละคนแตกต่างกัน ผู้ปกครองสามารถสอนให้เด็กทำงานบ้านได้ในวันหนึ่ง แต่ไม่สามารถคาดหวังว่าเด็กจะทำได้เองอย่างรวดเร็ว

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ชื่อนิตยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
แม่และเด็ก	ปีที่ 17 ฉบับที่ 184 มิ.ย. 2537	แก้วเจียระไน คุณธรรมสำหรับเด็ก "เด็กมีส่วนอนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรมไทยอย่างไร" - สามอนงค์	บทความเชิงวิชาการ	ความรับผิดชอบ	นักวิชาการด้านเด็กปฐมวัยกล่าวว่า ในฐานะผู้ปกครอง ผู้ใหญ่ มีส่วนช่วยเสริมสร้างเด็กให้อนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรมไทย ได้ดังนี้ 1. การแต่งกาย เช่น สงกรานต์ อาจให้เด็กแต่งชุดไทยประจำภาค เป็นต้น 2. ทักษะการรวมแบบไทย ๆ ให้เด็กเข้าร่วม เช่น การแสดงรำไทยต่าง ๆ ในงานแสดงวันเปิดเทอมของโรงเรียนอนุบาล เป็นต้น 3. ทาสีที่ส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรม เช่น ภาพลายไทย ตุ๊กตาที่แต่งกายชุดไทย เป็นต้น มาให้เด็กเล่น 4. เล่าเรื่องจากนิทานวรรณคดีไทย นิทานกล่อมลูก มาเล่าให้เด็กฟังบ้าง 5. สอนเด็กให้มีการละเล่นแบบไทย ๆ เช่น มอญซ่อนผ้า งูพันหาง เป็นต้น 6. ให้เด็กคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมแบบไทย ๆ เช่น ปลุกต้นไม้ไทยในบริเวณบ้าน การเลี้ยงขนุนไทยแทนขนุนของต่างประเทศ ซึ่งเหล่านี้เป็นการเสริมสร้างการอนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยของเรา
แม่และเด็ก	ปีที่ 17 ฉบับที่ 185 ก.ค. 2537	เมา ๆ กับหมอลำ "การฝึกลูกให้ระเบียบ"	บทความเชิงวิชาการ	ความมีระเบียบวินัย	คนไทยคิดว่าเราควรอบรมเด็กแบบอเมริกัน คือ ให้เสรีภาพแก่เด็กถือว่าเป็นการให้เด็กมีพัฒนาการตามธรรมชาติ แต่คนไทยไม่เคยคิดว่าคนอเมริกันก็อบรมสั่งสอนเด็กให้มีระเบียบวินัย ดร.โนเวลโล กล่าวว่า ผู้ปกครองจะต้องสร้างกฎระเบียบของครอบครัวและเป็นกฎที่ไม่มีกฎที่ผิดระเบียบ เพราะเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องปฏิบัติเหมือนกับกฎหมายของบ้านเมืองที่ไม่ผ่อนปรนแก่ผู้ใหญ่ การตั้งกฎเกณฑ์มีหลักการว่า 1. ต้องตั้งกฎที่ชัดเจน 2. กฎต้องมีเหตุผลเหมาะสมกับวัยเด็ก 3. เมื่อเด็กทำตามกฎมีรางวัลให้ แต่อย่าติดสินบนเด็ก 4. ต้องรู้ว่าเมื่อใดไม่ควรตั้งกฎเกณฑ์ 5. การไม่ปฏิบัติตามกฎต้องถูกลงโทษ แต่ต้องทำอย่างรอบคอบ ข้อพึงระวัง คือ การดำเนินพฤติกรรมของเด็ก

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ชื่อนิตยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ ตามประเภทจริยธรรม
แม่และเด็ก	ปีที่ 17 ฉบับที่ 186 ส.ค. 2537	"ฝึกลูกรักให้รู้จักอดทน" - วัชรพรณ รักศรีอักษร	บทความเชิงบรรยาย	ความอดทน	ความอดทนนั้น จะต้องปลูกฝังกันตั้งแต่วัยเด็ก เพราะรากฐานของชีวิตต้องเริ่มตั้งแต่เด็ก และหลังจากนั้นจึงจะมั่นคงจนกลายเป็นนิสัยติดตัวไปตลอด การปลูกฝังให้เด็กมีความอดทนนั้นจะแตกต่างกันไปตามระดับการพัฒนาทางสติปัญญาของเด็กด้วย ส่วนใหญ่จะพบว่าเด็กที่ขาดความอดทนนั้นมักจะเป็นผู้ปกครองรักลูกมากเกินไป โดยจะตามใจลูกเกินไปจะเป็นผลร้ายต่อเด็กในภายหลัง บางครั้งผู้ปกครองจำเป็นต้องใจแข็งไว้เพื่อกระตุ้นให้เด็กฝึกฝนให้มีความอดทน อดกลั้น จนเป็นนิสัย ผู้ปกครองต้องทำตนเป็นแบบอย่างในการฝึกเด็กให้รู้จักอดทน อดกลั้น จึงจะทำให้เด็กได้แสดงความสามารถของตนเอง มีสุขภาพจิตดี ชีวิตที่มีความสุขในอนาคต
แม่และเด็ก	ปีที่ 18 ฉบับที่ 193 มี.ค. 2538	จิตวิทยา สิ่งที่เด็กต้องการคือ ระเบียบวินัย - ร.ศ.ดร.สองค์ มะลิกุล	บทความเชิงวิชาการ	ความมีระเบียบวินัย	สิ่งที่เด็กต้องการ คือ ระเบียบวินัยที่ดี ดังนั้น แทนการตีหรือการดุ ผู้ปกครองควรพยายาม ใช้เทคนิคของนักจิตวิทยาเด็กที่มุ่งจะสร้างความสำนึก ดังนี้ 1. นำสิ่งที่กระตุ้นเด็กให้ทำสิ่งที่ไม่ต้องการไปให้ไกลหรือหันเหเด็ก 2. ให้เด็กร่วมวางแผน บางครั้งการให้เด็กร่วมการแก้ปัญหาเป็นสิ่งที่มีความมีประสิทธิภาพ 3. เกณฑ์การให้เด็กทำสิ่งอื่นที่ดีกว่า หมายถึง ให้เด็กที่ไม่มีระเบียบวินัยเลิกทำสิ่งที่อันตราย โดยหันความสนใจไปในเรื่องอื่น 4. จงสอนและบอกเด็กด้วยถ้อยคำ ล้ำนวนที่สั้น ตรง ๆ และได้ใจความชัดเจน 5. ให้รางวัลเด็กบ้าง โดยรางวัลหรือของขวัญเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ไม่ใช่สิ่งที่เด็กจะต้องได้จากการทำงานที่ดีขึ้น แต่จะต้องให้โดยไม่มีเงื่อนไขและให้เพราะความรัก ซึ่งจะทำให้เด็กสามารถลดความจำเป็นในการลงโทษได้อย่างไม่เหลือ เพราะทำให้เด็กมีความสุขและประพฤติดีขึ้น

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับเด็กสำหรับครอบครัว

ชื่อเอกสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
แม่และเด็ก	ปีที่ 19 ฉบับที่ 201 ก.ค. 2538	พ่อแม่ยุคโลกาภิวัตน์ "เทคนิคการเลี้ยงลูกไม่ให้โกหกพกลม" - สุพิศรา สุภาพ	บทความเชิงบรรยาย	ความซื่อสัตย์	การสอนให้เด็กเป็นคนซื่อสัตย์เป็นเรื่องสำคัญ นั่นขึ้นอยู่กับกรอบและกฎเกณฑ์ที่กำหนดเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ปกครอง โดยที่ผู้ปกครองต้องเป็นคนซื่อสัตย์ต่อหน้าเด็ก อย่าพูดโกหกต่อหน้าเด็ก นอกจากนี้ ต้องชมเมื่อเด็กทำในสิ่งที่ซื่อสัตย์ และควรสอนให้เด็กรู้เรื่องธรรมชาติ เช่น คีล 5 ไม่ควรพูดเท็จ เป็นต้น เพราะจะซึมซับเข้าไปในจิตใจของเด็ก
แม่และเด็ก	ปีที่ 20 ฉบับที่ 213 พ.ย. 2539	ตัวรักจากสุพิศรา "สอนเด็กให้มีมารยาท" - รศ.สุพิศรา สุภาพ	บทความเชิงบรรยาย	- การมีสัมมาคารวะ - การเคารพสิทธิผู้อื่น	การสอนมารยาทเป็นเรื่องที่ต้องสอนกันตั้งแต่เด็ก ทั้งเรื่องการแสดงท่าทาง และการพูดจา เป็นต้น เพื่อให้เด็กเป็นเด็กที่น่ารัก และอยู่ร่วมสังคมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขได้ โดยควรเริ่มสอนตั้งแต่เล็ก และผู้ใหญ่ต้องพูดจาไพเราะกับเด็ก เพราะเด็กสามารถซึมซับทุกอย่างได้รวดเร็ว เช่น ถ้าเราพูดไม่ไพเราะ เด็กก็จะพูดไม่ไพเราะ ถ้าเราพูดจาไพเราะ เด็กก็จะเลียนแบบเช่นกัน ในการมีสัมมาคารวะ - เด็กควรได้รับการอบรมให้เคารพสิทธิผู้อื่นว่าถ้าเจ้าของไม่ยอมให้ยืม อย่าขอยืมของจากเขา เป็นต้น มารยาทการพูดโทรศัพท์ - เด็กเล็กจะชอบพูดโทรศัพท์มาก ดังนั้นควรสอนมารยาทในการพูดโทรศัพท์กับเด็กด้วย เช่น ในเด็ก 3 ขวบ สามารถสอนให้รู้จักพูดเวลารับโทรศัพท์ว่า "จะตามพ่อให้ค่ะ" เป็นต้น สิ่งสำคัญ คือ เด็ก ๆ ชอบให้ผู้ใหญ่รัก นี่คือนิสัยที่จะสอนเด็กให้มารยาทได้ง่าย

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับเด็กปฐมวัย

ชื่อ นิตยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ ตามประเภทจริยธรรม
รักลูก	ปีที่ 1 ฉบับที่ 8 ก.ย. 2526	ก้าวสู่โลกกว้าง “ส่งเสริมให้ลูกเข้ากับคนอื่น”	บทความเชิงบรรยาย	ความเมตตา กรุณา	การส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเข้ากับคนอื่นได้ นั่นเป็นสิ่งสำคัญที่ควรสอน คือ ให้เด็กรู้จัก “การเอาใจเขามาใส่ใจเรา” มีความรักความเมตตาต่อผู้อื่น ในเด็กวัย 3-5 ปี การที่เด็กเริ่มรู้จักหัดเข้าสังคมกับเด็กข้างบ้านเป็นสิ่งสำคัญ เพราะทำให้เด็กสามารถจะพัฒนานิสัยการรู้จักเข้ากับคนอื่นได้ดีในอนาคต ฉะนั้น อย่าไปห้ามไม่ให้เด็กคบกับเด็กแถวบ้าน ในวัยขนาดนี้หากว่าเด็กสามารถหาทางคบเพื่อนด้วยวิธีของตัวเองได้แล้ว เมื่อเด็กออกไปสู่โลกภายนอก เด็กจะสามารถทำตัวได้อย่างถูกต้อง ยิ่งผู้ปกครองทำตัวเป็นตัวอย่างในการต้อนรับเพื่อน ๆ ของเด็กอย่างอบอุ่นด้วยแล้ว เมื่อเด็กเติบโตขึ้นในวัยนี้ก็จะเป็นคนที่มีจิตใจรักและมีความรักให้กับคนรอบข้างได้เป็นอย่างดี
รักลูก	ปีที่ 1 ฉบับที่ 8 ก.ย. 2526	เรื่องชุดเด็ก ๆ ไฉรวไร “สอนให้ลูกจัดบ้าน” - ศิริศักดิ์ นพรัตน์	บทความเชิงบรรยาย	ความมีระเบียบวินัย	ความมีระเบียบภายในบ้านย่อมเป็นสิ่งดีที่พ่อแม่บ้านทุกคนต้องการ แต่การฝึกให้เด็กมีระเบียบวินัยนั้น หลักการสำคัญก็คือ ต้องทำให้เขารักในความมีระเบียบเสียก่อน และขณะเดียวกันก็เสริมสร้างทัศนคติในการแสดงออก และการเล่นของเขา ผู้ใหญ่ก็ยังจำเป็นต้องเริ่มให้สมมุติฐานเพิ่มเติม วิธีแรกในการฝึกความมีระเบียบวินัยภายในบ้าน นั้น ผู้ใหญ่จะต้องเริ่มต้นทำเป็นตัวอย่างแก่เด็กเสียก่อน โดยการเก็บของเข้าที่ทุกวันที่เด็กเห็น ในเวลากลางวันอนุญาตให้เด็กนำของมาเล่นได้ ยกเว้นสิ่งของที่เป็นอันตราย เช่น มีดโกน ไม้ขีด ฯลฯ ซึ่งสิ่งนี้ต้องอธิบายเหตุผลที่ชัดเจนแก่เด็กด้วย ระยะเวลาที่ผู้ใหญ่อาจเหนื่อยหน่อย แต่เวลาผ่านไปจะคุ้นเคยกับที่ทางของสิ่งของเครื่องใช้ การจัดเก็บทุกวันที่ให้จัดจำแนกเข้าที่ ทำให้บ้านมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยดีในที่สุด

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ชื่อนิตยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
รักลูก	ปีที่ 1 ฉบับที่ 9 ต.ค. 2526	ก้าวสู่โลกกว้าง "ลูกกับสัตว์เลี้ยง"	บทความเชิงวิชาการ	- ความเมตตา กรุณา - ความรับผิดชอบ	ประโยชน์ของการเลี้ยงสัตว์ในทางจิตวิทยา นอกจากที่เด็กจะได้สังเกตเห็นวิถีชีวิตโดยธรรมชาติของสัตว์เหล่านั้นอย่างใกล้ชิดแล้ว เด็กยังได้เห็นการแสดงออกถึงความรักของสัตว์เหล่านั้น เช่น ความรักความห่วงใยของแม่สุนัขที่มีต่อลูกของมัน เด็ก ๆ ได้รับความสบายใจเพลิดเพลินจากรักเหล่านั้น ยิ่งสัตว์บางชนิดที่สามารถแสดงความรู้สึกของมันต่อผู้เป็นเจ้าของได้ เช่น สุนัข เด็กจะรู้สึกถึงความรักของสัตว์ที่มีต่อเด็ก และได้เรียนรู้จักการให้การช่วยเหลือรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเป็นเจ้าของ ตามปกติ เด็กอายุ 5-6 ปี เริ่มมีความรับผิดชอบในการเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ได้ แต่เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี อาจจะไม่เหมาะกับการเล่นกับสัตว์เลี้ยง เพราะยังมีความรับผิดชอบน้อยเกินกว่าที่จะดูแลสัตว์ได้ ข้อควรระวังในการเลี้ยงสัตว์นั้น ผู้ใหญ่ควรจะเลือกเลี้ยงสัตว์ที่เลี้ยงง่าย และต้องเข้มงวดเรื่องการฉีดวัคซีนแก่สัตว์ด้วย
รักลูก	ปีที่ 2 ฉบับที่ 13 ก.ย. 2527	ก้าวสู่โลกกว้าง "ดูแลตัวเองได้แล้ว"	บทความเชิงบรรยาย	การช่วยเหลือตนเอง	เด็กอายุ 6 ขวบ เป็นวัยที่เด็กโตพอที่จะดูแลตัวเองได้บ้างแล้ว เช่น การฝึกนิสัยการกินที่ดี โดยพ่อแม่แนะนำ ส่งเสริมให้เด็กรับประทานอาหารที่มีคุณค่า ซึ่งให้เด็กเข้าใจว่าอาหารแต่ละอย่างนั้นมีความสำคัญต่อร่างกายอย่างไร เมื่อเด็กเข้าใจดีแล้ว เด็กจะสามารถดูแลช่วยเหลือตนเองในเรื่องของการรับประทานอาหารเอง, ต้มนม, ต้มน้ำ ฯลฯ ในแต่ละวันความหมายที่แท้จริงของการฝึกให้เด็กดูแลช่วยเหลือตนเองนั้นก็เพื่อจะปรากฏผลสืบต่อไปได้ขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ชื่อโดยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
รักลูก	ปีที่ 2 ฉบับที่ 23 ธ.ค. 2527	การสู่โลกกว้าง “มีมารยาท”	บทความเชิงวิชาการ	สัมมาคารวะ	นักวิชาการด้านเด็กกล่าวว่า การสอนให้เด็กเลิกล้มมารยาทที่ต้องเริ่มต้นจากในบ้านก่อน ถ้าผู้ปกครองแสดงมารยาทที่ดีต่อเด็ก ขอบใจเด็กทุกครั้งที่เขาทำอะไรให้ หรือทำทุกอย่างที่เด็กทำทุกครั้งเมื่อเจอกัน คนอื่น ๆ ในบ้านกับปฏิบัติต่อกันด้วยมารยาทอันดี เด็กก็จะจดจำตัวอย่างนี้ไปปฏิบัติต่อคนอื่นได้ด้วย ข้อสำคัญที่ผู้ปกครองควรปฏิบัติ คือ ต้องไม่ดุหรือสอนกันต่อหน้าคนอื่น และไม่รู้จักกับเด็กมากเกินไป รวมทั้งไม่ผลักดันให้เด็กต้องแสดงมารยาทถ้าเด็กยังไม่อยากจะทำ และช่วยพูดคำขอบคุณ สวัสดิ์แทนเด็กเลิกล้มเมื่อเด็กทะเล่หรือไม่ได้ใจที่จะพูด ข้อสำคัญคือผู้ปกครองต้องแสดงให้เห็นว่าเขามีความยินดีและเต็มใจที่จะต้อนรับใคร ๆ ด้วยรอยยิ้มอันดี และให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็กอยู่ยงดี จะทำให้การพัฒนาการเป็นเรื่องง่ายขึ้น เพราะเมื่อเด็กเขารู้สึกว่ามารยาทจะทำให้ผู้ปกครองรู้สึกพอใจที่เขาเป็นเด็กดี ท่ามกลางความเข้าใจและสภาพแวดล้อมที่ดี เขาก็จะพัฒนามารยาทในสังคมขึ้นมาได้เป็นอย่างดี
รักลูก	ปีที่ 3 ฉบับที่ 28 พ.ค. 2528	“รักลูกให้ถูกทาง” - ภิกขุ ปัญญานันทะ	บทความเชิงบรรยาย	การช่วยเหลือตนเอง	การเลี้ยงเด็กของไทยเรา มักถนอมและเอาใจใส่เด็กมากเกินไป เอาใจใส่และอุ้มชูตลอดเวลา ไม่ปล่อยให้เด็กได้มีอิสระในตัวของเขาเลย ในสมัยนี้เราจะเลี้ยงเด็กแบบนี้ไม่ได้แล้ว แต่ต้องสอนให้เด็กช่วยเหลือตนเองเสียตั้งแต่เยาว์วัย อย่างช่วยเหลือเด็กไปหมดทุกอย่าง เช่น คารสอนให้เด็กรับประทานอาหารเองได้ โดยที่ผู้ใหญ่ไม่ควรป้อนข้าวเด็กจนได้ เพื่อเป็นการสอนให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเองตั้งแต่เล็ก เด็กที่ช่วยเหลือตนเองได้ทำนั้นจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติและวงศ์ตระกูล

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับเด็กสำหรับครอบครัว

ชื่อนิตยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ ตามประเภทจริยธรรม
รักลูก	ปีที่ 3 ฉบับที่ 31 ส.ค. 2528	เติบโตวัยเยาว์ 3-5 ปี "รู้จักกับความผิดหวัง และสมหวัง"	บทความเชิง แสดงวิธีการ	ความอดทน	การสอนให้เด็กเรียนรู้ว่าชีวิตมีทั้งความสุขและความผิดหวังนั้นเป็นสิ่งจำเป็น เพราะนี่คือความเป็นจริงของชีวิตที่เด็กจะต้องพบและรู้จักกับความผิดหวังได้ตลอดเวลาหากผู้ปกครองไม่ปล่อยให้เด็กรู้จักหนหรือจัดการกับความผิดหวังเพียงเล็ก ๆ น้อย ๆ ต่อไป ภายหน้าเด็กอาจจะไม่สามารถทนรับกับเรื่องราว ๆ ในชีวิตที่อาจเกิดขึ้นได้ ชี้แนะแนวในการปฏิบัติตนของผู้ปกครองที่เด็กของท่านกำลังอยู่ในภาวะของความผิดหวัง สามารถปฏิบัติได้ดังนี้ 1. ให้ความเห็นใจและเข้าใจเด็กเมื่อเด็กพบกับความผิดหวัง 2. อยู่บดปล่อยให้เด็กกลืนหัว 3. ให้อภัยและให้เด็กเรียนรู้จากความผิดหวังมากเกินไปได้ และไม่ควรหงอออกที่ใด ๆ ข้อสำคัญอย่าปล่อยให้เด็กเผชิญกับความผิดหวังมากเกินไปได้ 4. พยายามแนะนำให้เด็กสามารถแก้ปัญหาหรือมีป้องกันให้ลูกได้รับความผิดหวังแต่เพียงอย่างเดียว เพื่อพื้นฐานทางจิตใจอารมณ์ที่มั่นคงให้แก่เด็ก ต่อไปภายหน้าเด็กจะสามารถยืนได้อย่างแข็งแกร่งด้วยตัวของตัวเอง
รักลูก	ปีที่ 3 ฉบับที่ 32 ก.ย. 2528	รักลูกให้ถูกทาง "ฝึกลูกอย่าให้เป็นเด็กมักได้ ให้รู้จักเคารพสิทธิ" - ปัญญา นันทะวิภา	บทความเชิงวิเคราะห์	การเคารพสิทธิ ผู้อื่น	ประเด็นปัญหาที่เด็กเล็กทั่วไปยังไม่มีความคิดเชิงเหตุผลที่จะเข้าใจเรื่องเอาใจเขามาใส่ใจเรา เพราะพวกเขาคิดแต่เพียงว่า "ฉันก่อน คนอื่นทีหลัง" เด็กที่ไร้เดียงสาจะมีความอยากรมากกว่าเหตุผล ไม่ว่าของนั้นเป็นของใครก็อยากจะเป็นของตนเองทั้งนั้น การแก้ไขนิสัยเช่นนี้ของเด็กเล็ก คือ อย่ายกยอปอปั้นเด็กของท่านในทางที่ไม่ควร และสอนให้เด็กทราบว่า ใครทำงานก็ควรได้รับผลของงาน ผู้ไม่ทำก็สมควรจะได้รับโทษของมัน และผู้ปกครองก็ต้องให้ความเคารพในสิทธิของเด็ก ๆ ด้วย เช่น ของที่ให้แก่เด็กแล้ว ต้องถือเป็นกรรมสิทธิ์ของเด็ก ผู้ปกครองต้องไม่ไปล่วงล้ำของเขานั่นอันขาด ถ้าจะเอามาใช้ ต้องขออนุญาตจากเด็กก่อน เด็กจะเกิดความภูมิใจว่าผู้ปกครองของตนทำถูกโดยประพฤติชอบในสิ่งที่สอนให้ตนองกระทำ

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับเด็กประกอบครุ

ชื่อนิตยสาร	นิตยสารสำหรับประกอบครุ ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการ เขียนบทความ	ประเภทของ จริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ ตามประเภทจริยธรรม
รักลูก	ปีที่ 3 ฉบับที่ 34 พ.ย. 2528	รักลูกให้ถูกทาง “ฝึกเด็กเห็นแก่ตัว ให้รู้จักเสียสละ” - ปัญญา นันทะวิภา	บทความเชิง แสดงวิธีการ	ความเสียสละ	การฝึกเด็กให้รู้จักเสียสละ ทำได้ตั้งแต่เป็นเด็กเล็ก ๆ โดยผู้ปกครองเป็นผู้ทำหน้าที่โดยตรงในการฝึก วิธีปฏิบัติดังนี้ 1. ถ้าในครอบครัวมีเด็กอยู่ในปกครองหลายคน ผู้ปกครองต้องให้ความเสมอภาคแก่เด็ก อย่าสร้างนิสัยความเห็นแก่ตัวแก่เด็กโดยความลำเอียง ในเวลาแบ่งของให้เด็ก ๆ ต้องทำการแบ่งอย่างเท่าเทียม ให้เด็ก ๆ ได้รับสิทธิในครอบครัวแบบเดียวกัน 2. ผู้ปกครองควรแบ่งของให้เด็กอื่น ๆ เพื่อให้ยอมมองเห็นการกระทำในรูปของ “แบ่งปันของ” ที่ตนเองอยู่เพื่อผู้อื่น ให้เด็กเข้าใจว่าโลกอยู่ได้ด้วยวิธีการให้-การรับ เพราะความสละแบ่งปันกันมีกว้างออกไปมากเท่าใด ความสุขความสงบก็มีมากขึ้น
รักลูก	ปีที่ 3 ฉบับที่ 35 ธ.ค. 2528	รักลูกให้ถูกทาง “การฝึกเด็กให้ตรงต่อเวลา ให้รู้ค่าของเวลา” - ปัญญา นันทะวิภา	บทความเชิง บรรยาย	ตรงต่อเวลา	ผู้ปกครองควรกวาดต้อนในกิจวัตรประจำวันของเด็ก ในเรื่องการให้นอนตามเวลาที่กำหนด ซึ่งเหมาะสมกับวัย และการตื่นนอนก็ควรให้ตื่นนอนแต่เช้า รวมทั้งการกิน และการเล่น ก็ควรฝึกให้เด็กทำให้เป็นเวลา เมื่อนัดหมายกับใครก็อย่าผิดพลาดนัดหมาย ทั้งหมดนี้คือสิ่งที่ผู้ปกครองสามารถฝึกให้เด็กทำตามได้ เป็นคนที่ตรงต่อเวลาได้
รักลูก	ปีที่ 4 ฉบับที่ 41 มิ.ย. 2529	ของเล่นคุณภาพ “สอนลูกให้เสียสละ” - พตอ. พญ. นพมาศ สุวรรเวช	บทความเชิง วิชาการ	ความเมตตา กรุณา	นักจิตวิทยาและผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กกล่าวว่า การสอนให้เด็ก ๆ เสียสละ เช่น เสียสละที่สละของ หรือแม้แต่สละที่ตาม เป็นงานที่เรากลัวที่จะส่งเสริมโดย 1. เด็ก ๆ ให้อาหารปลา 2. ช่วยดูแลทำความสะอาดตู้ปลา ร่วมกับผู้ใหญ่เป็นการพัฒนาลักษณะนิสัยเสียสละตัวเล็ก ๆ ที่เป็นเพื่อนแก่เพื่อนของมนุษย์ ช่วยให้เด็กเป็นคนที่มีจิตใจเยือกเย็น

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับเด็ก

ชื่อผู้เขียน	นิตยสารสำหรับเด็กฉบับที่	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
รักลูก	ปีที่ 5 ฉบับที่ 53 มิ.ย. 2530	เด็กกับสัตว์ - กองบรรณาธิการ	บทความเชิงบรรยาย	ความเมตตา กรุณา	การที่เด็กได้เลี้ยงสัตว์ จะช่วยสร้างความรู้สึกผูกพันและความรักที่เกิดขึ้นในใจของเด็กๆ ได้ โดยสอนให้เด็ก ๆ รู้จักความเมตตา รู้จักถึงความรักและห่วงใย นอกจากนี้ผู้ปกครองสามารถที่จะช่วยพัฒนาเด็กในเรื่องของความรู้สึกรักในคนอื่นได้ โดยแสดงความชื่นชมเด็กทุกครั้งที่ได้ทำความดีต่อสัตว์
รักลูก	ปีที่ 6 ฉบับที่ 60 ม.ค. 2531	ลูกจิตวิทยา ให้ลูกฝึกทำงาน	บทความเชิงบรรยาย	- การช่วยเหลือตนเอง - ความรับผิดชอบ - ความรับผิดชอบ	การให้เด็กได้พึ่งตนเอง ช่วยเหลือตนเอง รับผิดชอบสิ่งต่าง ๆ ที่พอทำได้ ตั้งแต่เล็ก จะช่วยให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจ เชื่อมโยงในตนเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ดีในการจะก้าวออกไปกระทำการสิ่งต่าง ๆ เมื่อเขาเติบโตขึ้นต่อไป และช่วยให้เด็กมีประสบการณ์ที่ดี คือ การที่เขาได้รับผิดชอบและช่วยทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ ในบ้าน ชื่นชมและให้กำลังใจให้ผู้ปกครองชักชวนเด็กให้มาช่วยทำงานบ้าน โดยให้เด็กเริ่มทำพื้นที่ที่เด็กอยากจะทำ และงานที่เด็กทำควรเป็นงานที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เหมาะสมกับอายุและระดับความสามารถ
รักลูก	ปีที่ 6 ฉบับที่ 62 มิ.ค. 2531	เด็ก ๆ กับวัฒนธรรมไทย "ประชุมพร สุวรรณตรา"	บทความเชิงแสดงวิธีการ	- ความรับผิดชอบ - ความกตัญญู - การมีสัมมาคารวะ	การถ่ายทอดวัฒนธรรมให้เด็ก มีวิธีการดังนี้ 1. ควรเริ่มต้นจากผู้ใหญ่ โดยผู้ปกครองคุณครู เป็นต้นแบบของมารยาทต่าง ๆ เช่น การเดิน การไหว้ การมีสัมมาคารวะ การพูดจาสุภาพอ่อนน้อม 2. การที่ผู้ปกครองแสดงการให้บรรพบุรุษ และแสดงความกตัญญู กตเวทิต์ต่อบรรพบุรุษ ให้เด็กรู้ซึ่งเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติ 3. โรงเรียนอนุบาลช่วยเน้นกิจกรรมส่งเสริมความเป็นไทยและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามได้โดยจัดพิธีไหว้ครู การประกวดมกยาศ, กราบ, ไหว้ 4. การสอนเรื่องการอนุรักษวัฒนธรรมชาติ ให้นำคำคล้องจากเทศกาลลอยกระทง เป็นต้น

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ชื่อ นิตยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
รักลูก	ปีที่ 6 ฉบับที่ 67 ส.ค. 2531	น้ำใจคืออ้อเพื่อ น้องขวัญ	บทความเชิงบรรยาย	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	การสอนให้เด็กเป็นคนมีน้ำใจคือเพื่อแผ่ต่อคนอื่นนั้น ต้องสอนตั้งแต่เล็ก เด็กที่เติบโตในสังคมแบบหนึ่งเขาก็จะกลายเป็นคนแบบนั้น เพราะเด็กเรียนรู้จากแบบอย่างที่มองเห็นเป็นรูปธรรม ถ้าเขาไม่เคยได้รับน้ำใจจากใคร แนนอนที่สุดเขาก็จะไม่ได้รับรู้ที่จะแสดงน้ำใจต่อผู้อื่นเช่นกัน ดังนั้นเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ทุกคน ที่จะร่วมกันแสดงน้ำใจต่อเด็ก ๆ ให้เด็กได้รับแต่สิ่งที่ดี และเห็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้เขาเติบโตเป็นคนไทยที่มีน้ำใจและร่วมกันสร้างสังคมที่มีน้ำใจต่อไปในอนาคต
รักลูก	ปีที่ 6 ฉบับที่ 68 ก.ย. 2531	ฝึกลูกให้มีความรับผิดชอบ - พัฒนา สุจริตวงศ์	บทความเชิงแสดงวิธีการ	ความรับผิดชอบ	การฝึกเด็กให้มีความรับผิดชอบเริ่มต้นได้ตั้งแต่เล็ก ผู้ปกครองจัดการกรรไกรในมือให้เด็กช่วยรับผิดชอบโดยมีวิธีปฏิบัติคือ 1. เด็กสามารถเก็บของเข้าที่ จัดอาหารรับประทานเอง 2. เด็ก 3 ขวบ - หยิบเสื้อผ้าที่ใส่เสร็จแล้วไปไว้ในตะกร้าเพื่อเตรียมซัก หรือหยิบเสื้อผ้าของเด็กเองได้ 3. เด็ก 4 ขวบ - สวมเสื้อผ้าเอง ซวยรดน้ำต้นไม้, ให้อาหารสัตว์เลี้ยง (ถ้ามี), ช่วยหยิบของให้น้องเล็ก สิ่งสำคัญที่สุดในการฝึกนี้จะต้องเริ่มตั้งแต่เด็กอยู่ในวัยที่หล่อหลอมได้ เพราะความรับผิดชอบต้องอาศัยการฝึกฝน โดยผู้ปกครองต้องยึดหลักการพื้นฐานที่สำคัญ คือ เมื่อเด็กทำดี ต้องแสดงความชื่นชม เด็กจะค่อย ๆ ได้รับความรู้สึกที่อยากทำในสิ่งที่ดี และสะสมเป็นบุคลิกภาพของเขาเองในที่สุด

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ชื่อนิตยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
รักลูก	ปีที่ 7 ฉบับที่ 73 ก.พ. 2532	พูดคุยกับลูก "โกหกพกลม" - ชีระ สุมิตร	บทความเชิงบรรยาย	ความซื่อสัตย์	ถ้าต้องการให้เด็กเติบโตเป็นคนซื่อสัตย์ ผู้ใหญ่จะต้องไม่สนับสนุนให้เด็กพูดสิ่งที่ไม่ตรงกับความรู้สึกของเขา แม้ว่าความรู้สึกนั้นจะเป็นเรื่องดีหรือไม่ก็ตาม บทบาทของผู้ปกครองก็คือ ต้องมีความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจและพร้อมที่จะรับฟัง แทนที่จะเป็นการปฏิเสธไม่ยอมรับฟังคำพูดของเด็ก หรือกล่าวโทษ ลงโทษ นอกจากนี้ คำพูดของผู้ปกครองไม่ควรจะกระตุ้นหรือบีบบังคับให้เด็กพูดโกหกเพื่อปกป้องตนเอง และไม่ควรถือโอกาสให้เด็กพูดโกหกอย่างจริงจัง เมื่อจับได้ว่าเด็กพูดโกหก อย่าแสดงอาการโกรธเคืองหรือตำหนิลักษณะกรรมมาสั่งสอนเด็กอย่างยืดยาว แต่ต้องทำใจพร้อมที่จะรับฟังคำพูดของเด็กตามความดีของเรา และบอกเด็กให้รู้ว่าเขาไม่จำเป็นต้องพูดโกหกกับเรา
รักลูก	ปีที่ 7 ฉบับที่ 74 มี.ค. 2532	"รักสัตว์" - ดร.สุรพล สุดารา	บทความเชิงบรรยาย	ความเมตตา กรุณา	การสอนให้เด็กรู้จักมีเมตตาต่อสัตว์ จะเป็นการสร้างนิสัยอันดีให้กับเด็กเป็นอย่างมาก ทางโรงเรียนจะมีสัตว์เลี้ยงที่สวยงาม เช่น ปลา กระต่าย นก ฯลฯ ให้เด็กได้สัมผัสและมีประสบการณ์แตกต่างกันต่าง ๆ กับสัตว์นั้น ๆ ด้วย ในขณะเดียวกันต้องระวังนิสัยในการรักสัตว์ ไม่ให้เกิดกับเด็กด้วย โดยต้องทำความเข้าใจกับเด็กให้เด็กมีความรู้สึกรักว่าหากเราให้ความรักแก่สัตว์ สัตว์ก็จะรักตอบสนองเราเช่นกัน และการรักสัตว์เป็นสิ่งที่ไม่ดีและอาจทำให้สัตว์เจ็บปวด

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับเด็กสำหรับครอบครัว

ชื่อ นิตยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
รักลูก	ปีที่ 7 ฉบับที่ 74 มี.ค. 2532	พูดคุยกับลูก "พูดเพื่อให้ลูกรับผิดชอบ" - ชีระ สุมิตร	บทความเชิงวิเคราะห์	ความรับผิดชอบต่อสังคม	ประเด็นปัญหาของสังคมไทยทุกวันนี้ คือ คนในสังคมขาดความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้ปกครองทุกคนอยากให้เด็กของเราเป็นเด็กที่รับผิดชอบต่อสังคม และมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากที่สุดจากคำนิยามที่ได้รับการหล่อหลอมและพัฒนาภายในบ้านและชุมชน โดยความรับผิดชอบต่อสังคมต้องสอดคล้องกับการยอมรับของสังคมด้วย ความรับผิดชอบต่อสังคมคือการเป็นภาระจากสังคมสะท้อนถึงการใช้ชีวิตและวิถีการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ผู้ปกครองสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเด็กไปในทางดีได้โดยการพร้อมที่จะพูดคุยและฟังเด็กพูดด้วยความเห็นอกเห็นใจ และอย่าพูดเชิงตำหนิ วิจารณ์วิจารณ์เด็ก และติเตียนความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของเด็ก หากผู้ปกครองปรับตัว ยอมรับฟัง การสั่งสอนหล่อหลอมให้เด็กเกิดมีความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นเรื่องง่าย
รักลูก	ปีที่ 7 ฉบับที่ 79 ส.ค. 2532	สุนัขเลี้ยงเด็กอนุบาล "เด็กกับสัตว์เลี้ยง" - พญ. นพมาศ ชูรวาฬ	บทความเชิงวิเคราะห์	ความเมตตา กรุณา	ในปัจจุบันนี้ปัญหาสำคัญที่เด็กขาดความอ่อนโยนในจิตใจสามารถช่วยได้โดยการที่ผู้เลี้ยงมีส่วนร่วมในการเลี้ยงสัตว์ จะช่วยปลูกฝังให้เด็กมีจิตใจอ่อนโยน รู้จักเมตตา กรุณา สัตว์ที่นิยมเลี้ยงกันมากที่สุดคือ สุนัข แมว ปลา นก กระต่าย ฯลฯ โรงเรียนอนุบาลหลายแห่งเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ไว้เพื่อจูงใจให้เด็ก ๆ อยากรับรู้โรงเรียน

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ชื่อ นิตยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
รักลูก	ปีที่ 8 ฉบับที่ 86 มี.ค. 2533	มีไอคิวแมนนิส "การพัฒนาความรัก ความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ในเด็ก" - เกียรติวรรณ อมาตยกุล	บทความเชิงวิชาการ	ความเมตตา กรุณา	ในโรงเรียนมีไอคิวแมนนิสมีการพัฒนาความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ (Universal love) ในเด็ก โดยมีความเชื่อตามแนวพุทธศาสนาว่า จิตเดิมแท้ของเด็กทุกคนเต็มไปด้วยความรักอันบริสุทธิ์ที่มีให้แก่ทุกสิ่งรอบตัว แต่การอบรมสั่งสอน (Conditioning) ครอบงำจากทั้งที่บ้าน โรงเรียน สถาบันศาสนา และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวเด็ก ทำให้ความรักอันบริสุทธิ์ค่อย ๆ หายไปจากตัวเด็กทีละน้อย ในโรงเรียนมีไอคิวแมนนิส มีทฤษฎีหลักการให้ความสำคัญในการช่วยให้เด็กรักความรู้สึกที่ไม่แบ่งแยก (egoless) เป็นพวกเขาพวกเขา และความรักสากลให้มีอยู่ในตัวเด็กตลอดไป ดังตัวอย่างการพัฒนาความรัก ความเมตตาด้วยการเล่นเกมส์ ฟังนิทาน ร้องเพลง และการสอนท่าสมาธิ
รักลูก	ปีที่ 8 ฉบับที่ 94 พ.ย. 2533	รักลูกเพื่อให้ลูกู้รัก - โอบูร วารักษ์	บทความเชิงแสดงวิธีการ	ความเมตตา กรุณา	ผู้ปกครองสามารถส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมให้แก่เด็ก โดยการสร้างความรักความผูกพัน ความสนใจไม่ตรี มีทัศนคติที่ดีต่อกันทั่วไปได้ในจิตใจของเด็ก วิธีปลูกฝังคุณสมบัตินี้ดังกล่าวให้แก่เด็ก ผู้ปกครองจะต้องปฏิบัติพร้อม ๆ กันทั้ง 4 ทาง 1. ให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็กให้เพียงพอ คือ สามารถให้สิ่งที่เด็กต้องการได้อย่างถูกต้อง ถูกเวลา ถูกปริมาณ ด้วยวิธีการที่เหมาะสม 2. สร้างโอกาสให้ลูกมีประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส (ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ) ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ 3. สร้างบรรยากาศแห่งปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง พ่อ-แม่-ลูก ขึ้นมาในครอบครัว 4. แสดงความรักต่อลูกอย่างตรงไปตรงมา (Show love) เพราะผู้ปกครองเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการปลูกฝัง สร้างสมการู้จักรักคนอื่น มีน้ำใจไมตรีต่อกันอื่นให้เกิดขึ้นในใจเด็ก รักเด็ก... เพื่อให้เด็กจะรู้จักรักคนอื่น

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับเด็กปฐมวัย

ชื่อ นิตยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
รักลูก	ปีที่ 9 ฉบับที่ 99 ม.ย. 2534	โครงการรักเมืองไทย "มิตร" คอลัมน์นี้ไว้โรงเรียน	บทความเชิงบรรยาย	ความรับผิดชอบ	การสอนให้เด็กรู้จักเรื่องราวของสิ่งแวดล้อม จะลูกฝังให้เด็กเข้าใจถึงความผูกพันของตัวเขากับสิ่งแวดล้อมได้ และเริ่มได้ตั้งแต่ในชั้นอนุบาล ซึ่งในปัจจุบันในโรงเรียนอนุบาลหลายแห่งได้ใส่ใจต่อการสอนให้เด็กตระหนักรู้และเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมรอบตัวมากขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นให้เด็ก ๆ อนุบาล มีความรัก ผูกพัน สามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจกับทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมด้วยจิตสำนึกที่ห่วงใย และเอาใจใส่มากกว่าเดิม
รักลูก	ปีที่ 10 ฉบับที่ 112 พ.ค. 2535	ดวงใจพ่อแม่ "จะให้ลูกช่วยตัวเอง ได้อย่างไร" - รศ.น.พ. อัมพร สุอัมพันธ์	บทความเชิงแสดงวิธีการ	การช่วยเหลือตนเอง	การที่จะฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองนั้นเป็นสิ่งจำเป็น วิธีการที่จะฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองได้ดังนี้ คือ 1. อย่ายัดยวงธรรมชาติความเป็นตัวของตัวของตัวเองของเด็ก 2. อย่ารักและห่วงใยจนเกินไป 3. อย่ช่วยเหลือเด็กมากเกินไป 4. อย่คอยบงการเด็กมากเกินไป 5. พยายามใช้ให้เด็กทำงานบ้าง 6. ให้กำลังใจเมื่อเด็กสามารถช่วยตัวเองได้ ข้อสำคัญ ผู้ปกครองต้องแสดงให้เห็นแก่เด็กว่าตนเองก็เป็นคนที่ช่วยเหลือตนเองด้วยเด็ก ๆ ทุกคนเกิด เติบโต และเรียนรู้สังคมในบ้าน ผู้ปกครองจำเป็นต้องสร้างความรู้สึกผูกพันและรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมด้วยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น กับเพื่อน, ผู้ใหญ่อื่นนอกจากจะสอนให้เด็กเรียนรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น กับเพื่อน, ผู้ใหญ่อื่น ๆ, ครู แล้ว ผู้ปกครองควรแนะนำให้เด็กรู้จักถิ่นฐานที่เขาเกิด และประเทศชาติอธิบายให้เด็กเข้าใจว่า ควรรักและหวงแหนทรัพยากรสิ่งของที่เป็นของสาธารณะ และร่วมกันรับผิดชอบรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายทั้งทางสังคม กฎหมายของบ้านเมือง นอกจากนี้ผู้ปกครองต้องยึดมั่นต่อสิ่งเหล่านี้ให้เด็กเห็นเป็นตัวอย่างด้วย
รักลูก	ปีที่ 10 ฉบับที่ 116 ก.ย. 2535	ประชาธิปไตยเริ่มต้นที่บ้าน - เสาวลักษณ์ พัวพัฒนกุล	บทความเชิงบรรยาย	ความรับผิดชอบ	

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับเด็ก

ชื่อ นิตยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
รักลูก	ปีที่ 10 ฉบับที่ 119 ธ.ค. 2535	เลี้ยงลูกให้เต็มความรัก - อ.สมศรี สุกมลันนท์	บทความเชิงบรรยาย	การมีสัมมาคารวะ	การสอนให้เด็กมีสัมมาคารวะนั้น ย็นสิ่งแต่ต้องได้รับการสั่งสอนจากผู้ใหญ่ และสามารถเริ่มได้ตั้งแต่ยังเล็ก การสอนให้เด็กรู้จักไหว้ค่นเป็นพรเียนเริ่มต้นสำหรับเด็กให้รู้จักแสดงความรักมีสัมมาคารวะ นอกจากนั้นควรสอนให้เด็กพูดจาไพเราะ กล่าวคำขอโทษและขออภัยให้ติดปากไว้ ซึ่งการที่เด็กจะมีสัมมาคารวะได้นั้นเกิดจากการได้รับการอบรมปลูกฝังจากผู้ใหญ่
รักลูก	ปีที่ 11 ฉบับที่ 126 ก.ค. 2536	โตวันโตคืน (3-4 ปี) "สัตว์เลี้ยงกับลูกไก่" - เรือง พิลาส	บทความเชิงแสดงวิธีการ	ความรับผิดชอบ	การที่เด็กเล็ก ๆ มีสัตว์เลี้ยง นอกจากจะได้อะไรก็เรียนรู้เกี่ยวกับความแตกต่างของสิ่งมีชีวิตแล้ว การที่เด็กต้องดูแล เอาใจสัตว์เลี้ยงนั้น ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ถึงความรับผิดชอบ ดังนี้ 1. ให้โอกาสเด็กได้ช่วยเหลืออาหารสัตว์เลี้ยง 2. ช่วยดูแลรักษาความสะอาดของสัตว์เลี้ยง แต่การดูแลสัตว์เลี้ยงนั้น ผู้ใหญ่ไม่ควรปล่อยให้เด็กเลี้ยงดูสัตว์ตามลำพัง ผู้ใหญ่ต้องดูแลเด็กอีกทีหนึ่งด้วย
รักลูก	ปีที่ 12 ฉบับที่ 136 ธ.ค. 2537	สอนลูกให้มีอุดมการณ์ "โลกสวยเยาว์" - ดร.สาทิติ วรภิรมย์	บทความเชิงบรรยาย	ความรับผิดชอบ	การที่จะปลูกฝังให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อการรักษาสัตว์เลี้ยงนั้น ต้องเริ่มตั้งแต่ยังเล็ก โดยผู้ปกครองต้องแสดงความรักต่อเด็กอย่างเหมาะสม มีเซด้วยอาหารและวัสดุสิ่งของ แต่ให้ความจริงจังต่อเด็ก ในขณะที่ยังเด็ก ผู้ปกครองควรสอนให้เด็กรู้เอาใจใส่ สนใจและพยายามเข้าใจโลก และสังคมของเขา ให้เด็กแสดงความเห็นและกล้าที่จะบอกความคิดเห็นอย่างเด็กจะสามรถคิดได้ เช่น เด็กควรมีสำนึกว่าโลกนี้เป็นของเขาเช่นเดียวกับของผู้ใหญ่ทุกคน

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ชื่อ นิตยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
รักลูก	ปีที่ 12 ฉบับที่ 138 ก.ค. 2537	ดวงใจพ่อแม่ "เด็กกับธรรมชาติ" - รศ.น.พ.อัมพล สุอำพัน	บทความเชิงแสดงวิธีการ	ความรับผิดชอบ	การส่งเสริมให้เด็กอนุรักษ์ธรรมชาติ มีกับปฏิบัติดังนี้ 1. ควรให้เด็กได้สัมผัสธรรมชาติตั้งแต่เล็ก 2. ควรลดค่านิยมวัตถุลง 3. ควรมีกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กคลุกคลีกับธรรมชาติให้มากขึ้น 4. ในบ้านควรจัดมุมหรือบริเวณที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติบ้าง 5. ระบบการเรียนการสอนในโรงเรียน ควรส่งเสริมให้เด็กมีกิจกรรมกับธรรมชาติมากขึ้น ผู้ปกครองและผู้ใหญ่ควรช่วยกันส่งเสริมและสอดแทรกความคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติให้แก่เด็ก ๆ ข้อสำคัญ ต้องเป็นตัวอย่างในเรื่องของการอนุรักษ์ธรรมชาติให้แก่เด็กด้วย
รักลูก	ปีที่ 13 ฉบับที่ 150 ก.ค. 2538	โตวันโตคืน (5-6 ปี) แวดวงคนรักลูก "ฝึกลูกทำงานบ้าน"	บทความเชิงแสดงวิธีการ	การช่วยเหลือตนเอง	การฝึกลูกทำงานบ้านสามารถเริ่มได้ตั้งแต่เล็ก เช่น เด็ก 5 ขวบ สามารถแต่งตัวเองได้ก่อนอื่นพ่อแม่ต้องเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง โดยพ่อแม่ต้องช่วยแบ่งทำงานบ้านให้ลูกเห็นเป็นตัวอย่าง ขั้นตอนในการฝึกลูกทำงานบ้าน คือ 1. เริ่มจากงานเบาและใกล้ตัว เช่น เก็บที่นอน เก็บของ เล่นให้เป็นระเบียบเรียบร้อย 2. ชมเชยเมื่อลูกทำได้ เพื่อสร้างกำลังใจ 3. ปล่อยให้ลูกดูเด็กอื่นที่ช่วยผู้ใหญ่ทำงาน แต่อย่าพูดในเชิงเปรียบเทียบ เพียงแต่พูดให้ลูกเกิดความคิดที่ยากช่วย 4. อย่าใจอ่อนเมื่อลูกอิดออดไม่ยอมทำงาน 5. ค่อย ๆ สอนให้เด็กรู้จักถึงคุณค่าของตัวเองจากการทำงาน การฝึกลูกให้ทำงานบ้าน ช่วยให้เด็กเรียนรู้การดูแลตัวเอง ซึ่งจะนำมาซึ่งความมั่นใจในตัวเองด้วย
รักลูก	ปีที่ 13 ฉบับที่ 150 ก.ค. 2538	บันทึกพ่อแม่ "สอนให้รู้จักแบ่งปัน" - แม่ห้องพรวา กรุงเทพฯ	บทความเชิงบรรยาย	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ในการสอนให้เด็กรู้จักการแบ่งปัน ผู้ปกครองควรมีส่วนสำคัญในการช่วยอบรมแก่เด็กเมื่อเด็กมีปัญหา ไม่รู้จักการแบ่งปันสิ่งของ ผู้ปกครองสามารถแก้ไขได้โดยการพูดและชี้แจงด้วยเหตุผลให้เด็กรู้สึกว่าผู้ปกครองเข้าใจความรู้สึกและความต้องการของเด็กเป็นอย่างดี และผู้ปกครองต้องแสดงความเอื้อเฟื้อต่อคนอื่นให้เด็กเห็น เพื่อที่เด็กจะได้เข้าใจความหมายของการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่อย่างแท้จริง

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับเด็กปฐมวัย

ชื่อ นิตยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
รักลูก	ปีที่ 13 ฉบับที่ 152 ก.ย. 2538	เมื่อลูกไปโรงเรียน “เมื่อลูกเอาของเพื่อนกลับบ้าน”	บทความเชิงบรรยาย	ความซื่อสัตย์	การแก้ไขนิสัยที่ขโมยของเพื่อนในวัยเด็กเล็กนั้น ผู้ปกครองต้องมีความเข้าใจ โดยแก้ไขปัญหาคือด้วยความใจเย็น อย่าใช้อำนาจ และต้องอาศัยเหตุผลชี้แจงให้เด็กรู้ถึงโทษของการกระทำนั้น เช่น เป็นคนที่ไม่มีความซื่อสัตย์ เป็นต้น ข้อสำคัญ การแก้ไขต้องเป็นไปด้วยความรักและความเข้าใจ
รักลูก	ปีที่ 14 ฉบับที่ 158 มี.ค. 2539	รอบรู้รอบนวล “โรงเรียนนี้ปลอดภัย” - ปวีณา	บทความเชิงบรรยาย	ความรับผิดชอบ	ในเด็กเล็กที่อายุระหว่าง 4-6 ปี ครุวิธีมีปฏิภาณจึงให้เด็กรู้จักรักษาสสิ่งแวดล้อมโดยการสอนสอดแทรกไปกับการกิจกรรมการออกกำลังกาย มีเพลงที่ดึงดูดใจ หรือกิจกรรมศิลปะ งานประดิษฐ์ ขณะเดียวกันระหว่างที่เด็กกับประเททานอาหาร แบ่งปัน ก็สามารถสอนเด็กได้ตลอด เช่น ให้เด็กรู้จักการแยกขยะ เวลาแบ่งปันก็ไม่ต้องไม่เปิดอกกันทั้งนี้ เป็นต้น ซึ่งในการเริ่มสอนการรู้จักรักษาสสิ่งแวดล้อมตั้งแต่วัยเด็กเล็ก สอนได้ง่ายกว่าในเด็กที่โตแล้ว
รักลูก	ปีที่ 14 ฉบับที่ 160 พ.ค. 2539	ดวงใจพ่อแม่ เทคนิค 6 ประการช่วย ลูกรักให้รู้จักรับผิดชอบ ตั้งแต่เล็ก “ฝึกให้ลูกรับผิดชอบ เป็น” - รศ.น.พ.อัมพล สุอำพัน	บทความเชิงแสดงวิธีการ	ความรับผิดชอบ	ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็ก ๆ โดยมีแนวคิดและแนวปฏิบัติดังนี้ 1. พ่อแม่ต้องเป็นตัวอย่างแก่เด็ก เพราะภาพของความรับผิดชอบที่ผู้ใหญ่แสดงให้เห็น จะประมวลเป็นประสบการณ์หล่อหลอมจนเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพของเด็ก 2. เมื่อพ่อแม่ทำผิด ต้องพูดกับเด็กตรง ๆ ว่าเป็นความผิดพลาดจากพ่อแม่ ไม่ใช่ความผิดของเด็ก และฝึกให้เด็กช่วยแก้ปัญหาพร้อมกับผู้ใหญ่ด้วย 3. ฝึกให้เด็กทำกิจกรรมที่ต้องรับผิดชอบด้วยตัวเองตั้งแต่เล็ก ๆ และพ่อแม่ต้องฝึกเด็กในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป อย่างสม่ำเสมอด้วยความอดทน โดยต้องฝึกพร้อมกับให้การให้คำชมและการให้รางวัลด้วย 4. ฝึกด้วยกิจกรรมการไปโรงเรียน เพราะกิจกรรมเกี่ยวกับการไปโรงเรียน ช่วยฝึกให้เด็ก ๆ เป็นคนที่มีความรับผิดชอบได้เป็นอย่างดี เช่น ฝึกให้เด็กรับผิดชอบร่วมงานของโรงเรียนหรือของกลุ่ม เป็นต้น 5. ให้ลูกช่วยทำงานบ้าน ถ้าฝึกให้เด็กช่วยเหลือพ่อแม่ในการทำงานบ้านเป็นประจำ เด็กจะมีความรับผิดชอบเป็นอย่างดี 6. ใช้หลักการรับพฤติกรรม ถ้าเด็กมีพฤติกรรมรับผิดชอบ ปฏิบัติงานสำเร็จด้วยตัวเอง พ่อแม่ควรให้คำชมเชย เมื่อเด็กเกิดความสุข จะพยายามทำซ้ำ ๆ จนเกิดเป็นความรับผิดชอบที่ฝังอยู่ในใจ

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับเด็กฉบับแรก

ชื่อเอกสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
รักลูก	ปีที่ 14 ฉบับที่ 162 ก.ค. 2539	รอบรู้รอบโลก "หลังยิ่งใหญ่ของมารไห้ว" - ปวีณา กลัดจำปี	บทความเชิงบรรยาย	การมีสัมมาคารวะ	การสอนให้เด็กมีสัมมาคารวะ โดยการ "ไหว้" นั้น วิธีหนึ่งที่จะส่งเสริม คือ การประกวด "การไหว้" ซึ่งการประกวดและรางวัลที่เด็กได้รับเป็นเพียงแรงจูงใจที่จะทำให้เด็กรักการ "ไหว้" ตั้งขึ้น เพราะถ้าสิ่งสอนเด็กเพียงอย่างเดียวต้องใช้เวลา นาน เพราะต้องค่อยเป็นค่อยไป ไม่สามารถไปบังคับเด็กได้ ที่สำคัญการสอนให้เด็กเรียนรู้จักการ "ไหว้" อย่างถูกต้องนั้น ต้องปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็กเล็กชั้นอนุบาล เพราะเป็นวัยที่ยังเป็นไม้อ่อนดัดง่าย
รักลูก	ปีที่ 14 ฉบับที่ 165 ต.ค. 2539	แวดวงคนรักลูก โตวันโตคืน (3-4 ปี) "หนูช่วยรักความสะอาด"	บทความเชิงบรรยาย	การช่วยเหลือตนเอง	เด็กในวัย 3-4 ปี เป็นวัยที่มีพฤติกรรมชอบเลียนแบบ ดังนั้น จึงเป็นประโยชน์ในการที่สอนเด็กให้เรียนรู้การรักความสะอาดในการช่วยเหลือตนเอง เช่น ในเด็กอายุ 3 ปี สามารถฝึกให้รักษาความสะอาดในการเข้าห้องน้ำ รวมทั้งล้างมือ แปรงฟัน และปิดปากเวลาที่จามหรือไอได้ ซึ่งการฝึกนี้ทำให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการรักษาความสะอาด เกี่ยวกับตนเองนั้น สิ่งสำคัญ คือ พ่อแม่ต้องพัฒนาตนเองเป็นแบบอย่างที่ดีควรปฏิบัติตาม

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ชื่อนิตยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
ลูก	ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 ต.ค. 2535	วัย 4 ขวบ พร้อมที่จะมีความรับผิดชอบแล้วหรือ - จันทรา งามฟ้า	บทความเชิงบรรยาย	ความรับผิดชอบ	วัยแรกเกิดถึง 6 ขวบ เป็นวัยทองของชีวิต เพราะสมองจะได้รับการพัฒนาสูงสุด เด็กวัย 4 ขวบ นั้น เป็นวัยที่พร้อมที่จะมีความรับผิดชอบได้แล้ว ควรให้เด็กช่วยทำงานบ้าน เช่น ช่วยจัดโต๊ะอาหาร ช่วยนำถ้วยไปล้างช้อน เป็นต้น บางครั้งเด็กอาจจะไม่ยอมทำงาน ผู้ปกครองอาจพูดจาสั่งสอนหรือเล่าให้เด็กเกิดความรู้สึกอยากช่วยเหลือภายหลังจากที่เด็กทำงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรชมเชยการทำงานของเด็กด้วยความจริงใจ แต่ไม่ควรชมเชยเด็กพร้อมให้รางวัลเป็นประจำ ไม่เป็นผลดีต่อเด็กเลย เพราะต่อไปเด็กจะทำงานได้ก็คิดถึงแต่เงินรางวัลเป็นการสนองเสมอ สิ่งสำคัญ คือ ผู้ปกครองต้องอดทน พร้อมทั้งสนับสนุนและให้กำลังใจแก่เด็กอยู่เสมอ
ลูก	ปีที่ 2 ฉบับที่ 12 ก.ย. 2536	สอนลูกให้รู้จักกับความไม่สมหวัง - สิริดา ดารรัตน์	บทความเชิงบรรยาย	ความอดทน	เป็นหน้าที่ของผู้ปกครองที่จะสอนให้เด็ก ๆ รู้จักและจัดการกับความรู้สึกไม่สมหวังที่เกิดขึ้น เพราะเด็กที่ไม่สามารถควบคุมความรู้สึกผิดหวัง มักจะกลายเป็นเด็กที่ไม่มีความอดทน เมื่อเริ่มทำงานสักชิ้น ก็อาจจะยอมแพ้ก่อนที่จะเริ่มต้นเสียอีก สิ่งแรก คือ การปล่อยให้เด็กได้แสดงอารมณ์บ้างก็ดี นอกจากนั้นควรแนะนำว่าการให้ตัวเลือกที่จำกัดแก่เด็กจะช่วยให้เด็กเป็นผู้ที่รู้จักแก้ปัญหาได้ดี ผู้ปกครองบางคนชอบที่จะให้เด็กทำอะไรก็ตามค่าช่วยเหลือให้เด็กเป็นผู้ที่รู้จักแก้ปัญหาได้ ๆ ซึ่งทำให้เด็กขาดความเคารพในตัวเอง และเด็กพวกนี้มักจะมีปัญหาทางพฤติกรรมตามมา ดังนั้น ผู้ปกครองควรจะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กเมื่อมีปัญหาค่าช่วยเหลือไม่ได้ตั้งใจเช่น ผู้ปกครองไม่ควรแสดงอารมณ์เกรี้ยวกราดทั้งคำพูด เป็นต้น สิ่งที่คุณปกครองแสดงออกไปล้วนเป็นตัวอย่างซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมของเด็ก

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ชื่อโดยสาร	นิตยสารสำหรับครอบครัว ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
ลูก	ปีที่ 3 ฉบับที่ 31 มิ.ย. - ก.ค. 2538	ฝึกลูกให้รักบ้าน - รศ.ดร.อาร์ พันธ์มณี	บทความเชิงวิเคราะห์	- ความรับผิดชอบ - การช่วยเหลือตนเอง - ความอดทน - ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ประเด็นปัญหาสำคัญของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็ก คือ ทำอย่างไรให้เด็ก ๆ สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข ดังนั้น การให้เด็กฝึกช่วยงานบ้าน รับผิดชอบภายในบ้าน จะทำให้เด็กรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว เริ่มรู้จักช่วยเหลือตนเอง เข้าใจว่าหน้าที่ มีความรับผิดชอบ เรียงรู้การแก้ปัญหา และมองเห็นคุณค่าของการทำงาน เป็นต้น เด็กวัย 3-5 ขวบ เป็นวัยที่กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมกับผู้ใหญ่ ไม่ว่าผู้ใหญ่ทำงานอะไร เด็ก ๆ จะขอเข้ามามีส่วนร่วมด้วยเสมอ เช่น ขับกวาด ทำกับข้าว รดน้ำต้นไม้ เป็นต้น ผู้ปกครองจึงควรตอบสนองความต้องการของเด็กให้เด็กได้ทำงานที่อยากจะทำบ้าง เช่น เด็ก 3-6 ขวบ อาจเริ่มด้วยการเก็บของเล่นเข้าที่ เก็บที่นอน ผัดหมี่ รักษาความเรียบร้อยภายในห้องของตน เป็นต้น การฝึกให้เด็กช่วยงานบ้าน นอกจากจะเตรียมให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบ รู้หน้าที่ และช่วยเหลือตนเองแล้ว ยังฝึกให้เด็กรู้จักอดทน อดกลั้น เห็นใจผู้อื่น
ลูก	ปีที่ 4 ฉบับที่ 35 พ.ย. 2538	ฝนเสียงขลุ่ยรักสัตว์ - วิบูลย์พรรณ	บทความเชิงบรรยาย	- ความเมตตา กรุณา - ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ - การเคารพสิทธิผู้อื่น	ผู้ปกครองควรส่งเสริมให้เด็กเกิดจิตสำนึกที่ดีแห่งความรัก เมตตา กรุณา มีความรู้ เข้าใจ และเล็งเห็นถึงคุณค่าของชีวิตสัตว์ ถ้ามีสัตว์เลี้ยงในบ้าน ควรส่งเสริมให้เด็กรู้จักรักและเข้าใจธรรมชาติของสัตว์ให้มากที่สุด โดยให้เด็กให้อาหารแก่สัตว์ จะช่วยให้เด็กเรียนรู้การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ในการแบ่งปัน มีจิตใจที่อ่อนโยน เมตตา กรุณา มากขึ้น นอกจากนี้ เราควรสอนให้เด็กเคารพสิทธิของสัตว์ เมื่อเลี้ยงสัตว์ ต้องมีความรักและความพร้อม ไม่กักขังทารุณสัตว์ คนอยู่ร่วมกับสัตว์ได้ด้วยการเคารพสิทธิของสัตว์ เหมือนกับที่เราต้องการให้คนอื่นเคารพสิทธิของเราเช่นกัน

บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับเด็ก

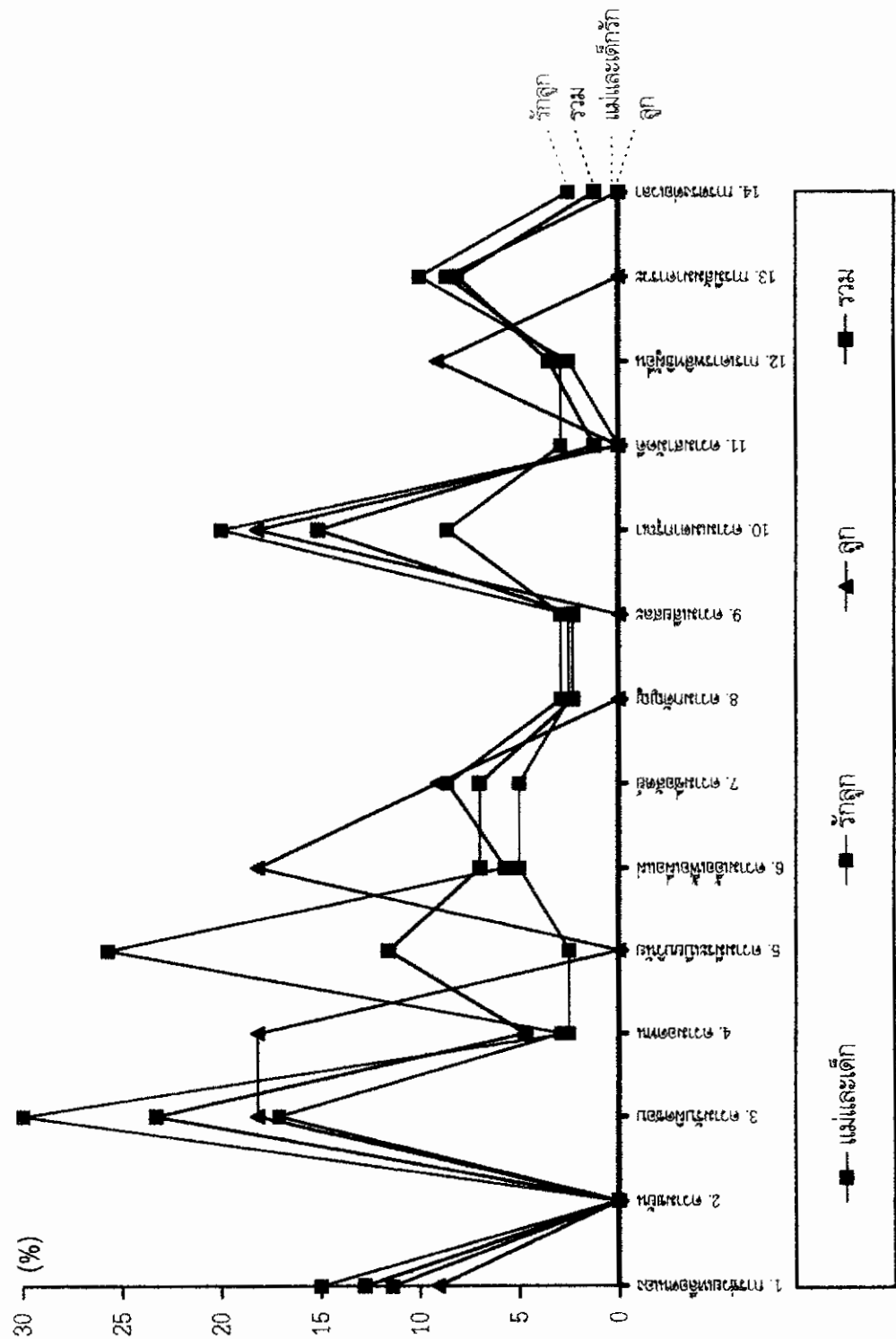
ชื่อนิตยสาร	นิตยสารสำหรับเด็ก ฉบับที่ เดือน ปี	ชื่อคอลัมน์	รูปแบบการเขียนบทความ	ประเภทของจริยธรรม	เนื้อหาสาระวิเคราะห์ตามประเภทจริยธรรม
ลูก	ปีที่ 4 ฉบับที่ 36 ธ.ค. 2538	สอนเด็ก...ให้ซื่อสัตย์ - กองบรรณาธิการ	บทความเชิงบรรยาย	ความซื่อสัตย์	การสอนเด็กให้ซื่อสัตย์เป็นเรื่องง่ายมาก เพียงแต่ผู้ใหญ่แสดงตัวอย่างให้เด็กเห็นก็เพียงพอแล้ว โดยการพูดความจริงกับเด็ก และรักษาคำมั่นสัญญากับเด็ก โดยทำอย่างสม่ำเสมอเด็กก็จะเรียนรู้จักความซื่อสัตย์ไปเอง
ลูก	ปีที่ 5 ฉบับที่ 38 ก.พ. 2539	เมตตาค่าเงินโลก	บทความเชิงบรรยาย	ความเมตตาจากคุณ	ความเมตตาจากคุณเป็นจริยธรรมพื้นฐานสำคัญที่ควรปลูกฝังให้เด็กกับเด็ก โดยผู้ใหญ่ควรสอนให้เด็กรักคนอื่น โดยเริ่มจากแสดงความรักกับเด็กก่อน เพื่อที่ได้จะรักคนอื่นและรู้จักเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ต่อไป

3. แนวโน้มของเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

3.1 แนวโน้มของการนำเสนอเนื้อหาด้านจริยธรรม ตั้งแต่ พ.ศ. 2520 - 2539

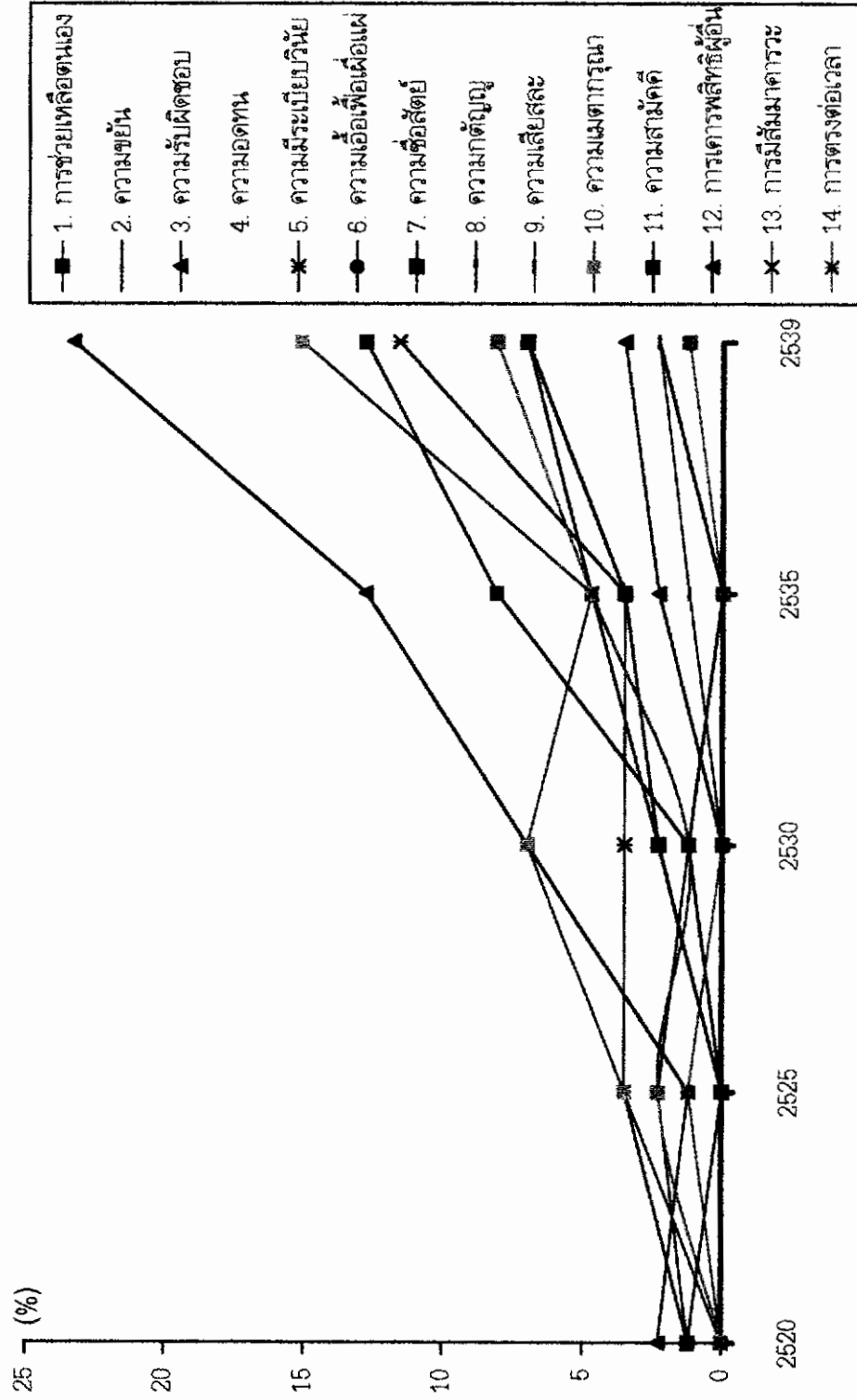
ร้อยละของเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ทั้ง 14 ด้าน จำแนกตามประเภทนิยสารสำหรับครอบครัวยุคใหม่

ตั้งแต่ พ.ศ. 2520 - 2539

จากแผนภูมิที่ 2 พบว่านิตยสารสำหรับครอบครัวทั้ง 3 รายชื่อ มีการนำเสนอเนื้อหาจริยธรรมด้านความรับผิดชอบปรากฏในบทความสูงสุด ร้อยละ 23.3 นับจากนิตยสารรักลูก ลูก และแม่และเด็ก ร้อยละ 30.0, 18.2 และ 17.1 ตามลำดับ และเมื่อจำแนกเป็นรายปี (ตามตารางที่ 5) จะพบว่าเนื้อหาจริยธรรมด้านความรับผิดชอบมีความถี่สูงสุด (จำนวนปรากฏสูงสุด 2 ครั้ง/ปี ในปี 2531, 2537)

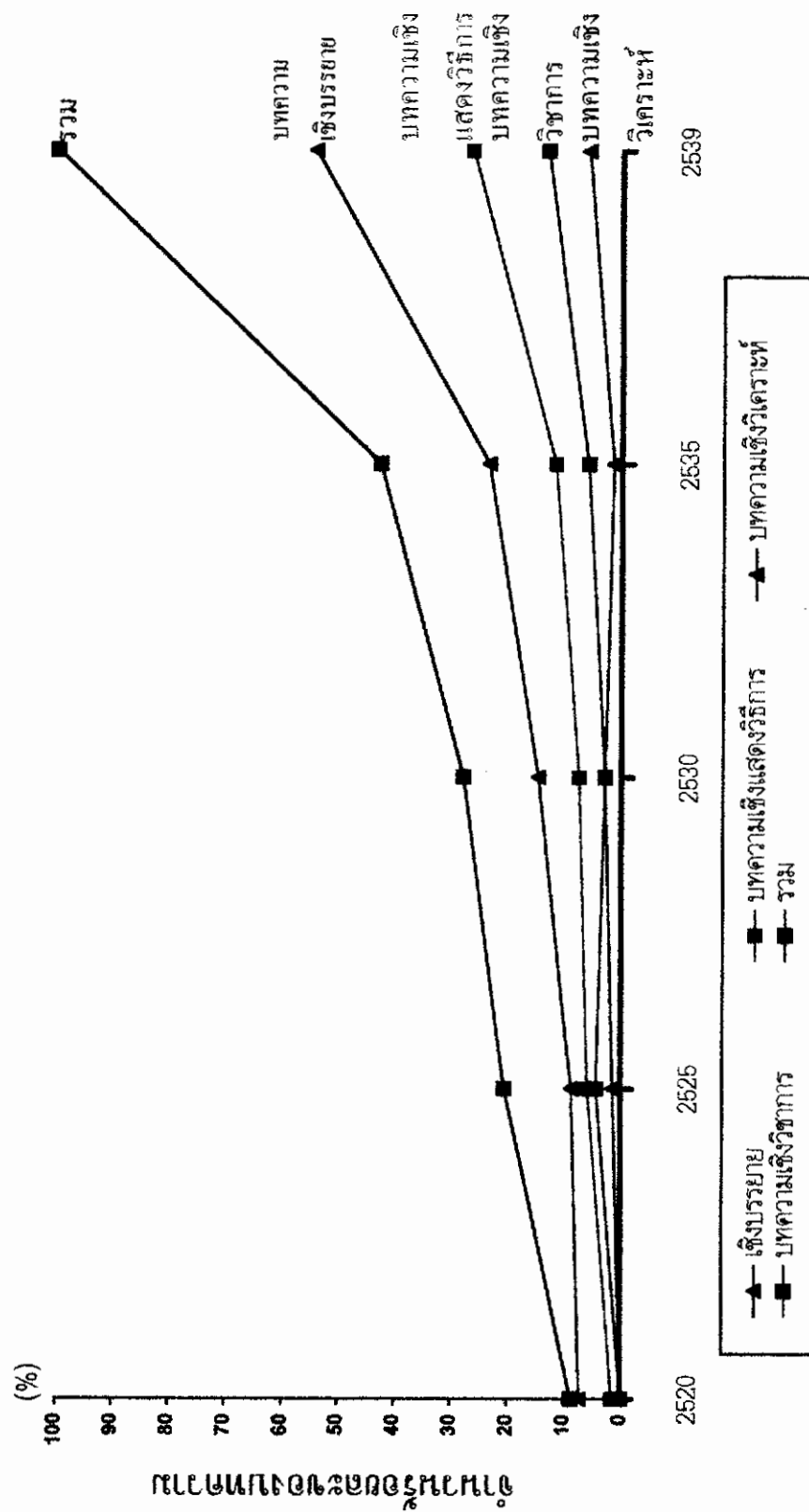
แสดงประเภทจริยธรรมทั้ง 14 ประเภท จำแนกตามช่วงระยะเวลา ระหว่างปี 2520 - 2539

จากแผนภูมิที่ 3 จะเห็นได้ว่าจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ มีแนวโน้มการนำเสนอลดลงในปีที่ 10 (พ.ศ. 2525 - 2529) และในปีที่ 15 (พ.ศ. 2530 - 2534) และปีที่ 20 (พ.ศ. 2535 - 2539) เป็นปีที่จริยธรรมด้านความรับผิดชอบมีแนวโน้มในการนำเสนอสูงสุด ในขณะที่จริยธรรมด้านความสามัคคี และจริยธรรมด้านการตรงต่อเวลา มีการนำเสนออยู่ในระดับต่ำสุด และจริยธรรมที่ไม่ปรากฏในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัวเลย คือ จริยธรรมด้านความซื่อ

3.2 แนวโน้มของรูปแบบการเขียนบทความ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2539

ร้อยละของรูปแบบการเขียนบทความ 4 ประเภท จำแนกตามช่วงระยะเวลา ระหว่างปี 2520 - 2539

จากแผนภูมิที่ 4 พบว่า แนวโน้มของรูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในนิตยสารสำหรับครอบครัวทั้ง 3 รายชื่อ มีการนำเสนอบทความเชิงบรรยายสูงสุด ร้อยละ 54.3 เมื่อพิจารณาตามช่วงระยะเวลา พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2539 นิตยสารสำหรับครอบครัวทั้ง 3 รายชื่อ มีแนวโน้มในการนำเสนอบทความด้านจริยธรรมเพิ่มขึ้นในแต่ละช่วงระยะเวลา โดยมีการนำเสนอบทความเชิงบรรยายสูงสุด ในระหว่างปี พ.ศ. 2535 - 2539 ร้อยละ 23.5 และมีการนำเสนอน้อยที่สุดในระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2524 ร้อยละ 7.3

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์บทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในนิตยสารสำหรับครอบครัว โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงวิเคราะห์ ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปริมาณเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย และรูปแบบของการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย รวมถึงศึกษาแนวโน้มของเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ที่ปรากฏในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2539

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ คือ นิตยสารสำหรับครอบครัว 3 รายชื่อ ได้แก่ นิตยสารแม่และเด็ก จำนวน 214 เล่ม นิตยสารรักลูก จำนวน 167 เล่ม นิตยสารลูก จำนวน 48 เล่ม โดยศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2539 รวมระยะเวลาในการศึกษา 20 ปี เหตุผลที่เริ่มศึกษาตั้งแต่ปี 2520 เพราะเป็นปีแรกที่นิตยสารสำหรับครอบครัวเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาจากการวิเคราะห์คำร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบของตาราง กราฟ และความเรียง ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการโดยศึกษาบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัวแต่ละรายชื่อแล้วจำแนกบทความที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมออกมา วิเคราะห์เนื้อหาและบันทึกลงตารางบันทึกเนื้อหาตรวจสอบความเชื่อมั่นของการวิเคราะห์ โดยใช้ครุฑนุบาล รวมทั้งผู้วิจัย จำนวน 3 คน ประเมินการวิเคราะห์ จำนวน 14 บทความ ทาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา ของครอนบัค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.92

สรุปผลการวิจัย

1. ปริมาณเนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่ปรากฏในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัว

เนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัยเรื่องความรับผิดชอบ มีจำนวน 20 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 23.3 รองลงมา คือ ความเมตตา กรุณา มีจำนวน 13 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 15.1 การช่วยเหลือตนเอง มีจำนวน 11 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 12.8 ความมีระเบียบวินัย มีจำนวน 10 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 11.6 การมีสัมมาคารวะ มีจำนวน 7 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.1 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และความซื่อสัตย์ มีจำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.0 ความอดทน มีจำนวน 4 เรื่อง คิดเป็น

ร้อยละ 4.7 การเคารพสิทธิผู้อื่น มีจำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.5 ความกตัญญูและความเสียสละ มีจำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 2.3 ความสามัคคีและการตรงต่อเวลา มีจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.2 ตามลำดับ แต่ไม่มีการนำเสนอในเรื่องของความซื่อสัตย์ และเมื่อพิจารณานิติยสารสำหรับครอบครัวแต่ละฉบับ พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาความรู้ด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1.1 นิติสารแม่และเด็กมีการนำเสนอเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย เรื่องความมีระเบียบวินัยมาก เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ ความรับผิดชอบและการช่วยเหลือตนเองตามลำดับ

1.2 นิติสารรักลูกมีการนำเสนอเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย เรื่องความรับผิดชอบ เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ ความเมตตาการุณา การช่วยเหลือตนเอง

1.3 นิติสารลูก มีการนำเสนอเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย เรื่องความรับผิดชอบ ความอดทน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และความเมตตาการุณา โดยมีสัดส่วนสัดส่วนเท่ากัน รองลงมา คือ การช่วยเหลือตนเอง ความซื่อสัตย์ และ การเคารพสิทธิผู้อื่น ความเมตตาการุณา โดยมีสัดส่วนเท่ากันเช่นเดียวกัน

2. ด้านรูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่ปรากฏในนิติสารสำหรับครอบครัว

ในนิติสารสำหรับครอบครัวทั้ง 3 ฉบับ ได้นำเสนอรูปแบบการเขียนบทความเชิงบรรยายมากเป็นอันดับหนึ่ง ร้อยละ 55.4 รองลงมา คือ บทความเชิงแสดงวิธีการ ร้อยละ 26.2 บทความเชิงวิชาการ ร้อยละ 13.8 บทความเชิงวิเคราะห์ ร้อยละ 4.6 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณานิติยสารสำหรับครอบครัวแต่ละฉบับพบว่า รูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ดังนี้

2.1 นิติสารแม่และเด็ก นำเสนอรูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมในรูปแบบบทความเชิงบรรยาย มากเป็นอันดับแรก ร้อยละ 50 รองลงมา คือ บทความเชิงแสดงวิธีการ ร้อยละ 30.8 บทความเชิงวิชาการ ร้อยละ 19.2 ตามลำดับ

2.2 นิติสารรักลูก นำเสนอรูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมในรูปแบบบทความเชิงบรรยาย มากเป็นอันดับแรก ร้อยละ 52.8 รองลงมา คือ บทความเชิงแสดงวิธีการ ร้อยละ 27.8 บทความเชิงวิเคราะห์ ร้อยละ 11.1 และบทความเชิงวิชาการ ร้อยละ 8.3 ตามลำดับ

2.3 นิตยสารลูก นำเสนอรูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมในรูปแบบบทความเชิงบรรยายมากเป็นอันดับแรก ร้อยละ 83.3 รองลงมา คือ บทความเชิงวิเคราะห์ ร้อยละ 16.7 และไม่มีการนำเสนอรูปแบบการเขียนบทความเชิงแสดงวิธีการ และบทความเชิงวิชาการในนิตยสารลูก

3. แนวโน้มของเนื้อหาความรู้ด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

3.1 แนวโน้มของการนำเสนอเนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

จากแนวโน้มของการนำเสนอเนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในบทความของนิตยสารสำหรับครอบครัวยุคใหม่ทั้ง 3 รายชื่อ พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงสุด ร้อยละ 23.3 นับจากนิตยสารรักลูก ลูก และ แม่และเด็ก ร้อยละ 30.0, 18.2 และ 17.1 ตามลำดับ และเมื่อจำแนกเป็นรายปี (ตามตาราง 5) จะพบว่าความถี่ของบทความที่นำเสนอเนื้อหาจริยธรรมความรับผิดชอบอยู่ในอันดับสูงสุด (จำนวนของบทความปรากฏสูงสุด 2 ครั้งต่อปี ในปี พ.ศ. 2531, 2537)

3.2 แนวโน้มของรูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในนิตยสารสำหรับครอบครัวยุคใหม่ทั้ง 3 รายชื่อ พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2539 นิตยสารสำหรับครอบครัวยุคใหม่ทั้ง 3 รายชื่อ มีแนวโน้มในการนำเสนอบทความด้านจริยธรรมเพิ่มขึ้นในแต่ละช่วงระยะเวลา ซึ่งรูปแบบการเขียนบทความที่มีการนำเสนอสูงสุด คือ บทความเชิงบรรยาย โดยมีการนำเสนอสูงสุด ระหว่างปี พ.ศ. 2535 - 2539 ร้อยละ 23.5

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปริมาณเนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่ปรากฏในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัวยุคใหม่

จากการวิเคราะห์ปริมาณเนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัย พบว่า นิตยสารสำหรับครอบครัวยุคใหม่ทั้ง 3 ฉบับ เสนอเนื้อหาเรื่องความรับผิดชอบมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ เรื่องความเมตตา กรุณา และการช่วยเหลือตนเอง ตามลำดับ

การที่นิตยสารสำหรับครอบครัวยุคใหม่เสนอเนื้อหาจริยธรรมของเด็กปฐมวัยเรื่องความรับผิดชอบมากเป็นอันดับแรก เนื่องจากความรับผิดชอบนั้นเป็นจริยธรรมพื้นฐานที่ควรปลูกฝังให้กับคนในสังคมไทย โดยเฉพาะในเด็กปฐมวัย เพราะเป็นจริยธรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเด็กเอง

โดยตรง และเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นโดยทางอ้อม (ธีระพร อุวรรณโน. 2526 : 117-120) ความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องมีการบังคับควบคุมจากผู้อื่น การฝึกให้เด็กมีความรับผิดชอบตั้งแต่เล็ก ๆ นั้นเป็นสิ่งจำเป็น เพราะอยู่ในวัยที่สามารถหล่อหลอมได้ เพราะความรับผิดชอบนั้นต้องอาศัยการฝึกฝน และผู้ปกครองเป็นผู้มีอิทธิพลโดยตรงในการฝึกให้เด็กมีความรับผิดชอบ โดยเริ่มต้นจากการรับผิดชอบตนเอง (พัฒนา สุจริตวงศ์ 2531 : 18-19) ซึ่งความรับผิดชอบจะเกิดได้ดีที่สุด จากค่านิยมที่ได้รับการหล่อหลอมและพัฒนาภายในบ้านและชุมชน และต้องสอดคล้องกับการยอมรับของสังคมด้วย (ธีระ สุมิตร. 2532 : 11-12) เพราะถ้าพัฒนาให้เด็กมีความรับผิดชอบตั้งแต่เด็ก จะส่งผลให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม

สำหรับเนื้อหาจริยธรรมความเมตตากรุณา ซึ่งนิตยสารสำหรับครอบครัวทั้ง 3 รายชื่อนำเสนอเป็นอันดับสองนั้น เป็นจริยธรรมที่หมายถึงความรักและความปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข มีความสงสารและปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ด้วยวาจาหรือการกระทำที่แสดงถึงความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ซึ่งจริยธรรมด้านความเมตตากรุณานั้น เป็นจริยธรรมที่จะต้องปลูกฝังให้เด็กมีตั้งแต่ช่วงปฐมวัย ดังที่พระแห่งวัดบวรนิเวศวิหาร ได้กล่าวในที่ประชุม ณ ห้องประชุมทอวชิราวุธ หอสมุดแห่งชาติว่า “สำหรับเด็กระดับอนุบาลนั้น เพียงปลูกฝังความเมตตา” นั้นเพียงพอแล้ว เพราะจริยธรรมความเมตตากรุณาสามารถนำไปสู่จริยธรรมอื่นได้ (ราตรี ทองสวัสดิ์. 2540 : 23-25) ซึ่งในสภาพสังคมปัจจุบันที่เต็มไปด้วยการแก่งแย่งชิงดีขาดความรักและความเมตตากรุณาซึ่งกันและกัน การอบรมให้เด็กมีความเมตตากรุณาจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะความเมตตากรุณานั้นเป็นหลักธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน โอบอ้อมอารี (2533 : 21) กล่าวว่า ผู้ปกครองเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการปลูกฝังสร้างสมการรู้จักรักคนอื่น มีน้ำใจไมตรีต่อคนอื่นให้เกิดขึ้นในใจเด็ก ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีความเมตตากรุณาและช่วยกันเสริมสร้างให้สังคมพัฒนาไปในทิศทางที่ดีงามต่อไป

สำหรับเนื้อหาจริยธรรมด้านการช่วยเหลือตนเอง ซึ่งนิตยสารสำหรับครอบครัวทั้ง 3 รายชื่อนำเสนอเป็นอันดับสามนั้น เป็นจริยธรรมที่หมายถึงความสามารถของบุคคลในการที่จะกระทำการต่าง ๆ ให้สำเร็จได้ด้วยตนเองให้ถูกต้องตามปทัสฐานของสังคม ซึ่งในปัจจุบันสังคมมีการต่อสู้ดิ้นรน หากผู้ปกครองส่งเสริมพัฒนาการจริยธรรมด้านการช่วยเหลือตนเองแก่บุตรหลานทั้งในเรื่องการศึกษาเล่าเรียน การดำรงชีวิตประจำวันตั้งแต่ช่วงปฐมวัย จะมีผลให้เด็กเติบโตขึ้น

เป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง สามารถเรียนรู้การแก้ไขปัญหาตลอดจนวิธีการต่าง ๆ ด้วยตนเอง อันจะไม่ใช่เป็นการละทิ้งของสังคมในอนาคต (Evelynn Christenson. 1992 : 24)

สาเหตุที่จริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ด้านความเมตตากรุณา และด้านการช่วยเหลือตนเอง เป็นจริยธรรมที่มีการนำเสนอมากในนิตยสารสำหรับครอบครัว เพราะจริยธรรมดังกล่าวเป็นจริยธรรมที่สังคมไทยยุคปัจจุบันมีการตื่นตัวกันมากในการรณรงค์ให้เกิดขึ้นกับคนในสังคม โดยเฉพาะจริยธรรมความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่มีการนำเสนอมากเป็นอันดับแรกในนิตยสารสำหรับครอบครัวนั้น ถือเป็นจริยธรรมพื้นฐานที่มีความสำคัญ ดังที่ธีระพร อุวรรณโณ (2526) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นจริยธรรมที่ชี้แนะการปฏิบัติต่อตนเอง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองโดยตรง และเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นโดยทางอ้อม (ธีระพร อุวรรณโณ. 2526 : 117) และเนื่องจากสภาพของสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยสังคมมุ่งพัฒนาทางด้านวัตถุ ขาดการพัฒนาทางด้านจิตใจ จึงทำให้เกิดปัญหาทางด้านจริยธรรม การปล้นฆ่า การข่มขืน การมีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อสังคมในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น (อุทัย เพชรช่วย. 2528 : 24) ซึ่งสาเหตุเป็นเพราะคนในสังคมขาดความรัก ความเมตตากรุณาซึ่งกันและกัน ดังนั้น การปลูกฝังให้คนในสังคมมีจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะในเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิต ดังนั้น การพัฒนาจริยธรรมเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องปลูกฝังตั้งแต่ปฐมวัย สำหรับจริยธรรมด้านการช่วยเหลือตนเองนั้น นับว่าเป็นจริยธรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับคนในสังคมไทย โดยเฉพาะในเด็กปฐมวัย ผู้ใหญ่ควรฝึกให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเองตั้งแต่เล็ก โดยการให้เด็กสามารถปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง นพพร พานิชสุข (2521 : 21) กล่าวว่า ค่านิยมที่สมควรปลูกฝังให้กับเด็กยุคปัจจุบันที่สังคมต้องต่อสู้ ดิ้นรน คือ ให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเองในเรื่องการศึกษาเล่าเรียน การดำรงชีวิตประจำวัน การปฏิบัติงานในหน้าที่ต่าง ๆ โดยฝึกให้เด็กลงมือปฏิบัติทุกสิ่งทุกอย่างด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอจนติดเป็นนิสัย ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นคนที่สามารถปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง เรียนรู้การแก้ปัญหาตลอดจนวิธีการต่าง ๆ ด้วยตนเอง

สำหรับเนื้อหาจริยธรรมด้านความสามัคคีและด้านการตรงต่อเวลา ซึ่งนิตยสารสำหรับครอบครัวทั้ง 3 รายชื่อ มีการนำเสนอเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยน้อยที่สุดในบทความนั้น จริยธรรมด้านความสามัคคี หมายถึง เนื้อหาความรู้ที่แสดงถึงการร่วมแรงร่วมใจกับเพื่อนเพื่อปฏิบัติงานให้ลุล่วง โดยได้มีการนำเสนอเพียงครั้งเดียว ในปี 2522 ซึ่งจากความหมายของจริยธรรมดังกล่าว พบว่า จริยธรรมความสามัคคีเป็นจริยธรรมที่เด็กปฏิบัติได้ยาก ทิพย์สุดา

นิลสินธ์ กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจท์ ว่าธรรมชาติของเด็กปฐมวัยจะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (ทิพย์สุดา นิลสินธ์พ. 2523 : 46) ดังนั้น การที่เด็กปฐมวัยตอนต้น (3-4 ปี) จะแสดงออกถึงการร่วมแรงร่วมใจกับผู้อื่นในการทำกิจกรรมใด ๆ นั้นเป็นเรื่องที่ยาก เพราะธรรมชาติของเด็กวัยนี้จะชอบทำกิจกรรมคนเดียว ผู้วิจัยเห็นว่าที่บทความด้านจริยธรรมความสามัคคีนำเสนอข้อมูลที่น้อยที่สุดในนิตยสารสำหรับครอบครัวนั้น อาจเป็นเพราะผู้เขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยมีความเข้าใจถึงธรรมชาติของเด็กในเรื่องนี้ เช่นเดียวกับจริยธรรมด้านการตรงต่อเวลา ซึ่งหมายถึงเนื้อหาความรู้ที่แสดงถึงและเกี่ยวกับการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ตรงตามเวลาที่กำหนดได้อย่างสม่ำเสมอ และปฏิบัติตามเวลาที่นัดหมายไว้กับผู้อื่นนั้น เป็นจริยธรรมที่มีการนำเสนอเพียงครั้งเดียวในปี พ.ศ. 2529 จริยธรรมการตรงต่อเวลาของเด็กปฐมวัย เป็นจริยธรรมที่ขึ้นอยู่กับผู้ใหญ่ เช่น ในเรื่องของการเดินทางไปยังที่นัดหมายได้ตรงต่อเวลา เด็กปฐมวัยต้องพึ่งพาอาศัยผู้ใหญ่ตลอดเวลา อีกประการหนึ่ง วิกา ตันทุลพงษ์ (2537 : 40) กล่าวว่า จริยธรรมด้านการตรงต่อเวลาเป็นจริยธรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของจริยธรรมความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ

สำหรับเนื้อหาจริยธรรมด้านความขยันของเด็กปฐมวัย ซึ่งหมายถึงเนื้อหาความรู้ที่แสดงถึงความมานะพยายาม และความตั้งใจในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงตามจุดประสงค์ที่ต้องการในเวลาที่เหมาะสมนั้น ไม่มีการนำเสนอในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัวทั้ง 3 รายชื่อ ซึ่งเอเวอลีน คริสเตนสัน กล่าวว่า ตามธรรมชาติของเด็กปฐมวัย จริยธรรมด้านความขยันเป็นจริยธรรมที่เด็กปฏิบัติได้ยาก และจะพัฒนาได้ดีในช่วงวัยประถมศึกษาขึ้นไป (Evelynn Christenson. 1992 : 35) เพราะความรู้เชิงจริยธรรมจะเพิ่มขึ้นตามระดับอายุของเด็ก (ธีระพร อุวรรณโณ. 2526 : 71) อีกประการหนึ่งจริยธรรมความขยันเป็นจริยธรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของจริยธรรมความอดทน (วิกา ตันทุลพงษ์. 2537 : 24) โดยมีการนำเสนอเนื้อหาด้านจริยธรรมความอดทน ร้อยละ 4.7 ในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัว ซึ่งถ้าผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยอบรมให้เด็กมีจริยธรรมด้านความอดทนแล้ว ก็จะส่งผลในการพัฒนาเป็นจริยธรรมด้านความขยันให้เกิดขึ้นในเด็กปฐมวัยต่อไปได้

2. ด้านรูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่ปรากฏในนิตยสารสำหรับครอบครัว

จากการวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในนิตยสารสำหรับครอบครัว พบว่า มีการนำเสนอรูปแบบของการเขียนบทความเชิงบรรยายมากเป็นอันดับ

แรก รองลงมา ได้แก่ บทความเชิงแสดงวิธีการ บทความเชิงวิเคราะห์และบทความเชิงวิชาการตามลำดับ

จากการที่นิตยสารสำหรับครอบครัวนำเสนอเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในรูปแบบของการเขียนบทความบรรยายมากที่สุดนั้น เนื่องจากบทความบรรยายเป็นบทความที่มีลักษณะเนื้อหาที่ผู้เขียนบรรยายประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในลักษณะแปลกใหม่ ต้องการบอกสิ่งที่ควรบอกแก่ผู้อ่านเท่าที่ตนทราบโดยบอกได้อย่างถูกต้อง ไม่น่าเบื่อ กล่าวคือ การบรรยายให้ผู้อ่านสนใจ ประทับใจ เขียนให้เห็นจริงเห็นจังโดยละเอียด ใช้ภาษาเรียบง่าย ไม่กำกวม (ยงยุทธ รัชชาติ. 2532 : 477) บทความเชิงบรรยายเป็นประเภทของบทความที่ได้รับความนิยมทั้งผู้เขียนและผู้อ่าน เพราะมีกลวิธีการเขียนที่ใช้ภาษาเรียบง่าย มีเนื้อหาที่บอกกล่าวและบรรยายเรื่องราวแก่ผู้อ่านโดยใช้ภาษาที่สามารถเข้าใจได้ง่าย (จินตนา ไบกาสุยี. 12 : ม.ป.ป.) ดังนั้น ในนิตยสารและสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ จึงมักตีพิมพ์บทความประเภทเชิงบรรยายมากกว่าบทความประเภทอื่น เนื่องด้วยกลวิธีการเขียนที่เรียบง่าย จึงเข้าถึงผู้อ่านได้ทุกกลุ่มมากกว่าบทความประเภทอื่น

สำหรับการนำเสนอเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในรูปแบบการเขียนบทความเชิงแสดงวิธีการเป็นอันดับสองนั้น เนื่องจากบทความเชิงแสดงวิธีการเป็นบทความที่เขียนเพื่ออธิบายการกระทำตามขั้นตอนหรือกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเริ่มตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดขั้นตอนหรือครบกระบวนการ เพื่อผู้อ่านอ่านจนสามารถนำไปปฏิบัติได้ (ยงยุทธ รัชชาติ. 2532 : 477) ซึ่งบทความประเภทเชิงแสดงวิธีการที่นำเสนอเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในนิตยสารสำหรับครอบครัวนั้น เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านที่เป็นครู ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยและผู้ปกครองในการที่สามารถนำเนื้อหาเชิงแสดงวิธีการในบทความนั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่เด็กได้ เนื่องจากบทความประเภทนี้มีกลวิธีการเขียนที่นำเสนอเนื้อหาเป็นขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบที่เข้าใจได้ง่าย สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้

สำหรับการนำเสนอเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในรูปแบบของบทความเชิงวิชาการเป็นอันดับสามและบทความเชิงวิเคราะห์เป็นอันดับสี่ตามลำดับนั้น เนื่องจากบทความเชิงวิชาการเป็นบทความที่มุ่งเสนอความรู้ ในลักษณะของรายงานเชิงวิชาการ รายงานผลวิจัย รายงานการประชุมเชิงวิชาการ และบทความเชิงวิเคราะห์เป็นบทความที่เขียนขึ้นโดยมีกรอบความคิดที่เป็นหลักการหรือทฤษฎี และข้อมูลมาสาธยายอย่างมีเหตุผล (ยงยุทธ รัชชาติ. 2532 : 475-479) ซึ่งบทความทั้งสองประเภทนี้มุ่งการนำเสนอเนื้อหาที่ให้สาระความรู้เป็นสำคัญ และช่วยยกระดับ

ความรู้ให้แก่ผู้อ่านเป็นอย่างมาก (Hildick. 1971 : 64) แต่เนื่องจากผู้เขียนบทความทั้งสองประเภทนี้จำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่เขียนเป็นอย่างดี เพื่อเขียนให้สาระอธิบายความเป็นมาควบคู่ไปกับการวิเคราะห์ข้อมูล (ยงยุทธ รัชชาติ. 2532 : 475-476) นอกจากนี้กลวิธีในการเขียนจะต้องอาศัยหลักการและกรอบความคิดอย่างมีระบบ และภาษาในการเขียนจะเป็นภาษาทางวิชาการ หรือศัพท์เฉพาะ ดังนั้น จึงเป็นประเด็นหนึ่งที่เป็นสาเหตุให้บทความเชิงวิชาการ และบทความเชิงวิเคราะห์ปรากฏอยู่น้อยในนิตยสารสำหรับครอบครัว ฮิลดิก (Hildick. 1971 : 77) กล่าวว่า บทความเชิงวิชาการและบทความเชิงวิเคราะห์เป็นบทความที่มุ่งเสนอสาระที่อ้างอิงทฤษฎี ซึ่งภาษาที่ใช้เป็นภาษาในเชิงวิชาการ ดังนั้นจึงไม่เป็นที่นิยมของผู้อ่านทุกกลุ่ม

3. แนวโน้มของเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

3.1 แนวโน้มของเนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัว ทั้ง 3 รายชื่อ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2539 พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงสุด ซึ่งจริยธรรมด้านนี้เป็นจริยธรรมที่มีความสำคัญ เพราะเป็นจริยธรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น สังคม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นมากต่อการปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับคนในสังคม โดยเฉพาะในเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นวัยที่เรียนรู้ซึมซับสิ่งต่าง ๆ ได้ง่าย ผู้ใหญ่จึงควรอบรมสั่งสอนในการปลูกฝังให้เด็กมีสำนึกของความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม เพราะคนที่มีความรับผิดชอบจะมีสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องมีการบังคับควบคุมจากผู้อื่น ซึ่งจะส่งผลให้มีพฤติกรรมที่ถูกต้องดีงามในบทบาทของตนในครอบครัว สังคม รวมไปถึงการรักษากฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณี การเคารพสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และร่วมกันรักษาสังคมสิ่งแวดล้อม ซึ่งสภาพของสังคมในปัจจุบันนั้น คนไทยเริ่มให้ความสำคัญในเรื่องของจริยธรรมมากขึ้น โดยเปลี่ยนทัศนคติในการให้ความสำคัญของเรื่องการเลือกคนเข้าทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งในเรื่องนี้ ราตี ทองสวัสดิ์ กล่าวว่า ในการคัดเลือกคนเข้าทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ นั้น คุณสมบัติที่ต้องการหรือที่บางหน่วยงานถือว่าสำคัญยิ่งนั้นได้แก่ จริยธรรมความรับผิดชอบ น้อยนักที่จะต้องการคนเรียนเก่ง จึงเป็นเรื่องน่าคิดว่าทำอะไรจึงจะทำให้เด็กของไทยเติบโตขึ้นไปเป็นคนที่มีจริยธรรมดังกล่าว (ราตี ทองสวัสดิ์. 2540 : 23-25) และเนื่องด้วยจริยธรรมความรับผิดชอบนั้นถือว่าเป็นจริยธรรมพื้นฐานสำคัญที่ต้องปลูกฝังให้กับเด็ก ซึ่งการฝึกให้เด็กมีความรับผิดชอบตั้งแต่ยังเล็ก จะนำมาซึ่งการพัฒนาเด็กไปสู่จริยธรรมด้านอื่น ๆ อีก ได้แก่ จริยธรรมการช่วยเหลือตนเอง จริยธรรมความขยัน จริยธรรมความอดทน จริยธรรมความมีระเบียบวินัย จริยธรรมการเคารพสิทธิผู้อื่น และจริยธรรมการตรงต่อเวลา และจากความสำเร็จ

ของจริยธรรมดังกล่าว เป็นแนวโน้มที่ทำให้สถาบันสื่อมวลชนประเภทนิตยสารสำหรับครอบครัวของไทยเล็งเห็นถึงการนำเสนอเนื้อหาด้านจริยธรรมความรับผิดชอบสูงสุดในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัว

3.2 แนวโน้มของรูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในนิตยสารสำหรับครอบครัวทั้ง 3 รายชื่อ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2539 พบว่า นิตยสารสำหรับครอบครัวมีการนำเสนอรูปแบบการเขียนบทความเชิงบรรยายสูงสุด เนื่องจากบทความเชิงบรรยายเป็นประเภทของบทความที่มีกลวิธีการเขียนที่ใช้ภาษาเรียบง่ายและบรรยายเรื่องราวแก่ผู้อ่านโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย จึงเข้าถึงผู้อ่านได้ทุกกลุ่มมากกว่าบทความประเภทอื่น (จินตนา ไบกาชุยี่. 12 : ม.ป.ป., Hildick. 1971 : 10) โดยเฉพาะสำหรับคนไทย บทความเชิงบรรยายเป็นบทความที่ได้รับความนิยมสูงสุด ทั้งกับผู้อ่านและผู้เขียนบทความ เนื่องจากการบรรยายประสบการณ์ต่าง ๆ โดยใช้ภาษาเรียบง่าย และไม่ต้องมีข้อมูลอ้างอิง รายงานผลการวิจัย หรืออ้างอิงหลักทฤษฎีดังเช่นบทความเชิงวิชาการ หรือบทความเชิงวิเคราะห์ จึงเข้าถึงผู้อ่านได้ทุกกลุ่ม เมื่อผู้เขียนบทความตระหนักถึงความสำคัญในแง่นี้ จึงเป็นสาเหตุให้มีแนวโน้มการนำเสนอรูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมเชิงบรรยายสูงสุดในนิตยสารสำหรับครอบครัว ในขณะที่บทความเชิงวิเคราะห์และบทความเชิงวิชาการมีกลวิธีการเขียนที่ต้องอาศัยหลักการและกรอบความคิดอย่างมีระบบ โดยภาษาที่ใช้เป็นภาษาในเชิงวิชาการ ฮิลดิก (Hildick. 1971 : 77) กล่าวว่า บทความเชิงวิเคราะห์และบทความเชิงวิชาการนั้นเป็นบทความที่มุ่งเสนอสาระที่อ้างอิงทฤษฎี ดังนั้น จึงไม่เป็นที่นิยมของผู้อ่านทุกกลุ่ม ผู้เขียนจึงมักเขียนในลักษณะที่ผู้อ่านนิยมและง่ายต่อการนำเสนอ ซึ่งสอดคล้องกับ สมิธ (Smith. 1996 : 14) กล่าวว่า นิตยสารจะมีเป้าหมายในการนำเสนอลักษณะของเนื้อหาสาระตามกระแสของสังคม โดยขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้รับสาร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย

1. ครูปฐมวัย และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย สามารถนำข้อความรู้ด้านจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัว มาเป็นข้อมูลในการพัฒนาระบบการศึกษาปฐมวัย

2. ผู้ปกครอง ครูปฐมวัย และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยสามารถนำข้อความรู้ด้านจริยธรรมในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัวยุคนี้ใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะสำหรับสื่อมวลชนประเภทนิตยสารสำหรับครอบครัว

1. สื่อมวลชนประเภทนิตยสารสำหรับครอบครัว ควรตระหนักถึงความสำคัญในการนำเสนอข้อความรู้ด้านจริยธรรมที่เกี่ยวกับเด็กปฐมวัย โดยการนำเสนอบทความที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้ศึกษาและเป็นข้อความรู้

2. สื่อมวลชนประเภทนิตยสารสำหรับครอบครัว ควรนำเสนอเนื้อหาทางด้านจริยธรรมที่เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยให้ครอบคลุมทุกด้าน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิเคราะห์บทความในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเด็กวัยปฐมวัยในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัว เช่น ด้านสุขภาพอนามัย กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ เป็นต้น

2. ควรมีการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมที่เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยในสิ่งสิ่งพิมพ์หรือสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ เป็นต้น

3. ควรมีการสำรวจความต้องการในการอ่านเนื้อหาจริยธรรมที่เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยในบทความนิตยสารสำหรับครอบครัวของผู้ปกครอง ครูปฐมวัย ผู้ดูแลเด็ก นักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้อง

4. ควรมีการวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมที่เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยในหนังสือการ์ตูนสำหรับเด็กที่เผยแพร่อยู่ในท้องตลาดปัจจุบัน โดยเฉพาะการ์ตูนจากต่างประเทศ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. กรมการศาสนา. กรุงเทพฯ : 2521.

กาญจนา ถาวร. การวิเคราะห์เนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวกับวิชาภาษาไทยซึ่งปรากฏในนิตยสาร.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.

กำธร สติรกุล. หนังสือและการพิมพ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2515.

เกษม ศิริสัมพันธ์. การวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวันในกรุงเทพมหานคร 14 ฉบับ.

กรุงเทพฯ : สภาวิจัยแห่งชาติ, 2507.

โกวิท ประวาลพุกษ์. การวิเคราะห์เนื้อหา. เอกสารประกอบการอบรมการวิจัยปฏิบัติการการ

ประเมินหลักสูตร ระหว่างวันที่ 12-16 กรกฎาคม 2525 เอกสารหมายเลข 6.

อัดสำเนา.

คณะกรรมการการดำเนินการวางแผนและติดตามประเมินผลการพัฒนาการศึกษาระดับก่อน

ประถมศึกษาและประถมศึกษา. รายงานสุขภาพปัจจุบันและประเมินผลแผนพัฒนาการ

พัฒนาแห่งชาติระยะที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) ระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา.

2520.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. บทบาทของสื่อมวลชนต่อการศึกษาชาวบ้าน.

กรุงเทพฯ : 2520.

..... เอกสารระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ:ม.ป.ท., 2522. อัดสำเนา.

..... แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :

2535.

..... แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา

(2535-2539). กรุงเทพฯ : 2535.

..... แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา

(2535-2539). ฉบับที่ 4 (2540-2544). กรุงเทพฯ : 2540.

คณะอนุกรรมการการดำเนินการวางแผนและติดตามประเมินผลการพัฒนาการศึกษาระดับ

ก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา. ประเมินผลการพัฒนาการศึกษาระดับก่อน

ประถมศึกษาและประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : 2520.

- งามตา ยงศิริ. "อิทธิพลของฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่อการอบรมเลี้ยงดูและบุคลิกภาพของเด็ก," ใน จุลสารฉบับพิเศษปีเด็กสากล. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.
- จินตนา ไบกาชัย. การเขียนสื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สุวีระยาสาสน์, ม.ป.ป.
- ชวรัตน์ เชิดชัย. การบรรณานุกรมหนังสือพิมพ์และนิตยสาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.
- ชาติชาย คิริพัฒน์. "มองหาชนวนเหตุนักเรียน (นักเลง) ตีกัน," ไทยรัฐ. 2539.
- ชาลี สิทธิ. คุณธรรมแห่งความเป็นพลเมืองดีของเด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร. 2507.
- ชำนาญ รอดเหตุภัย. สัมมนาการใช้ภาษาไทยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2522.
- ดรุณี ธีรวัชรักษ์. นิตยสาร. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการหนังสือพิมพ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม. รายงานการวิจัยจริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- ดำรงส อารีรัตน์. การวิเคราะห์บทความเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลจากวารสารภาษาไทยระหว่างปี พ.ศ. 2517 - 2521. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2525. อัดสำเนา.
- ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์. "แนวโน้มนิตยสารสตรีไทย กว่าหนึ่งร้อยปีที่ยังเหมือนเดิม?", สื่อมวลชนปริทัศน์ 4(13 - 14) : 2532.
- ทิพย์วรรณ กิตติวิบูลย์. การอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- ทิพย์สุดา นิลสินธพ. ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- ทศนา เขมมณี และคนอื่น ๆ. หลักการและรูปแบบพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย. โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

ธีระพร อุวรรณโณ. การสร้างเสริมลักษณะนิสัยเด็กปฐมวัยด้านจริยธรรม. หน่วยที่ 9.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.

นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ และวีรยุทธ วิเชียรโชติ “จะสร้างสรรค์คุณธรรมในสังคมไทยกันอย่างไร,”
มิตรครู. 17 : 27-29 ; กันยายน 2518.

นิเทศศาสตร์, คณะ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. บันทึกการประชุมเรื่องบทบาทของการสื่อสาร-
 มวลชนเพื่อเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2521.

ประจักษ์ สุตประเสริฐ. สื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ : 2510.

ประทีน อภินทสมิต. การวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธ
 ศักราช 2521. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2535. อัดสำเนา.

ประภาวดี สืบสนธิ์. การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2523.

ปรีดา กลั่นแก้ว. การวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมในหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.

ปิยะวดี คงกำเนิด. การวิเคราะห์เนื้อหาสิ่งแวดล้อมศึกษาในหลักสูตรแบบเรียนและหนังสือ
 อ่านเพิ่มเติม ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2522.
 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2525. อัดสำเนา.

พนัส หันนาคินทร์. การสอนค่านิยมและจริยธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2533.

พรณีย์ กันทรากกร. การศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีภูมิหลังต่างกันใน
 จังหวัดสงขลา. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

พฤษณา “ฝึกเด็กให้เป็นคนมีระเบียบ” แม่และเด็ก. กรุงเทพฯ : 2522.

พินิจ คุ้มมัสตุดองกูร. เพศศึกษา : การวิเคราะห์เนื้อหาและประเมินค่านิตยสารและหนังสือพิมพ์.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.

มาลี บุญศิริพันธ์ และพงษ์ศักดิ์ พยัคฆวิเชียร. “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์,” นิตยสาร.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533.

- ยงยุทธ รัชชาศรี. การข่าวและบรรณวิการณ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.
- เยาวภา เจริญศิลป์. การวิเคราะห์นิตยสารภาษาไทยสำหรับสตรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- รวิวรรณ ประกอบผล. นิตยสารไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- รัญจวน อินทรกำแหง. การเลือกหนังสือและวารสาร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2515.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2530.
- ราศี ทองสวัสดิ์. "การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมแก่เด็ก 3-6 ขวบ", วารสารการศึกษาปฐมวัย, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปีที่ 1 ฉบับที่ 3, กรกฎาคม 2540.
- เรวดี เรืองประพันธ์. การวิเคราะห์เนื้อหาบทความในวารสารบรรณารักษศาสตร์ของไทย. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- วรรณมา ไตพิบูลย์พงศ์. การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- วิจิตรา สุภากร. วิเคราะห์หนังสืออ่านสำหรับเด็กในด้านคุณธรรมเฉพาะที่พิมพ์เป็นภาษาไทยระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2522. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- วิภา ตันตุลพงษ์. การวิเคราะห์ทัศนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานโครงการเปิดโลกนิทานคุณธรรม. กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2537.
- วิสิทธิ์ จันตวงศ์. "วารสาร" ใน บรรณารักษศาสตร์ไทย. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2520.
- วิสิทธิ์ อินทรสร. จริยศาสตร์. กรุงเทพฯ : ม.ป.ป.
- ไวยรัช เจียมบรรจง. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด, 2522.

- ศรีสกุล จารุจินดา. พัฒนาคนพัฒนาชาติ. มูลนิธิสงเคราะห์เด็กสภากาชาดไทย, กรุงเทพฯ :
ยูนิทัฟบลีเคชั่น, 2528.
- สงวน สิทธิเลิศอรุณ. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2525.
- สังเวียน เกอินปาก. การวิเคราะห์เนื้อหาตำราจริยธรรมในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช
2521 (ฉบับปรับปรุง). วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2535. อัดสำเนา.
- สาโรช บัวศรี. จริยธรรมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2526.
- สุพัตรา คุฎากาญจน์. การวิเคราะห์เนื้อหาตำราจริยธรรมในรายการโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- สุพัตรา สุภาพ. ปัญหาสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2515.
- สุพงษ์ โสชนะเสถียร. การสื่อสารกับสังคม. กรุงเทพฯ : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.
- สุรางค์ รุ่งเรือง. วิเคราะห์คุณธรรมในหนังสือการ์ตูนเล่มละ 3 - 10 บาท. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- แสง จันทรงาม. "การสอนจริยธรรมในโรงเรียน," พุทธจักร. 33(6) : 5 - 20 ; มิถุนายน 2522.
- อัญชลี จารุสมบัติ. บทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการพัฒนาแนวความคิดใหม่ : ศึกษาเฉพาะ
กรณีการให้การท่าแก่งถูกต้องตามกฎหมาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.
- อุทัย เพชรช่วย. "การฝึกเด็กให้รู้จักคิดใช้เหตุผล รูปแบบหนึ่งของการสอนจริยธรรมเพื่อพัฒนา
จริยธรรม," สารพัฒนหลักสูตร. 41 : 24 -27 ; สิงหาคม 2528.
- อุบลวรรณ ปิติพัฒนาโมชิต. บทบาทของนิตยสารหญิงไทยในการให้ความรู้เพื่อพัฒนาสตรี.
กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- อุบลวรรณ ปิติพัฒนาโมชิต และอวยพร พานิช. 100 ปี ของนิตยสารสตรีหญิงไทย
(พ.ศ. 2524 - 2531) งานวิจัยลำดับที่ 1. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- Berelson, Bernard. Content Analysis in Communication Research.
New York : Hafner, 1971.
- Evelyn Christenson : GAINING Through Losing. Boston : Christian Book, 1992.

- Hildick, E.W. A Chose Look and Magazines and Comics. London. Faber and Faber, 1960.
- Katz, Bill. Magazine Selection. New York : R.R. Bowker Co., 1971.
- Lee, Robert Den - Kou. "Content Anylysis of Journal of Special Education 1966 though 1978," Dissertation Abstracts International. 40 - 5399-A; April, 1980.
- Roggenbuck, Robert. "The Effect and the Influency of Editor," in St. Nicholas Magazine. Hawaii : C.A.O. Co., 1976.
- Piaget, Jean. The Moral Judgement of The Child. New York : Collier Books, 19632.
- Sigmund, Freud. An Outline of Psycho anylysis. New York : W.W.Norton Co., 1949.
- Sims, Fasticon. Content Anylysis of Kids Magazine from November. 1970 Though September, 1973. December, 1974.
- Skinner, B.E. Beyond Freedom and Dignity. New York : Alferd A. Knop Co., 1971.
- Smith, Bob V. Magazines and Nwspaper. Washington D.C., 1995.
- Thorndike, E.L. and Clareuce L. Barnhart. High School Dictionary. Chicago : Scott Foresman, 1957.
- Walter, Morgan L. and others. The Holt Basic Dictionary of American English. Holt Rine hart and Winston Inc U.S.A. Copyright, 1969.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

- รอยคะแนนปริมาณและคำร้อยละของบทความเนื้อหาจริยธรรมที่ปรากฏในบทความ จำแนกตามปี พ.ศ. 2520 - 2539
- รอยคะแนนปริมาณและคำร้อยละของรูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย จำแนกตามปี พ.ศ. 2520 - 2539
- บันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย และรูปแบบการเขียนบทความในนิตยสารสำหรับครอบครัว

ตาราง รอยคะแนนปริมาณและค่าร้อยละของรูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็ก
ปฐมวัยที่ปรากฏในบทความนิตยสาร..... จำแนกตามปี พ.ศ. 2520-2539

ปี	เชิงบรรยาย	เชิงแสดง วิธีการ	เชิงวิเคราะห์	เชิงวิชาการ	รวม
2520					
2521					
2522					
2523					
2524					
2525					
2526					
2527					
2528					
2529					
2530					
2531					
2532					
2533					
2534					
2535					
2536					
2537					
2538					
2539					
ปริมาณ					
คิดเป็นร้อยละ					

ภาคผนวก ข.

- 1. กรอบการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย**
- 2. กรอบการวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย**

1. การอบการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

ข้อรายการจริยธรรม	ความหมาย	พฤติกรรมด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
1. การช่วยเหลือตนเอง	ความสามารถของบุคคลในการที่จะกระทำการต่าง ๆ ให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง ให้อุปกรณ์ตามคำสั่งของตนเอง ให้อุปกรณ์ตามคำสั่งของตนเอง	1. มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง เช่น ล้างมือ แปรงฟัน เข้าห้องน้ำเองได้ เป็นต้น 2. รับประทานอาหารเองได้ 3. จัดโต๊ะ เก้าอี้ จัดของเล่นในห้องเรียนได้
2. ความขยัน	ความมานะพยายาม และความตั้งใจในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงตามจุดประสงค์ที่ต้องการในเวลาที่เหมาะสม	1. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จตรงตามเป้าหมาย 2. ขยันในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน 3. กระตือรือร้นในการเริ่มทำสิ่งใหม่ 4. หมั่นฝึกฝนในการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างสม่ำเสมอ ไม่ทอดทิ้ง
3. ความรับผิดชอบ	การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องมีการบังคับควบคุมจากผู้อื่น	1. การปฏิบัติตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายไว้ 2. ประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องถึงงาน เหน็ดเหนื่อยของตนในครอบครัวยุติ และในโรงเรียน 3. การร่วมกันรับผิดชอบรักษาสิ่งแวดล้อม 4. รักความเป็นไทย และชนบทวัฒนธรรมไทยประเพณีดั้งเดิม เช่น แต่งกายให้ถูกต้องตามกาลเทศะ เป็นต้น 5. มีความรักและเคารพในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เช่น เคารพธงชาติ

ข้อรายการจริยธรรม	ความหมาย	พฤติกรรมด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
4. ความอดทน	การมีจิตใจเข้มแข็งสามารถยอมรับสภาพที่ตนไม่พอใจได้อย่างเหมาะสมกับวัยของตน	1. ควบคุมการกระทำของตนเองให้อยู่ในขอบเขตที่สังคมยอมรับ 2. มีจิตใจเข้มแข็งสามารถควบคุมตัวเองได้ แม้ผู้ทำให้ไม่พอใจ 3. อดทนที่จะยอมรับความไม่สมหวัง อุบัติเหตุ และความยากลำบากที่เกิดขึ้นได้ 4. ยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของตนเองจากผู้อื่น 5. ยอมรับข้อขัดแย้งของคนอื่น 6. ความอดทนต่อความเจ็บปวด ความหิว ความเหนื่อย และการรอคอย 7. อดทนต่อการอบรมสั่งสอนของผู้ใหญ่ 8. อดทนต่อคำพูดว่าของเด็กอื่น 9. อดทนต่อความแปรปรวนของอากาศที่ทำการได้
5. ความมีระเบียบวินัย	การควบคุมกาย วาจา ใจ ให้อยู่ในกฎระเบียบ และวัฒนธรรม รวมไปถึงการประพฤติอย่างเหมาะสมกับวัยของตน	1. การเดินแถวให้เป็นระเบียบ 2. การจัดเรียงสิ่งของให้เรียบร้อย 3. เก็บของเข้าที่ 4. การทิ้งขยะให้ถูกที่ 5. มีการประพฤติปฏิบัติได้ถูกต้องตามกฎหมายข้อบังคับที่กำหนดให้คนในหมู่คณะปฏิบัติ 6. เล่นตามกติกา
6. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	การรู้จักแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่น	1. แบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น 2. แสดงความปรารถนาดีและอวยพรในโอกาสอันควร 3. ให้สิ่งของแก่กันและกันในโอกาสอันควร

ข้อรายการจริยธรรม	ความหมาย	พฤติกรรมด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
7. ความซื่อสัตย์	การปฏิบัติตนตรงต่อความเป็นจริง รักษาคำมั่นสัญญา พูดแต่ความจริง ยอมรับผิดเมื่อทำความผิด มีความยุติธรรม ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน	1. รักษาคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ 2. มีความซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อหน้าและลับหลัง 3. ไม่ลักขโมย เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน 4. มีความยุติธรรม ไม่เอาเปรียบผู้อื่น 5. ไม่พูดสิ่งที่ไม่เป็นความจริง
8. ความกตัญญู	การเคารพเพื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ โดยไม่ทำให้ผู้ใหญ่ผิดหวังเสียใจ และ ให้ความช่วยเหลือผู้ใหญ่เท่าที่จะ สามารถทำได้	1. ตอบแทนบุญคุณของบุคคลต่าง ๆ อย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ 2. เชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ 3. ให้ความช่วยเหลือผู้ใหญ่ 4. เห็นใจ และระลึกถึงผู้ทำประโยชน์แก่ส่วนรวม
9. ความเสียสละ	การรู้จักช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผล ตอบแทนที่จะได้รับ และการรู้จักใน การเป็นผู้นำโดยไม่เกลียดายสิ่งที่ยาก เกินไป	1. ช่วยการทำงานผู้อื่นให้สำเร็จโดยไม่ต้องร้องให้เขาออกไป 2. ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน 3. ทำบุญ ให้ทานตามกาล 4. รู้จักการแบ่งปันสิ่งของตนแก่ผู้อื่น โดยไม่ทะเลาะหรือรังแกกัน 5. อาสาช่วยครู เพื่อน พ่อแม่ในโอกาสต่าง ๆ

ข้อรายการจริยธรรม	ความหมาย	พฤติกรรมด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
10. ความเมตตากรุณา	ความรักและปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข มีความสงสารและปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ด้วยวาจาหรือการกระทำที่แสดงถึงความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น	1. การดูแลและให้อาหารสัตว์ด้วยความเมตตา 2. การไม่รังแกสัตว์ 3. การปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความรัก 4. การแสดงความห่วงใยเมื่อเพื่อนหรือครูเจ็บไข้ได้ป่วย 5. การช่วยปลอบใจเพื่อนให้คลายทุกข์
11. ความสามัคคี	การร่วมแรงร่วมใจกับเพื่อนเพื่อปฏิบัติงานให้ลุล่วงในทางสร้างสรรค์ การให้ความร่วมมือ และความพร้อมที่จะทำงานของกลุ่มสำเร็จลุล่วงตามจุดประสงค์ของกลุ่มได้	1. มีความรักปรองดองไม่ทะเลาะกัน 2. ร่วมมือกันทำงานสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ
12. การเคารพสิทธิผู้อื่น	การให้เกียรติผู้อื่น รู้จักลำดับก่อนหลัง ในการทำสิ่งต่าง ๆ การไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เช่น แย่งของเล่นจากเพื่อน	1. การเข้าแถวตามลำดับก่อนหลังในการทำสิ่งต่าง ๆ เช่น เข้าแถวส่งงานครู เข้าแถวรอเล่นของเล่น เข้าแถวรอเข้าห้องน้ำ เป็นต้น 2. การรื้อของเพื่อนที่เป็นผู้นำ 3. ไม่แกล้งเพื่อนที่อ่อนแอกว่า 4. ร่วมเล่นและทำงานกับเพื่อนได้ดี 5. ไม่หยับของของเพื่อนมาใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต

ข้อรายการกิจกรรม	ความหมาย	พฤติกรรมด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
13. การมีสัมมาคารวะ	การแสดงความเคารพบุคคลที่ควรแก่การนับถือ ได้แก่ พ่อ แม่ ครู และผู้ที่มียอวสุโสกว่าตนเอง และการใช้วาจาและการกระทำที่เหมาะสมกับบุคคลอื่น	1. การไหว้ผู้อาวุโสกว่าตน เช่น ไหว้ครู ไหว้พ่อแม่ เป็นต้น 2. การแสดงกิริยาสุภาพอ่อนน้อมต่อผู้อาวุโสกว่าตน 3. ไม่แสดงวาจาและการกระทำไม่สุภาพกับผู้อื่น 4. รู้จักกล่าวคำว้าวสันดี ขอบคุณ และขอโทษกับผู้อื่น
14. การตรงต่อเวลา	การปฏิบัติตามภารกิจต่าง ๆ ตรงตามเวลาที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ และปฏิบัติตามเวลาที่นัดหมายไว้กับผู้อื่น	1. ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามเวลาที่กำหนด 2. ไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง 3. เข้าร่วมกิจกรรมได้ทันตามเวลาที่กำหนด 4. รู้ว่าเวลาไหนควรทำอะไรโดยไม่เือ้ รือ

2. กรอบการวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

ชนิดของรูปแบบบทความที่ปรากฏ ในนิตยสารสำหรับครอบครัว	นิยามลักษณะเฉพาะรูปแบบของบทความ ที่ปรากฏในนิตยสารสำหรับครอบครัว
1. บทความเชิงบรรยาย (Descriptive)	- เป็นบทความที่บรรยายประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งผู้เขียนบูรณาการจากข้อเท็จจริง โดยใช้ภาษาเรียบง่าย
2. บทความเชิงแสดงวิธีการ (Technical)	- เป็นการอธิบายการกระทำตามขั้นตอนหรือกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเริ่มตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดขั้นตอนหรือกระบวนการ เพื่อผู้อ่านสามารถนำไปปฏิบัติได้
3. บทความเชิงวิเคราะห์ (Analytic)	- เป็นบทความที่เสนอความเห็นเชิงแจ่มแจ้ง ชี้ประเด็นต่าง ๆ ในเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ประกอบการอภิปรายประเด็นปัญหา
4. บทความเชิงวิชาการ (Academic)	- เป็นบทความที่มีหลักฐานการค้นคว้าวิจัย และมีข้อมูลอ้างอิงโดยตรง ได้แก่ รายงานทางวิชาการ รายงานผลการวิจัย รายงานการประชุมเชิงวิชาการ

ภาคผนวก ค.
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบ
กรอบสำหรับวิเคราะห์เนื้อหาและกรอบสำหรับวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความ
ด้านการศึกษาปฐมวัย

1. นางสาวราศี ทองสวัสดิ์
อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสามเสน
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. ดร.วราภ รักสกุลไทย
ผู้อำนวยการแผนกอนุบาลโรงเรียนเกษมพิทยา
3. ดร.พัชรี ผลโยธิน
นักวิชาการสำนักงานพัฒนาการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ

ด้านสื่อสารมวลชน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สมควร กวียะ
คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชวนะ ภวกันันท์
อาจารย์ประจำคณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. อาจารย์ธารินี รอดสน
อาจารย์ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้านจริยธรรม

1. ดร.ทองอินทร์ สุธงหลง
อาจารย์สถาบันศาสนศาสตร์
เพ็นทาโกส
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา
อาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. อาจารย์รัตนา ดวงแก้ว
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

**รายชื่อครูอนุบาลผู้ร่วมวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของบทความ
เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของการวิเคราะห์เนื้อหา**

1. อาจารย์นิภาธร นิลละมณี
โรงเรียนดาราคาม
2. อาจารย์ศิวพร เลิศลายต่วน
โรงเรียนศรีบุญญานุสรณ์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

1. อาจารย์อภิสิทธิ์ จรัสขนะนาท
โรงเรียนอนุบาลบ้านรัก
2. อาจารย์ลักษมี คงลาภ
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
3. ศาสตราจารย์ขจร ไบนา
สถาบันศาสนศาสตร์ เพ็ญทาคอส

ภาคผนวก ง.
ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่น

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (PARALLEL)

Test for Goodness of Fit of Model Parallel

Chi-square = 95.33 Degrees of Freedom = 8
Log of determinant of unconstrained matrix = -19.84
Log of determinant of constrained matrix = -13.38
Probability = .07

Parameter Estimates

Estimated common variance = .38
 Error variance = .42
 True variance = .08
Estimated common inter-item correlation = .25

Estimated reliability of scale = .80
Unbiased estimate of reliability = .92

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวแพง ชินพงศ์
เกิด	14 มิถุนายน พุทธศักราช 2511
สถานที่ติดต่อ	14 โรงเรียนอนุบาลชินณพงศ์ ซอยอินทามระ 45 ถนนสีหิสาร กรุงเทพฯ 10310
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2538	ผู้จัดการโรงเรียนอนุบาลชินณพงศ์
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2531	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
พ.ศ. 2535	ศิลปศาสตรบัณฑิต เอกดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ. 2540	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิเคราะห์บทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
ในนิตยสารสำหรับครอบครัว

บทคัดย่อ
ของ
แพง ชินพงศ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย
ธันวาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของบทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในนิตยสารสำหรับครอบครัว 3 รายชื่อ ดังนี้ แม่และเด็ก รักลูก และลูก โดยดูปริมาณเนื้อหา รูปแบบของการเขียนบทความ และแนวโน้มของเนื้อหาด้านจริยธรรม

บทความนิตยสารสำหรับครอบครัวเหล่านี้ ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2520-2539 โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง

ผลการวิจัยพบว่า

1. นิตยสารสำหรับครอบครัวทั้ง 3 รายชื่อ มีการนำเสนอเนื้อหาบทความเรื่องความรับผิดชอบมากเป็นอันดับแรก ร้อยละ 23.3 รองลงมา คือ ความเมตตากรุณา ร้อยละ 15.1 และการช่วยเหลือตนเอง ร้อยละ 12.8 ตามลำดับ
2. นิตยสารสำหรับครอบครัวทั้ง 3 รายชื่อ มีการนำเสนอรูปแบบการเขียนบทความเชิงบรรยายมากเป็นอันดับแรก ร้อยละ 55.4 รองลงมา คือ บทความเชิงแสดงวิธีการ ร้อยละ 26.2 และบทความเชิงวิชาการ ร้อยละ 13.8 ตามลำดับ
3. นิตยสารสำหรับครอบครัวทั้ง 3 รายชื่อ มีแนวโน้มของการนำเสนอบทความด้านจริยธรรมเรื่องความรับผิดชอบมากเป็นอันดับหนึ่ง ร้อยละ 23.3 และรูปแบบการเขียนบทความในเชิงบรรยาย ร้อยละ 55.4

AN ANALYSIS OF YOUNG CHILDREN ETHICS ISSUES
OF FAMILY MAGAZINES.

AN ABSTRACT
BY
PANG CHINNAPONG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the master
of Education degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University
December 1997

The objective of this study was to analyze the content of knowledge related to ethics aspects of early childhood as appeared in the articles of Family magazines namely Mother & Child monthly, Rak Luke magazine and Child in the aspects of content, styles of presentation and trend.

These articles were in those magazines published during B.E.2520 to B.E. 2539. Tables of frequency were used as means in collecting data. The data were then converted into percentage.

The results of this study revealed that

1. Content aspects : all of these 3 Family magazines presented responsibility aspects 23.3%, followed by kindness 15.1% and self-reliance 12.8% respectively.

2. Style of presentation : all of these 3 Family magazines presented firstly the narrative article 55.4%, followed by methodological article 26.2% and academic article 13.8% respectively.

3. Trend of articles : all of these 3 Family magazines had firstly presented the content of responsibility 23.3% and the style of presentation was narrative article 55.4%.